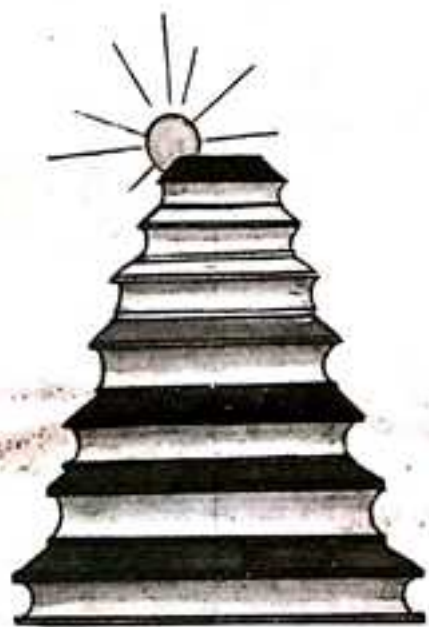

مہر بہاگیت نرسیت

غنی پرواز

مہر چہ جہا گیت نہ بیت

غنی پرواز

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

درستہ حق پہ بلوچی اکیڈمی کونٹہ

اے کتاب ۽ بید چہ بلوچی اکیڈمی کونٹہ ۽ جست و اجازہ ۽ ہر رنگے کہ
چھاپ بوٹگ کسی چھاپ کت، گیگان کت، رجانک، چہر ۽ بدل ۽ بہا کت نکنتہ

کتاب ۽ نام :- مہر پہ بہا گپت نہ بیت

آزمانک نویس :- غنی پرواز

اولی رند :-

کمپیوٹر کمپوزر :- سعید احمد شاہوانی، گلوبل ملٹی لینگویج کمپیوٹرز،

۹ - السید بلڈنگ جناح روڈ کونٹہ - فون ۸۲۰۰۰۹

چاپ جاہ :- قلات پرنٹنگ پریس کونٹہ -

۵۰۰

دانگ :-

۱۵۰ کھدار

بہا :-

زبیده جلال

۴

نام

۴

رو و بند

تاکدیم	سر حال	شمار
۷	دل کو تلی چئی نہ انت	*
۹	بلوچ ۽ مہر	۱
۱۲	مہر ۽ گناہ	۲
۱۷	مہر ۽ منزل	۳
۲۳	مہر ۽ سوب	۴
۳۲	مہر ۽ بہا گیت نہ بیت	۵
۳۸	نوکیں رٹن	۶
۵۳	نوکیں اُنت	۷
۵۹	نوکیں زند	۸
۶۶	زند ۽ قبرستان	۹
۶۹	سیہ شپ	۱۰
۷۶	پُشپد	۱۱
۸۱	بے زبان	۱۲
۸۷	برانزے کہ روج بوت	۱۳

۹۲	شیتان ۽ آپ	۱۳
۹۸	وت دل ۽ بادشاہ	۱۵
۱۰۴	سیاھل	۱۶
۱۲۳	عجبیں الت	۱۷
۱۲۵	چہال	۱۸
۱۲۹	درپشوکیں استار	۱۹
۱۳۳	بست ویکمی کرن ۽ مساپر	۲۰
۱۴۰	بے سریں بنی آدم	۲۱
۱۵۲	دگر ۽ کھم ۽ نیشہ	۲۲

دل کو تلی جی تے نہ انت

راستیں لبز انت رومن بادشاہ نیروء ڈول ء نہ بنت ، کہ وهدے
رُوم ء آس کپت ، گڈا آسک گل بوت ، ء چہ زیامیں گلی ء نل تے جت ، تماشہ
تے چارات ء دلوشی تے کت ۔

راستیں لبز انت گورچکانی امریکہ ء ریڈ انڈینانی ڈول ء ہم نہ بنت ،
کہ وهدے هاندان ء مردے نادرآہ یا پیرو آجز بہیت ء وتی ہرج و ذرج ء وت
شوہازکت مہ کنت ، گڈا آئی ء برپی جسمیے ء سرء برانت ء پہ مرگ ء اوست ء
پلہ دی انت ۔

بلکس راستیں لبز انت یونانی دیوتا پرومی تھیوس ء ڈول ء بنت ، کہ اتھینا
دیوی ء رزا ء سرء ، پیمرا انسان تے جوڑکت ، پدا روچ ء سرء شت ء پرائی ء
آسے آورت ، کہ چریشی ء ٹمک ء انسان ء وتی ہپازت ہم کت ء بازیں کسب و
کار ء ازم و ہبرے ہم ہیل کت — چہ آس ء آرگ ء مستریں دیوتا زئیس
گوں آئی ء زہر بوت ، بلے پرومی تھیوس ء ہچ پرواہ نہ کت — بلکس انگت ،
انسان ء جان سلامتی ء پکرے کت ء پرے ہاتر ء قربانیانی شرتیں گوشت تے
ہمائی ء دات انت — چریشی ء زئیس گوں آئی ء زہر بوت — پدا ہم ،
آئی ء ہچ پرواہ نہ کت ء انگت ، پہ زئیس ء ناروائیں کارانی آسرء رسینگ ء نیت

۱۰ اے ہاں راز، کہ ایوک ۽ ہمائی ۽ مالوم ات، چیردات، کہ آئی ۽ پُشید ۽
 مات کئے بیت — تاکہ آئی ۽ پُشید پہ ہپازت پیداک بہیت ۽ آئی ۽ منب ۽
 چرائی ۽ چچ بگیت ۽ آئی ۽ چہ دیوتاہانی آہلک ۽ بلگنیت — چرے ہبر ۽
 زمیں چہ زہر ۽ گنوک ترات۔ ۽ آخر سزا ۽ داستا، آئے ماں کاکیشیا ۽ دراں ڈیہہ
 کت، اودا کوہے ۽ سر ۽ گوں مہر کمیں زمیلاں تچت ۽ ۽ بلاہیں شاہین ۽
 پر ماتے، کہ آئی ۽ سر ۽ ٹک۔ بخت۔ پرومی تھیوس ۽ انسان دوستی ۽ ہاتر ۽ وڈ وڈیں
 مُسبت سگت، بلے زمیں ۽ زیر رفتی ۽ نہ منت — ۽ وتی مشن ۽ یلہ نہ
 دات۔

من کسانى ۽ قصہ و تنگ، قصہ گوشداشتگ ۽ قصہ آؤرتگ۔ ورنائی
 ۽ آزمانک نویسی پناکتگ — تنی و ہدی باریں چنچو آزمانک نبشتہ کتگ — یک
 زمانگے پہ ”سانکل“ پروشی ۽ لانک بستگ — چرائی ۽ رند ”بے منزلیں مساپر“
 پہ منزل ۽ شوہاز ۽ ٹک کتگاں — ۽ نون شرمی ۽ سر ۽ زاناں کہ ”مہر پہ بہاگیت
 نہ بیت“ پمیشا راستیں مہر پولی، مہر سازی ۽ مہر درشانی ۽ دلگوشاں — منی اے
 تجمیں ہون جوشی، جگر سوچی، ۽ جہد و جیہانی مستریں مراد پرومی تھیوس ۽ مشن
 ۽ دیم ۽ برگ انت — تاکہ چریشی ۽ برکت ۽ دنیا و شہر ۽ بنی آدم آسود گتبر
 بہیت۔

غنی پرواز

تربت، ۱۲ فروری ۱۹۹۷ء

بلوچ ۽ مہر

آ روچاں مناں سہت پہ سہت ہمے ہیال اتک کہ من بلوچی زبان ۽
 بازیں بنگیے ۽ سر ۽ آزمانک نبشتہ کنگ - بلے بلوچ ۽ مہر ۽ بنگپ ۽ سر ۽ تنی
 وهدی ہاسیں آزمانک نبشتہ نہ کنگ - آیا منی اے نادلگوشی بلوچ ۽ سر ۽ یک
 مزنیں زلے نہ انت ؟ آیا گوں من چشیں پر مہریں قوسے ۽ بابت ۽ یک راستیں
 مہری آزمانکے ہم نبشتہ بوت نہ کنت ؟ وهدے تاگنڈے روچ ۽ مناں اے ہیال
 ۽ یلہ نہ دات ، گڈا آخر من یک روچے بلوچ ۽ مہر ۽ بنگپ ۽ سر ۽ یک آزمانکے
 بنگیے کت -

من ہیال ۽ توک ۽ مزنیں کوشستے ۽ رند ، بلوچستان ۽ یک وش
 زیدیں کلگئے ۽ دوشتر رنگ ۽ بالگیں بچک ۽ جنک تہنائی ۽ دیم پہ دیم کت -
 بچک ۽ جنک ہردک دھکانی چک انت ، کہ ڈگارے ہم بند انت - ہرد کانی
 پت ۽ مات اے سہت ۽ اودا نہ انت - ۽ بچک پہ آپ ۽ گرگ ۽ نامہ ۽ جنک ۽
 پت ۽ ڈگار ۽ شتگ ات - آہاں تادیر ۽ یکے دومی روک روک ۽ پہ مہر چارات -
 بلے ہرد کاں وتی مہر ۽ زاہر کسنگ ۽ ہچ ہمت نہ بوت - ہمے ڈول ۽ آجتا بوت
 انت - ۽ ہچیر وتی مہرش زاہر کت نہ کت -

وهدے من چدا بلے سوب بوتوں ، گڈا مزنیں کوشستے ۽ رند ،

بلوچستان ۽ مستریں کلنگے ۽ دگہ دوشتر رنگ ۽ بالگیں بچک ۽ جنک تهنائی ۽ دیم پہ
 دیم کت - آدوئیں ہمسائگیں ہاندانانی چک انت - بچک ۽ پت استادے ات ۽
 جنک ۽ پت کمپوڈرے ات - بچک ۽ گوہار جنک ۽ دزگوہار ات - جنک بچک ۽
 گوہار ۽ چارگ ۽ آہانی لوگ ۽ شتگ ات - لوگ ۽ پترگ ۽ رند ۱۰ الی ۽ ماریت
 کہ لوگ ۽ چہ بچک ۽ جند ۽ ابید دگہ کس نیست - پمیشا آئی ۽ پہ لچ ۱۰ میار ۽ بہ و
 بکڈی چہ بچک ۽ جت کت -

” آچا گوہار زئی کج ۽ انت ؟ “

” لوگ ۽ دُراہیں مردم ڈن ۽ گندکاں شتگ انت - بلے دمانے
 بند - مناں گوں تو ہبرے است - “ جنک ۽ نندگ سک لچ بوت - بلے آئی
 ۽ چہ بچک ۽ ہبر ۽ انکار آشت - چرائی ۽ نندگ ۽ رند ۱۰ سستے ۽ وا بچک ۽ حج
 نہ گشت ۽ آئے روک روک ۽ پہ مہر چارات - ۽ جنک ۽ ہم آپ مہر چارات
 - بلے چریشی ۽ رند ۱۰ بچک ۽ درائنت -

” تو سکین شر رنگیں جنکے ۽ - مناں تو سک دوست ۽ - دل

گشت شپ و روج ترا بچاراں - “

جنک ۽ ہم بچک سک دوست ات - بلے آئی ۽ لچ بوت - پمیشا
 پیرا آئی ۽ سر جمل کت ۽ بچک ۽ ہبر گوش داشت انت - ۽ پدا گشاد گشاد ۽
 پاد اتک ۽ چہ لوگ ۽ دراتک - چریشی ۽ رند ۱۰ بچک ۽ جنک ہچیر تهنائی ۽ دیم پہ
 دیم نہ بوت انت -

وہدے من چہ ادا ہم بے سوب بوتناں ، گڈا مزنیں کوشستے ۽
 رند ، بلوچستان ۽ کسانیں شہرے ۽ دودگہ شر رنگ ۽ بالگیں بچک ۽ جنک تهنائی ۽
 دیم پہ دیم کت - بچک یک کسانیں ’دکانداری‘ چکے ات ، کہ ایوک ۽ دکان ۽

نشنگ ات — ء جنک یک منشی نی چکے ات ، کہ دکان ء چیز ء بہا زورگ ء
 شنگ ات — چیز ء رنگ ء زورگ ء وهد ء ہر دکان باز دیر جت — اے
 نیام ء آھاں تادیر ء یکے دومی روک روک ء پہ مہر چارات — ء پدا اناگما بچک
 ء پہ پردویں وڈے ء در آئنت —

” منی شر رنگ ! مناں تئی مہر ء گنوک کتنگ — تو منی زندگی ہے —
 ء بے تو من ہج مسورت ء زندگ بوت نہ کناں — مناں بگش گوں کہ من
 چوں بکناں ؟ ” —

نکلے پکر وہیاں ء رند جنک ء بے ترک و تواری ہم پرشت —
 آئی ء سر جہل کت ء لہم لہم ء پتہ دات —
 ” من ترا اے بارہ ء چے گشت کناں ، وهدے کہ منی وتی حال ہم
 ہمیش انت — ”

ہے ست ء اناگما جنک ء مستریں برات اتک ء دکان ء پتہ برت —
 آچہ زہر ء الاوش ء سک ہرم گپنگ ات —
 ” بد عاداتاں ! شمنے کارو کرد بزاں ہمیش انت ” — آئی ء زہر زہر
 گشت ء ہر دک پہ وناس جت ء کشت انت —
 ء جیسے ہبر ء منی بہری آزمانک ہم کشتت !!

مہر ۽ گناہ

” ڇه حال انت ۽ جوڙ ۽؟ “

” ڇه حال انت ۽ ڏوڏ ۽؟ “

” تو انڇو سگريٽ چيا ڪشيئ ۽؟ “

” پنن ابيد ڇه سگريٽ ۽ ڪشنگ ۽ دگه ڇه پشڪپنگ ۽؟ “

” تو چيا ڇو گيمگ ۽؟ “

” پميشا ڪه دنيا ۽ ڇه گل ۽ گم باز گيشتر انت - “

” چتور ۽؟ “

” هم ڏول ۽ ڪه گل ڪڙا ڪه دات ڪنت - بله گم هر ڪس دنت - “

” ترا گل هم الم ۽ رستنگ - “

” اگن رستنگ ، گڏا سک ڪم - “

” گماني ڪنهن گاني توک ۽ گلاني پل رڌ انت دوست ! “

” مني گماني ڪنهن گاني توک ۽ اگن گلي پلنه بروديت ، گڏا آلي ۽ دشيس “

” بومان نه بيت - “

” تني گم زانا هنجو باز انت ڪه سنگ نه بنت ۽؟ “

” هو ، پيسرا زانا من چتور سنگهڪاڻ - بله نون ڇه مني سنگ ۽ “

زیات انت۔ شالہ! چہ بازیں گماں من نادراہ بہان ء زوت بہراں — ”
 ” چو نگش، زند ء گمانی سنگ دلیری ءے۔ ء مرگ ء لوئگ بے دلی ءے ”
 ” من چشیں لبزانی چکر ءے نہ کپاں۔ ء ہر سورت ء مرگ لوٹاں۔ ء
 ” اگن من نادراہ نہ بوت ء زوت نہ مرتاں، گڈاوت کُشی کناں۔ ”
 ” وت کُشی انگت مستریں بے دلی ءے۔ ”
 ” مستریں بے دلی ءے بیت شر ءے مستریں دلیری ءے بیت شر۔ ”
 ” بلے۔ ”

” یونس! تو منی زنڈیں دوستے ء۔ ہمیشا مناں پتو چشیں ہبر
 دوست نہ بیت۔ بلے ہیر اتوں اللہ ء میار ء۔ ”
 ” اللہ ء میار ء یسین! ”

(۲)

” تو چون ء شمینہ!؟ ”
 ” ہر ڈولاں، ہمیش انت تئی دیماہاں۔ ”
 ” تو وتی الاج کنا نینگ؟ ”
 انماں
 ” بلے، پرچہ؟ ”
 ” ہمیشا گل بی بی! کہ من مرگ ء واہگداراں۔ ”
 ” تو چشیں نا امنتی ہبر پرچہ کئے؟ ”
 ” پن چے پشکپتگ کہ من امنتی ہبر بکناں۔ ”
 ” پتو من گل بی بی پشکپتگاں کہ تئی کسائی ء دزگوہاراں۔ ء پن

”شمینہ! تئی بچکنڈگ ہنچو وٹش آنت کہ مردم ۽ سراماد کن آنت“۔

”وٹش وٹش ہبر کن یونس!“۔

”چیا زانا؟“

”ڈاکٹر، کمپوڈر ۽ نرس مارا روک روک ۽ چارگا آنت“۔

(۵)

”شما دوئیں، نون چہ ہسپتال ۽ ڈسچارج کنگ بے“۔

”واجہ ڈاکٹر! ما زانا چہ گناہ کنگ؟“

”مسٹر یونس! شماوت ماں وت ۽ مہر ۽ گناہ کنگ“۔

”پمیشا مارا اے سزا دنگ بیت —؟“

”شمارا چریشی ۽ مستریں دگہ سزائے ہم دنگ بیت“۔

”مے آسزاجی آنت؟“

”شے آسزا ہمیش آنت کہ وت ماں وت ۽ سور بکن ات —

پرچہ کہ شما چہ کینسر ۽ نادر اھی ۽ نون شرتی ۽ سر ۽ دراه

بوتگ ات —

مہر ۽ منزل

۱۵ اگست ۱۹۹۱ء

سباہ ۽ سزات - من دکان چچ کنگ ات ۽ گراک ۽ رھچار اتاں ، کہ اناگما
شر رنگ ۽ مزن ٹیلگس جنکے ، کماشیں زالے ۽ ہمراہی ۽ اٹک ۽ دکان ۽ پترت -
" سامان چاربات کنس ؟ " آئی ۽ روک روک ۽ مناں چاربات ۽
جست کت -

"ہو، دکان شمسے وتی انت - ہرچ سامانے چارگ لوٹے ، بچارات -"
من پہ ہب و واہگ آئی ۽ نیمگ ۽ چارات ۽ پتہ دات -
آئی ۽ کماشیں زال ۽ ہمراہی ۽ تا دیراں دکان ۽ سامان چاربات - بلے
مناں ہنچو گمان بوت ، گٹھے آ سامان ۽ چارگ ۽ نامنا منی جند ۽ چارگا انت - چیا کہ
چیزانی قیمتانی جست ۽ وهد ۽ آئی ۽ منی ٹیلگانی تما ہنچو چاربات ، گٹھے زانا پمن
گنوک ات - پدا بلے چیزے ۽ زورگ ۽ کماشیں زال ۽ ہمراہی ۽ واترے کت - ۽
چہ روگ ۽ پیسریک رندے پدا من ۽ شرمی ۽ سر ۽ چاربات ۽ ذرا نیہنتے -
" انوں ماموکل لوٹیں - بلے برے برے تھی دکان ۽ کانیں - چیا کہ

تھی دکان مارا دوست بیت۔

آئی ، سلمان وا بہانہ زرت ۔ بے من ہنچو مارات ، گھٹے آئی ، منی
دل بے قیمت ، پن پچ گپت ، برت گوں ۔ چراہانی روگ ، رند من نگار ،
ترانگ ، کپتاں ، کہ چہ مرچیک ، دو ماہ ، پیسر منی دکان ، آہک ے بنا کنگ ات
، مناں دوست بوتگ ات ۔ ، مناں ہنچو سما کپت ، کہ نگار ، چشمن شتری نہ
بوتگ کہ منی ڈولیں ورنائے ، دوست بہیت ۔ پمیشا نگار ، دوستی مرچیکیں جنک
، دوستی ، چیر ، پک چیر ترات ، گار بوت ۔

۱۶ اگست ۱۹۹۱ء

مرچیکیں بختیں روچ زیکیں جنک ، حیال ، گوست ۔ دکان ،
گراک باز انک ، بازیں سلمان و ازباب اش بہا زرت ۔ بے مناں حج سما نہ کپت
کہ آکدی انک ، کدی ٹت انت ، پے پے اش بہا زرت ۔ من بس چو کمپو پور ،
ڈول ، آہانی جستانی پنہ داتاں ۔ آہاں سلمان و ازباب پیش داشت ۔ آہانی نہاد
گفت انت گوں ۔ ، چراہاں ، زرد دست گپت ۔ من یڈول ، حما جنک ، حیالا
اتاں ۔ ، گھٹے زانا آئی ، مزمن نیلگاں گندگا اتاں ۔ آشر رنگ ، مزمن نیلگیں جنک
، حیال ، وحد ، من ست پ ست و تارا میاریگ کمرگا اتاں کہ پرچہ گوں آئی ،
چیزانی قیمت سک کم نہ کت انت ، تاکہ آلمتیں چیز بزورایت ، پرچہ آئی ، نندگ
، چا ، چا ، سلاہ نہ جت ، پرچہ آئی ، نام ، ڈس ، نشان ، مالوم کنگ
کوشت نہ کت ۔

۱۷ اگست ۱۹۹۱ء

مرچی مناں ہے اُنت ات کہ بلکس آشر رنگ ۽ مزن ٹیلگیں جنک
 پدا بیئت۔ پمیشا بجنس روج ۽ من آئی ۽ رھچار بوتناں۔ ۽ اسے رھچاری ۽ مناں
 ککے وانگ ہم کنگ ات، کہ لستیں پجاروکیں گراکاں مارات۔ ۽ مناں ایشی ۽ سوہ
 نے ہم جُست کُت۔ بلے من پہ زانت ہبر گار کُت ۽ وٹارا سامان و ازباب ۽ بہا
 کنگ ۽ زز ۽ دست گرگ ۽ دست گٹ کُت۔ مرچی بجنس روج ۽ رھچاری ۽ پد
 ہم آئیتک۔ بلے من سدک اتاں، کہ آ آہگ ۽ یک روچے الم ۽ کیت۔

۱۸ اگست ۱۹۹۱ء

مرچیگیں سہا ۽ سر ۽ ہم آئیتک۔ بلے جمل بیگاہ ۽ اناگما انک و
 رست۔ آئی ۽ کسانیں بچکے ہمراہ ات۔ ۽ بچ کندان ات ۽ دکان ۽ پُترت۔
 ”دکان ۽ آہگ ۽ اجازت انت؟“ آئی ۽ پہ بچکنگ جُست کُت۔
 ”ہو، بلے یک شرتے ۽“۔ من ہم پہ بچکنگ پنے دات۔
 ”شرت؟“ آئکے ہیران بوت ۽ پدا پہ وٹ بیسہ نی جُست نے کُت
 ”چی انت باریں تئی شرت؟“
 ”منی شرت ہمیش انت کہ پیرا شُما ادا بکات ۽ بندات ۽ آپ و
 تام کن ات۔“ من دخل ۽ گور ۽ کرسیانی نیگ ۽ اشارہ کُت ۽ پہ وٹ تئی گُشت۔
 ”مارا تئی شرت قبول انت۔“ آئی ۽ ہم پہ وٹ تئی دزائنت،
 ۽ وٹ ۽ کسانیں بچک انک ۽ کرسیانی سر ۽ نشت انت۔

من ٹیلپون ۽ سر ۽ نزیڪ ۽ ہوٹل ۽ چاءُ ۽ آپ ۽ آڈر دات ۽ گوں
آئی ۽ گپ و مجلس ۽ لگنتاں۔

”اے کسانیں، چڪ تئی جی انت؟“

”منی برات انت۔“

”نام ئے کے انت؟“

”زیاد!“

”تئی نام ۽ جست ۽ کت کناں؟“

”منی نام؟“ آیک رندے پدا، چکنگ ۽ لگت ”منی نام روبی

انت۔“ ۽ دمانے ۽ مهتلی ۽ پد درآئینتے۔

”تئی نام و اسجاد انت ناں؟“

”ہو، بلے ترآ چوں مالوم انت؟“

”تئی ڈولیں نامداریں دکاندارانی نام ۽ کئے نزانیت؟“

”تو آهگ ۽ دیر نہ کنگ؟“

”من کھکے گت بوتگاں۔ بلے نون ہر بیگاہ یا کم چہ کم ۽ ہر دوی بیگاہ

یک چکرتے دیاں۔“ آئی ۽ منی نیمگ ۽ روک روک ۽ چارات ۽ گشت ”مرچی

مناں اے، چڪ ۽ واستا یک شتریں بستے ۽ وتی واستا پر سے زورگی انت۔“

ہوٹل ۽ ہیرا گوں چاءُ ۽ آپاں ا تک ۽ سربوت۔ ۽ من گوں آئی ۽

گندگ ۽ درآئینت۔

”شما آپ ۽ چا بورات، من پہ شما بستے ۽ پرس ہمدار کاراں۔“

من پاد اتکاں ۽ دگہ دگہ نمونہ ۽ بازیں بستے ۽ پرس ئے ذرت ۽

آہانی دیم ۽ مزیز ۽ سر ۽ ایر گت۔

”وت دوست بکن ات۔“

من بہاد سک کم کتاں ، تاکہ آشر تر بزدورانتسے ۔ ء دگہ پرا منی
دکان ء شتر تر بیا انت ۔ آہاں یک ء یک بستہ ء پرسے دوسترکت ء زرت
انتے ء شت انت ۔ ء من چہ گل ء بال بوتال ۔

۱۹ اگست ۱۹۹۱ء

بیگاہ ء روپی زیاد ء ہمراہی ء اتک ء نادیراں گوں من گپ و رپ
مے کت ۔ ہنچو مالوم بوت گفٹے زانا لوگ ء نامے کتگ ءے ء ہاس پہ منی چارگ
ء اتلگ ۔ ء چرے ہبر ء مارگ ء منی دل ء آئی ء دوستی و ذات ۔

۲۲ ستمبر ۱۹۹۱ء

چہ ۱۸ اگست ء بگر تا پیش پیری ۱۹ ستمبر ء روپی برت ہر بیگاہ ء
یک رندے اتلگ ء برے ہر دومی بیگاہ ء ۔ برے وتی کستریں برات زیاد ء
ہمراہی ء اتلگ ء برے وتی کستریں گوہار شاذیہ ء ہمراہی ء ۔ اے نیام ء ما
دوینیاں گوں یکتے دومی ء یک نہ یک وڈے ء وتی مہر ہم درشان کتگ ۔ ء پیش
پیری من پہ اشارہ گوں آئی ء گشتگ ات کہ نوں من زوت مردے پہ وتی زاماتی
ء داستا آہانی لوگ ء دیم دیانیناں ۔ پرے ہبر ء آئی ء کتکے ہاں ہم بوتگ ات ۔ ء

مرچی سہ روچ انت کہ پدماں پدا آ منی دکان ء نیتنگ۔ بلکس پے لے ء سوب
ء اتک نہ بوتگ۔

۲۳ ستمبر ۱۹۹۱ء

مرچگیس بیگاہ ء روپی اتک۔ بلے نئے زیادے ہمراآت ء نئے
شازیہ۔ بلکس دگہ باگلیں جنکے ہمراہ اتے۔ ء گوں رسنگ ء درآئینتے۔

”بجاد! اے منی ناکو زتک مرینہ انت۔ زیک نزانناں چونیا من تئی
ء تئی دکان ء نام گوں اشی ء گپتاں، گڈا ستم۔ ءے کت کہ مناں پیش اش بدار۔
پمیشا مرچی اتلگ گوں۔“

آست ء گراک نبت ات۔ تھردک اتک ء کرسیانی سرء نشت
انت۔ روپی مرچی سک سمہنتگ ات۔ نوکیں فیشن ء گراں قیمتیں بلوچی دوچی
نیں گڈے پر ات۔ دیم ء کریم ء نٹاں لپ سٹک ءے جنگ ات۔ شزئیں سہت و
زیورے پرکتگ ات۔ ء چہ وتی نیمگ ء وتی توک ء ہج ڈولیں عیبئے پشت نہ
گیتلگ ات۔ وھدے کہ مرینہ ہج نہ سمہنتگ ات۔ ادنا ء سادھیں پشک ء
شلوارے پر ات۔ ء ادنا ء سادھیں گشانی سرء اتے۔ بلے وھدے روپی ء
بندگ ء رند آئی ء کش ء نشت ء وتی نماں چتم ءے چست کت انت ء منی
نیمگ ء چارات، ء پدا گوں وتی تنگیں نٹاں پہ بچکندگ گوں من جوڑی ءے
کت نہ مناں ہنچو ہلکٹ بوت، گٹے زانا زند ء گیدی ء بجنیں زہبائی چرائی ء چم
ء نٹاں شمم ویرگا انت۔ چریشی ء من ہنچو مارات، گٹے زانا مرینہ بانک انت ء

روپی مولد - ء بانگیں مرہند ء وتی مولد روپی ہمراہ کنگ ء پہ سیل و سواد ء
 دراتنگ - ء اناگما منی دل ء پہ مرہند ء ہنچیں مہرے چست بوت ، کہ روپی ء
 مہرے وتی چیر ء پمک چیر ترینت ء گارکت -

مہرء سوہ

تہار ماہیں شپ انسرتگ ات - ء کار برزیں پک اپ ءے وش وشن ء
 دگ، دمک ء لوگاں گوازینان ء ذیم ء روان ات - سستے ء رند آیک پکاتیں ماڑی
 ءے ء دم ء اوشات ، کہ چہ بلپانی روژنائی ء جند ءے روک ات ء پسیل ءے
 زاہرات - پدا آئی ء زمیں توار بند بوت - ء یک برزیں مردے بن ء ایر انک -
 مرد ء ربز ء مسکس بوٹ پاد ء ات - پوست ء جیکے گور ء ات - گوں آبروشی
 دزمالے ء دمک جگ ات - ء راکٹ لانچرے کوپگ ء کنگ ات - بن ء ایر
 آہگ ء شرت ء آئی ء وتی چاریں نیمگاں جم شانک دات انت ء ارت ارت ء
 چارات - پدا برمش و توارے گوش داشت - ء شری ء سر ء دل ایمن بوگا رند
 تمبل تمبل ءفت ء چہ پسیل ء پٹک تریں جاگے ء تہا دورے کت -

گرماگ ہم ہلنگ ات - ء ماڑی ء ہدا بند ہم سیریں مردم اخت ء ماڑی
 ء تہا دراہیں انزام برابر ات - ہمیشا پیرگاہ ء کس نہ وپتگ ات - آئی ء چہ
 دروازگاں سرک دات ء چارات - آئی ء ہمے ہرنیکا کنگی ات کہ باریں ماڑی ء
 کماش کجام کوئی ء انت - تاکہ آپس پیرا ہما کوئی ء سر ء گولہ باری بکنت - ء
 چرائی ء رند ، پورہیں ماڑی ء سر ء گولہ باری بکنت ء آئی ء گوں ایڈگہ ججنیں
 مردماں تباہ و برباد بکنت ، ء موٹل ء سوار بہیت ء بچیت -

چہ کوئیانی دپ ۽ سُرک دنیگ ۽ زانگ نہ بوت کہ کماش کجام کوئی ۽
 وپتگ ، چیا کہ گیشتر ۽ پردانگ ات ۽ دیم اش شری ۽ سر ۽ زاہر نہ انت ۔
 ہمیشا آ اندازہ ۽ سر ۽ یک کوئی ۽ پُرت ، کہ بلکس کماش ہمے کوئی ۽ وپتگ ۔
 بے کون پُترگ ۽ آئی ۽ مارات کہ آئی ۽ اندازہ رز بوتگ ۔ گوں سیاہ و درابیس
 ملگورانی گندگ ۽ اے ہبر ۽ زانگ پرانی ۽ گران نہ بوت کہ اے ملگورانی واؤند
 کے انت ؟ بے ہمے دمان ۽ وھدے ملگورانی واؤند دوی کش ۽ لیٹ ات ۽ دیم
 ۽ چہ دیوال ۽ بان ۽ تھی نیمگ ۽ بوت ، گڈا ہبر پکا بوت ۔ گوں آئی ۽
 براھدارس دیم ۽ گندگ ۽ ، آچہ سڈ و سماء پھک دراتک ۔ پے بے وتی دیوال ۽
 چک ۽ جٹکس صوفہ سیٹ ۽ سر ۽ نشت ۔ روک روک ۽ آئی ۽ چارگ ۽ لگت ۔
 ۽ یاتانی بالیگ ۽ سوار بوت ۔

آ ایف اے ۽ وانگا ات ۔ چہ وتی کالج ۽ طالبانی سروکاں یکے ات ۔ ۽ وتی
 منا وتی قوم ۽ مالی ، سیاسی ۽ وانگ و زانگی دیروی ۽ واستا جہد و کوشت کنگا ات ۔
 برے پے گپ و رپ ، برے پے گشتانگ ، برے پے بیان ، برے پے دیوان ، برے
 پے عملی جہد ۔ ۽ برے پے دگہ و ڈوپیم ۔ ہمیشا وتی کساس ۽ نامدار ات ۔ یک سبہے
 ۽ سر ۽ اے درد ناکس ہال شگ بوت کہ دوشی شپ ۽ وھدے ۽ یکنیں لوگ ۽
 دو جنین کشنگ بوتگ ۽ آہانی لوگ پلگ بوتگ ، وھدیکہ کُشنده ۽ دز تنگ و چیر
 بوتگ انت ۔ ۽ سرکاری ادارہاں تنی وھدی گپت نہ کتگ انت ۔ چرے ہال ۽
 بجنس مملوک ابکہ ۽ اپوزیگ بوت ۽ آہاں یکدم جہ جت ۔ جلوس کشت ۔ جلسہ
 کت ۔ گشتانگ دات ۔ اے سی ۽ ڈی سی ۽ نبشتہیں نوٹس ۽ بیہار دات ۽ پے
 ترندی لوٹ کت کہ کُشنده ۽ دز زوتاں زوت درگیجگ بہنت ۽ وتی گناہ ۽ پدا
 ترندی سزا دنیگ بہنت ۔ اے بجنس چت و ایرانی وھدے چہ شرتریں رہ ۔

برائے لکے ہمائے ات۔ چہ شرتیں گشتانکائے ہمائی ۽ گشتانک ات۔ چہ شرتیں
 شور و سلاہاں آئی ۽ شور و سلاہ ہم ہوار انت۔ ہمیشا نیمروچ ۽ وہد ۽ کہ آئی ۽ ماں
 لوگ ۽ واتر کت، تہ چپ و چاگرد ۽ بازیں مردے آئی ۽ گور ۽ اتک ۽ چرائی ۽
 ہال و اہوال اش جست کت انت۔ کم کم ۽ دراہیں مردم شت انت۔ بلے یک
 جنگے انگت آئی ۽ گوہار ۽ کش ۽ نشنگ ات ۽ آئی ۽ روک روک ۽ پہ دوستی چارگا
 ات۔

” ادا نازیہ! اے جنگ کے انت کہ منے پکا نیاراں؟ “ آئی ۽ ہم
 آروک روک ۽ پہ دوستی چار ات ۽ آئی ۽ بابت ۽ چہ دتی گوہار نازیہ ۽ جست
 کت۔

” لالا قیصر! زانا تو ہمدائے کہ مردے پکا بیارے۔ اے منی دز گوہار
 روبینہ انت۔ “ آئی ۽ گوہار نازیہ ۽ ترند ترند ۽ پنے دات۔
 ” کئی چک انت ۽ لوگ کے کجا انت؟ “ آئی ۽ پدا پہ پٹ و پولی جست
 کت۔

” شے محمود ۽ چک انت۔ ۽ مئے ہماہگ انت۔ “ نازیہ ۽ اے
 رندی پہ بچکنگ پنے دات۔

” تو وانگائے یاناں؟ “ آئی ۽ چہ روبینہ ۽ جند ۽ جست کت۔

” ہو، وانگاہاں۔ “ روبینہ ۽ پہ وش روئی پنے دات۔

” چختی جماعت ۽؟ “ آئی ۽ روبینہ ۽ بادام گونگیں چمائی توکا چار ات ۽

جست کت۔

” دہمی ۽۔ “ روبینہ ۽ ہم آئی ۽ ڈنگیں چمائی توکا چار ات ۽ پنے دات۔

” چہ میرک ۽ گیشتروائے؟ “

” نزانان۔“

” چوں نزانے؟“

” مارا بلوچ جنکاں کجا وانگ بیت؟“

” پرچہ وانگ نہ بیت؟“

” رسم و رواج ، سیاد و وارث ء مملوک و آلم مارا کجا کل انت کہ ما

بوانیں۔“

” پت ء مات شمارا بل انت ، ہمچک بس انت۔“

” بلے مے پت ء ماتاں پہ مے وانگ ء نیلگ ء ہمیش ناطلاج کن انت۔

باز مردم و انون ہم مے پت ء ماتاں شگان و پگان کنگا انت۔“

” تو سکتیں سر پدیں جنکے مالوم بے۔ ہمیشا منی سلاہ ہمیش انت کہ هر

محالت ء گیشتر بوان۔ تابی اے ء واتو همدا و نت کنے کہ گر لڑکا لے پچ بوتگ۔

بلے اگن بوت کنت ، اتے یک نہ یک وڈے ء ایم اے ہم بکن۔“

” من ء نازیہ ہم سبق ایں۔ تو نازیہ ء ہم ہمے سوج ء بدے۔ اگن آ

ویمتر ء بوانیت ، گڈا پت ء مات ء مملوک ء دیم ء مناں ہم وانگ ء واستا ہمے نامہ

رسیت کہ منی دز گوهار وانگا انت۔“

” تو ء نازیہ هر دک بوان ات۔ کم چه کم ء تابی اے ء۔ ء اگن بوت

کنت ، اتے ایم اے ہم بکن ات۔“ آئی ء سوج ء ڈول ء گشت ، ء پدا سر سرینت

ء جست کت ” شر انت ناں؟“

” ہو ، شر انت۔“ روبینہ ء وتی سر سرینت ء پہ کندگ پتہ دات۔

” شر انت۔ بلے یک شر تے ء۔“ نازیہ ء ہم سر سرینت ء پہ کندگ

گشت ” شرت جی انت ؟ ” آئی ۽ ۽ پہ ایمنی جست کت۔

” شرت ہمیش انت کہ مارا دوئیناں ، برے برے انگریزی بوانین۔ ”

نازیہ ۽ روبینہ ۽ نیمگا چارات ۽ گشت ” ہسپتالے کم چہ کم چار یاہہ روج ۽۔ ”
 ” مناں شرت قبول انت۔ ” الی ۽ ۽ پہ گل ۽ ، چکنگ در آئینت
 ” بلے مناں ہم شرتے آست۔ ”

” تئی شرت جی انت ؟ ” روبینہ ۽ ۽ پہ ہب جست کت۔

” منی شرت ہمیش انت کہ شما پہ محنت بوان ات۔ ” آئی ۽ ۽ پہ بلے

ارادہی وتی کسانیں بروت تاب دات انت ۽ ۽ پتہ دات۔

” مارا ہم تئی شرت قبول انت۔ ” نازیہ ۽ ۽ پہ گلے گشت۔

” تو چے گشتے ؟ ” آئی ۽ ۽ وتی تم روبینہ ۽ ۽ چرپ چرپیں لٹانی سر ۽ سک

دات انت ۽ ۽ چرائی ۽ جست کت۔

” منیگ ۽ نازیہ ۽ ہبریک انت۔ ” روبینہ ۽ ۽ وتی سبزین گشان شرتے ماں

پوشت ۽ آئی ۽ ہبر ۽ پتہ دات۔

انگریزی ۽ وانگ ۽ وانینگ بنگ بوت۔ روبینہ ۽ ۽ قیصر نزیک بوت انت۔

کم کم ۽ آہانی دوستی ودان بوت۔ ۽ یک دھدے صھیں اتک کہ آہانی دوستی مہر کم

بوت۔

یک روچے وانگ ۽ نیام ۽ مات ۽ توار ۽ سر ۽ کہ نازیہ دومی کوئی ۽ شت ،

گڈا روبینہ ۽ گوں قیصر ۽ ماں انگریزی ۽ در آئینت۔

‘Some times I think that Juliet was a very lucky girl.’

قیصر ۽ جست کت۔

How?

روبینہ ء پتہ دات

'Because she had a lover Like Romeo.

پدا قیصر ء درآئیت

And what about you ?

I think , you are also a very lucky girl, because you have

a _____

روبینہ ء گشاد گشاد ء گشت۔

Please stop it

ء پدا دوئیں کنگ ء لگت آنت۔ ء ہے سہت ء نازیہ ہم اٹک و

رست۔

آئی ء واہگ و ارادہ و اباز اتنت ء واہگ و ارادہ بانی منزل سک روشنا
مالوم بوت۔ بلے تنی وھدی آئی ء نوکی ایم اے کنگ ات ء رہہ بینہ ء نازیہ ء بی
اے کنگ ات، کہ دنیا، ڈیہہ ء ہند ء سیاسی جاور بدل بوت اتنت۔ سرمایہ داری
ء مقابلہ ء اشتراکیت پشت کنزرات۔ ہمیشا سہی دنیا ء باز دگہ ڈیہانی ڈول ء ادا
ہم قومی جنز زور تر ات۔ ء باز دگہ دیروی پسندیں مردمانی ڈول ء آہم چہ
اشراکیت ء قومی آزاتی ء یکیم بوت۔ پدا کم کم ء سیاسی ہب نے سک کم تر ات۔
ء وتی گیشتر دلگوش نے نوکری ء شوہاز ء نیمگ ء گور کت۔ تاکہ نوکر بوگ ء پدا
آپہ روبینہ ء گوجار دم بد اتنت ء سور بکت۔ نوں پرانی ء نوکری ہمیشا ہم
انہی ات، کہ آئی ء پت محراب چہ بے وی ٹچر ء نسب ء ریشاڑ بوتگ ات، ء
آئی ء پنشن انچک نہ ات کہ لوگ ء ہرج و درچاں پورہ کت بکت۔ آپہ
نوکری ء شوہاز ء کوئٹہ ء ہم شت۔ بلے نئے نوکری نے رست ء نئے نوکری ء

ھمال۔ پدا آئی، وتی ضلع، ڈی ای او، کارگس، شت، ایس ایس ٹی، نسب،
 داستا ڈی ای او، توسط، ڈائریکٹر اسکولز، نام، ایک درخواستے دات۔ بلے پنے
 ھے دنیگ بوت کہ ایس ایس ٹی، ہالیگیں پوسٹ نیست۔ آخر، پہ ناکلا جی آئی،
 پدا ڈی ای او، کارگس، شت، جے وی ٹی، نسب، داستا ڈی ای او، درخواستے
 دات۔ ڈی ای او، درخواست و نت۔ آئی، سر، چیزے نبشتہ کت۔ پدا آئی
 دات، در آئینت۔

”تو اے درخواست، بیر، سپوڈنٹ، بدے۔ ہمالی، مالوم بیت کہ
 باریں جے وی، پوسٹ است یاناں۔“

آئی، درخواست دزگپت، چارات۔ چیر، نبشتہ ات۔

Please deal according to the rules

آپے ناکامیں دلے پدا اتک، پہ کشانی شت، سپوڈنٹ، کوٹی، پترت،
 درخواستے سپوڈنٹ، دیم، مزیر، سر، ایر کت۔ چہ سپوڈنٹ، وڈوپیمان، ہنچو
 ھلک بوت، گئے اسلی ڈی ای او ہمانت۔

تازندیں سیتے، گوں کالگ، فائلاں سروپٹ بوگارند، آئی، وتی دراجیں
 سرگ چست کت، کلاگ، ڈول، جت کت۔
 ”ہاں واجہ، تو چے لوٹے؟“

”واجہ، من جے وی نیچر بوگ لوٹاں۔ منی درخواست تی دیم، ایر
 انت۔“ آئی، پہ ترس ولرز پنے دات۔

”جے وی، ہج ہالیگیں پوسٹ نیست۔“ سپوڈنٹ، ہبر گوند گپت،
 گشت۔ پدا گوں کالگ، فائلاں سروپٹ بوت۔

”بلے واجہ، تو درخواست، بچار۔“ آئی، ہیال ہمیش ات کہ

بلکس ڈی ای او ۽ نبشۂ ارزشتے دارایت - ۽ وھدے آڈی ای او ۽ نبشۂ ۽
گنڈایت، گڈا بلکس پرانی ۽ نوکری ۽ ڈرگجیت - بلے سپوڈنٹ ۽ درخواست
مزیر ۽ کنڈے ۽ ذور دات ۽ پے بلے کماری گشت -

" وھدے پوسٹ نیست، گڈا درخواست ۽ چارگ ۽ چہ پاندہ؟ "
" واجہ! من ایم اے پاس کنگ - بلے تو مناں ہرج نوکری ۽ دیے،
مناں قبول انت - " آئی ۽ پے بڑگی عرض کت -
" ہج ڈولس ہالیگیس پوسٹ نیست - " سپوڈنٹ ۽ بلے سر ۽ چست کنگ
۽ ۱۰ زرم ۽ ذرائعت -

" واجہ! گوں من Co - operate بکن، کہ من سک نائلا جاں - "
آئی ۽ انگریزی ۽ لبرے کار مرزکت کہ بلکس اثرے بیستے -
" ادا ناں ایم اے ۽ ڈگری کار دنت ۽ ناں انگریزی زبان - "
" گڈا چے کار دنت؟ "
" قائد اعظم! "

" قائد اعظم؟ " چرائی ۽ دپ ۽ پے ہیرانی ذرائک -
" اول وا پوسٹی جند نیست - بلے اگن گوں تو وہ ہزار کھدار درکیت، گڈا
ماپتو پوسٹے پلگی کنس - "

" پختو، وہ ہزار؟ " آئی ۽ پیشانینگ کرچک ترات " اگن من وہ ہزاری
مردے بھومیناں، گڈا پے جے وی ٹیچری ۽ نہ تراتاں - حیر، پروا نیست - " آپ
بڑنے پادانک ۽ چہ کارگس ۽ ذرائک -

" تھی جند ۽ واما سڑی نہ رست - بلے نوں پنن کوششے بکن - بلکس
ڈی ای او فیسیل ۽ آئی ۽ کارندہ، گستر بہنت ۽ من اسکولے ۽ باہی لگانینگ بیاں

— چیاکہ لوگ هرچ و درچ لوئیت — " نازیہ ء گوں قیصر ء گشت ء وئی
درخواست ء ڈاکو مٹس آئی ء دست ء دات انت —

"شر انت ، من کوشش کنناں — منی هیال ء فیمل بسائیڈ ء انچو
Corruption نہ بیت — آخر جنین جنینیں چیزے — اگن آهم مردنیانی دول ء
بکن انت ، گڈا چه کار ء کا انت — " آئی ء وئی گوهار تسکا دات —
" ہو ، منی هیال هم ہمیش انت — " نازیہ ء گوں آئی ء هبر ء پناک
کت —

" آئی ء آرزبت — گڈ بدلیت انت — ء چه لوگ ء در اتک ء دم چه
ڈی ای او فیمل ء کارگس ء ره گیت —
" واجہ ! گوں شما پوسٹ است ؟ " آئی ء ڈی ای او فیمل ء کارگس
چرائی ء هیڈ کلرک ء جست کت —
" ہو ، پوسٹ است — " کٹیں هیڈ کلرک ء سر " تنگ " ء وڈ ء چند
ات —

" گڈا تو مہربانی بکن اے درخواست ء ہیر ء ڈی ای او ء پیش بکن گوں
" آئی ، چه آجزی دز بندی کت —
" اے مردم تنی چه بیت ؟ " هیڈ کلرک ء نذری عینک ء سر
درخواست یک نذرے چارات ء جست کت —
" اے منی گوهار انت — " آئی ، چه بے ارادہی وئی کسانیں بروت ناب
دات انت ، پتہ دات —

هیڈ کلرک ء درخواست زرت ء ڈی ای او فیمل ء گور ء کت —
دنانے ء رند واترے کت ء درخواستے پدا آئی ء دست ء دات — آئی ء

درخواست چارات، تہ چیرہ نبشتہ ات۔

”جے وی ٹیچر کی کوئی پوسٹ خالی نہیں ہے۔“

”انوں تو نہ گشتگ ات کہ پوسٹ ات؟“ آئی ء چہ ہیڈ کلرک ء

جُست کُت۔

”ہو، من گشتگ ء انگت گشتاں۔“ ہیڈ کلرک ء بچکند ات ء پتہ

دات۔

”گڈا بی بی ء پرچہ چو نبشتہ کتگ؟“

”اے بارہ ء من چے گُت کناں؟“

”گڈا من چوں بکناں؟“

”من ترا سوبے دیاں۔“

”باریں؟“

”ڈن ء بیا۔“

ہیڈ کلرک ڈن ء در اتک۔ ء آئے رندا بوت۔ برانڈہ ء نکلے گستا ء

دوئیں دوپہ دو ء اوشات انت۔

”حصیں ہبر ہمیش انت کہ بی بی دلانگ انت۔“

”چہ چیز ء دلانگ انت؟“

”بیچ ہزار لوئیت۔“ ہیڈ کلرک ء ہنچو گُت، گُتے زانا بیچ ہزار کمدار

گُشکا نہ انت، بلکس بیچ کمدار گُشکا انت۔

”ہو؟ ہنچو؟؟“ چرائی ء دپ ء پے اُبکتی در اتک۔ ء پدا آھیالاتی بوت

۔ ادا ہم ڈی ای او میل والا دندا ہلکا انت۔ بے زرز ء کس ہبر ء گوش نہ دار

ایت۔ بے لب ء حج نوکری نہ ریت۔

"تو باریں چو ہیران بوتے؟" ہیڈ کلرک ء آٹوھینٹ۔
 "واجہ پنج ہزار باز نہ انت؟" آئی ء پیہ بہ و بکڈی جست کُت۔
 "ادا انگت پنج ہزار چلیت۔ ڈی ای او میل ء دپتر ء واچہ وہ ہزار کُت۔
 ء نام گرگ نہ بیت۔" ہیڈ کلرک ء آئی ء سرپد کنتگ ء کوشست کُت۔
 "بے وہ ء پنج ہزار ء زانا کار بوت نہ کنت؟" آئی ء پیہ ناٹلاہی جست
 کُت۔

"منی واجہ اے پاکستان انت۔ ادا مپتی کار نہ بیت۔ بلکس باز
 پوشانی واستا وا دودو سے سے لک ہم لگنتگ۔" ہیڈ کلرک ء پتہ دات ء وتی کوئی
 ء واتر کُت۔ ء آپہ ناکا میں دلے چہ کار گس ء پسیل ء در اتک۔
 نوں آچہ وتی زند ء شزار ء چہ وتی باندات ء نا اُعتت بوت۔ آئی ء
 ہیال کُت کہ "در یگتیں من سے و نتیں۔ چیا کہ وانگ ء رند مردم ہنچوست
 ترایت کہ ابید چہ سرکاری نواری یادگہ ہنچیں سبکس کار ء دگہ ہچ کُت نہ کنت
 ۔ اگن من نا وانندہ بو عیناں ، گڈا کم چہ کم ء مزوری ءے کُت ء وتی ء لوگ ء
 ہرچ و درچ وا در گیتک۔"

وہدے آ لوگ ء سر بوت ء گوہارے چہ دُراہیں حالاں سرپد کُت ء
 گوہار ہم ژند و پند بوت و کپنت۔ پدا وہدے مات ء پت سئی بوت انت ء آ
 ہم گم ورنجانی آماج بوت انت۔

گم ورنجانی سیہ شپ انگت نہ کُنتگ ات ، کہ انا گما چہ دُور ماہ ء ٹک کُت
 ۔ نازیہ ء سور بوت۔ آئی ء لوگ ء بہ کسانیں دکاندارے ات۔ ہمیشا آپہ جنینی
 جاگمانوں یک کچے ء ایمن و ہر سُنند بوت۔ ء چرائی ء جاورانی بدلگ ء سو ب ء
 دُراہیں حاندان ء جاور ہم گتر بوت انت۔ پدا ہم قیصر پہ مردینی جاگما انگت

ایمن و ہر سندنہ انت ، چیاکہ آئی ء جنده ء تنی و ہندی ہج کٹ و کوٹ نیست انت ۔
 " منی چک قیصر ! نون منی ، تنی پت ء زنداں ہج بھروسہ نیست ۔
 ہمیشا ماترا جاگے زامات کنگ لوئیں ۔ تاکہ تراگوں وتی چہاں پہ سالونکی ء
 بگندیں " یک روچے آئی ء مات ء آئی ء بابت ء ، وتی ء آئی ء پت ء واہگ
 درشان کت ۔

" بلے منی مات ! من بے وسیلہاں ۔ مناں ہج کار و روزگار نیست ۔ "

آئی ء پہ بڑگی درآینت ۔

" پروا نیست ۔ مرچی کار و روزگار نیست ، باندا بیت ، پونشی بیت ، یک

روچے الم ء بیت ۔ انون ماچہ تنی گوہار ء زامات ء چیزے مدت ء وام زوریں ء
 ترا سور دی ایں ۔ دسی دیمانہ ۔ "

مات ء آتسکادات ۔

" گڈا مستروتنے ۔ "

" دوسہ جنک انت ۔ ترا کئے دوستر بیت ؟ " مات ء درآینت ء جنکانی

پت ء جندانی نام گپت انت ۔

" منی مات ! مناں چرے جنکاں ہج دوست نہ بیت ۔ اگن مناں پکانی ء

زامات کنگ لوئے ، گڈا منی دشتر روبینہ انت ۔ " آئی ء پہ واہگے درآینت ۔

" بلے منی چک ، روبینہ ء پت ء مات مزنیں مردم انت ء ما آہانی میگیں

مردم نہ ایں ۔ "

" بس ، منی پسند روبینہ انت ۔ اگن منی سورگوں آئی ء بوت کنت وا

شرانت ، اگن گوں آئی ء بوت نہ کنت ، گڈا من سور نہ لوئاں ۔ "

" بلے آوا ذگری انت ۔ "

”ہرچی بہنت ، مناں قبول اُنت۔“

وہدے قیصر، وتی زڈ برجا داشت، گڈا نازیہ، پتے شور و سلاہ،
رندیک سہا ہے، سر آئی، مات شے محمود، لوگ، شت، گوں شے محمود، آئی
ء زال، وتی عرضے پیس کُت۔

”واجہ شے محمود، بی بی شری ناز، مئے واہگ، اُنت کہ مئے چک قیصر،

شما وتی چک بکن ات۔۔۔ پے روبینہ۔۔۔“

”تو چونس گپ جنگائے؟“ شے محمود، زہرا زہر گشت۔

”مئے چک قیصر، واہگ ہم ہمیش اُنت۔“ قیصر، مات، درائنت۔

”بلے میگ، شے نیام، بلاھیں، ہورے اُنت۔ کجا ماء، کجا شما؟“ شے

محمود، پے ماں مئیگی گشت۔

”بلے ماہم انسانیں۔“

”بی بی دُرین، دراہیں انسان یک وڈ نہ بنت۔“

”میگ، شے پرک زانا، مخچو زیادہ اُنت؟“

”ہو۔۔۔ میگ، وتی ہاندانانی پرک، بچار۔ پدا ما مالداریں، شما

گریبئے۔ مئے عقیدہ دگر اُنت، شے دگر۔“ شے محمود، ہبر بہک گشت۔

قیصر، مات، شے محمود، زال، نیمگا چارات کہ بلیکس آئی، نکلے بکت، بلے آ

پہک بے ترک و توار ات۔ ہمیشا قیصر، مات پے نیگی پاد اتک، چہ لوگ، در

اتک۔

گوں روبینہ، پتے ہبرانی سر پد بوگ، قیصر، سر، گٹھے گرنڈے

کت۔ آتادیراں بے ترک و توار بوت۔ گٹھے گنگ بوتگ ات۔ وہدے ہبر،

لگت، ہنچو مالوم بوت، گٹھے زانا پہک گنوک اُنت۔

آنوں چہ زندہ بجنہیں شریاں نا اُنیت بونگ ات۔ ء فپ ء روج چو
گنوکریگا انگر، انگر، سر بنگ ات۔ کم کم ء آچہ وتی گد، مود ء ریش و بروتاں بے
سما بوت۔ گدے چل بوت انت۔ مودے دراج ترانت۔ ریشے نہ سات
انت۔ بروتے یلہ دات انت۔ ء لیگار لیگار بوت۔

یک روچے ہمے وڈ ء بازار ء ترگا ات، کہ لما پیر محمد ء نذرے کپت

انت و پر۔

”بچا! مسیت ء نیائے گوں؟“ لما پیر محمد ء گشے سوبے دست کپنگا ات۔

”چے؟ مسیت ء؟؟“ آئی ء نیس ء سر ء صبر کنناں ء گشت۔

ء ہو، مسیت ء، اودا ہر چیز دست کپت۔ دُنیا ء سکون ء آخرت ء

زندگی۔ ہر چیز۔ ”لما ء سوج و سر ء ڈول ء درائنت۔ ء دست آئی ء بڈا

جت ء پدا پہ تسلا گشت“ شاباش بریں۔ عصر ء نماز ء وهد انت۔

ء، لما پیر محمد ء ہمراہ بوت ء مسیت ء شت گوں۔ ء چریشی ء رند کم کم ء

ایک نوکیں مردے جوڑ بوت۔ ترند آسیں مذہبی ئے، ذگری دژمنے، ء ہاریں

دگہ جی جی ئے۔ ء نام ئے لما قبیر بوت۔

ء انشی لما ہانی پیسلہ ہ پدا آئی ء موٹے ء راکٹ لانیچرے دینگ بونگ

ات ء ذگریانی ترند تریں ہندی سروک شے محمود ء جند، حاندان ء ماڑی ء تباہ

و برباد کنگ ء دیم دینگ بونگ ات۔ چیا کہ رمضان ء ماہ ات ء چیزے روج ء

رند ذگریاں وتی عقیدہ ء رو ء چہ ہند ہ دگہ دگہ ہلک ء بازاراں کوہ مراد ہ سر ء

روگی ات۔ ء لما ہانی ہیال ء اگن آہانی اے سروک، آئی ہ حاندان ء ماڑی تباہ و

برباد کنگ بہنت، گڈا باز شریں بدلی بدلی کیت۔

”تو کیئے؟“ انا گما تہت ء سر ء واہیں مردم چہ واب ء جہ سزات ء تہت

۽ سرء نشت ۽ اناگما صوفه سيٺ ۽ سرء نشنگليں مرد هم گڏاٽ ۽ پسنه ۽ بدل
وتی دمڪه ۽ چچ ڪٽ ۽ ڊيم ۽ زاهر ڪٽ۔

”بله تو کيئنه؟“

”من وت نزانان كه من كياں۔ دنيا ۽ بازيں گماں مني ڊيم صخو
گاشينگ، كه نون من و تاراوت هم پنجه آورت نه كناں۔“

”قيصر! توهنه؟“

”بلڪليں، روبينه!“

”بريں، آڪرمي ڪوئي ۽ ننداين ۽ هال و اهوال کنين، كه چدا مني پت
۽ مات ۽ ايدگه مردم اشڪن انت۔“

”بله بريں۔“

”بله تو چيا ايڏول ۽؟“ وهده هردڪ ڪرمي ڪوئي ۽ پترت انت ۽
چپيں غالي ۽ سرء نشت انت، ته روبينه ۽ په هيراني جست ڪٽ ”اے آبروشي
دزمال، دمڪه، ريش ۽ سلاه ۽۔“

”مناں مني قسمت ۽، دنيا ۽ گماں پرئه هال ۽ رسينگ۔“ قيصر ۽

په بے چاڙي پسنه دات۔

”بله تني گم جي انت؟“ روبينه ۽ په همدروي جست ڪٽ۔

”چونائي ۽ دا مني گم باز انت۔ بله مني مستريں گم هميش انت كه مني

زند چن چچ گرگ بونگ۔ شئه محمود ۽ مني زند پتن چچ گپنگ۔ ۽ من يك بے

زندين مردگياں كه تني ڊيم ۽ نشنگاں۔“

”تني هيال ۽ گڏا زانا من پشڪيڻگاں؟“

”تو وت بزان۔“

”بلے اے بلاھیں سلاہ ترا چیا گون انت؟“

”وھدے من دُنیا ۽ بازيں گماني سؤب ۽ چہ وتي زند ۽ دلپروش بوتان ،
گڈا سر پے ملّا ہانی سنگتی ۽ کپت ۔ اے سلاہ منان ہماہاں دست ۽ دانگ ۔ تاکہ
من تئی پت ، پت ۽ ڈراھیں حاندان ، اے ماڑی ۽ تباہ و برباد بکنان ۔“
”تو بزاں پمیشا اٹککے؟“

”ہو!“

”گڈا چیا واشنگ ۔ وتي سلاہ ۽ آس دے ۔ تاکہ ماڑی گون بھنیں
مردماں تباہ و برباد بہیت ۔ ۽ من ہم چہ زند ۽ گرانیں بار ۽ بچنیاں ۔“
”اول ۽ وا منی ارادہ ہمیش ات ۔ بلے گون تئی گندگ ۽ منی ارادہ چہک
بدل بوتگ ۔ ۽ من پیشی مردم بوتگاں ۔ نون ہما ڈول بیت کہ تو بگٹھے ۔“
”قیصر ، اگن ترا منی دوستی انگت است ، گڈا منی واھگ بس یکے ۔“
”چی انت تئی واھگ ، روہینہ!“

”منان نون چدا درکن ۔ اگن نال گڈا منی ساہ درکیت ۔“

”تئی مطلب چی انت؟“

”منان ہمے شپ ۽ چرے بندی خانہ ۽ در بکن ۽ موٹلے ۽ سر ۽ چدا دور

بیر کہ من چدا سک شزاراں ۔“

”بلے گڈا تو دُنیا و آلم ۽ تھن و ٹاکوراں سکے؟“

”رندا ہرچی بیت بہیت ، منان ہج پر واندہ بیت ۔“

”شزانہ ، منان موٹلے گون ۔ بلے تو مکے ہمدان بجل ۔ من روان ۽

ڈراھیں پندل سازیں ملّا ہاں گون آہانی کوئی ۽ اے راکٹ لانچر ۽ دپ ۽ دیاں ،

۽ پدا کابان و ترا زوران ۽ رواں ۔ بس تو انتظار بکن ، من زوت و اترا کناں

و کہاں۔ " آئی آگشت آگشاد گشاد آ پاد آھگ آ راکٹ لانچر آ چست کنگ آ
گت۔

" تو کھلے بجل آ منی ہبر آ گوشدار۔ " روبینہ آ پہ دست اشارہ کت آ

گت۔

" بلے بگش۔ " آ پدانشت آ راکٹ لانچر آ ایرکت۔

" شمنے ترند آسین ملآ، گوں ذگریاں نپر ت کن آنت۔ آ مے تک چنیں

شے نمازیاں وتی مت نہ کن آنت۔ شمنے ترند آسین ملآ نمازیاں گوں ذگریاں

میترین آنت۔ آ مے تک چنیں شے ذگریاں چہ نمازیاں دور دار آنت۔ آ

ایڈول آ ہردک وتی وتی حساب آ انساناں مکی و تپاکی آ نسیل آنت آ آبانی کشت و

کوش آ تباہی و بربادی آ رند آ آنت۔ پمیشا ہردک میاریگ آنت، آ ہردکانی

دوانیت و نابود کنگ آنت۔ بلے۔ "

" بلے چے؟ "

بلے مہر ہنچیں چیزے، کہ کشت و کوش آ تباہی و بربادی آ پسند نہ کنت۔ بلکس

من و ایمنی آ گبودی و دیروی آ دوست دارایت۔ "

" گڈا؟ "

" گڈا ایش کہ مہر آ کم شرپ مکن۔ پادا موٹل آ سوار بین آ چرے

آراپ آ در کائین، آ پہ ابد یک ہیں۔ آ ملآ آ شے ہردکاں پیش داراں، کہ

آبانی پر نپر تیں پکروھیال آ کارو کرد انساناں مدام یک یک آ جتا جتا کت نہ کن

آنت۔ پرچہ کہ انسانانی پشت مہر آنت۔ مہر چہ ہر چیز آ تیار تر آنت۔ آ

انسانانی مکی و تپاکی آ لوٹوک آنت۔ "

” شتر انت ، من تیاراں ۔ “ قیصر ء چہ ڈڈھی درانت ۔

” پاذا بریں ۔ “ روبینہ ء چہ پت ء مات ء سامان و ازبابانی تو کا چیزے

زر درکت ء وتی گدو پچانی بریف کیس ء کت ، ء بریف کیس دست ء کت ء پاد

اتک ۔

ء لستیں روچ ء رنداے حال ء دراهیں ہند سر ء زرت کہ

” ماسٹر محراب (نمازی) ء مردیں چک قیصر ، ء شے محمود (ذگری) ء جنہیں

چک روبینہ ہمراہی ء تتگگ ء کونٹہ ء شنگ انت ، ء وت ماں وت ء سوراہ

کتگ ۔ “

مہر پہ بہا گیت نہ بیت

ماہتاک بلوچی کونٹہ ۽ یک ہاسیں تاکے ۽ غنی پرواز ۽ بلوچی آزمائے پہ
گداری ۽ چاپ کنگ بوٹگ ات کہ سرہال تے "مہر پہ بہا گیت نہ بیت" ات
آزمانک ۽ سرہال ۽ چیر ۽ چہ ماہتاک بلوچی ۽ شوکار عبدالواحد بندیک ۽ نیگ
کلم کارانی دلگوش ۽ داستاے دز بندی کنگ بوٹگ ات :-

دلگوش :- غنی پرواز ۽ بلوچی آزمائے "مہر پہ بہا گیت نہ بیت"
ماہتاک بلوچی ۽ اے ہاسیں تاک ۽ پہ شرگداری ۽ چاپ کنگ بوگا ات۔ گور
کلم کاراں دز بندی ات کہ پہ لبزانک ۽ شرگداری ۽ دیم ۽ برگ ۽ ہاترا پہ دل
پہی اے آزمائے ۽ سرا شرگداری بکن ات۔ تاکہ شرگداری ۽ اے چر دیم
تمم بر جا دارگ بہیت۔

شوکار ماہتاک بلوچی کونٹہ

ماہتاک بلوچی ۽ دومی تاک ۽ اے آزمائے ۽ بابت ۽ چچ چاپ نہ بوٹگ
ات۔ البت سہی تاک ۽ چار کلم کارانی ہیال ولیکہ دگہ دگہ وڈ ۽ چاپ بوٹگ ات
کہ آبانی توک ۽ محمد بیگ بلوچ، ناگمان ہمد، محمد جان رضا ۽ غنی سوال حوا

انت - چارستانی خیال و لکھ ایدول . چاپ بوٹگ انت .

(۱) محمد بیگ بلوچ

محمد بیگ بلوچ ، غنی پرواز ، نام ، کالگہ - ، دیم دانگ ات ، کہ ڈائریکٹ
ڈائرینگ ، چاپ بوٹگ ات - کالگہ ایدول ات -

غنی پرواز ، نام ،

واجہ غنی پرواز ، دشانی منگیراں باتے

تئی آزمائکاں من چہ بند ات ، شری ، سر ، وانگیاں - حاصل کن تئی مکنگی
تجرہاں پہ اُرتی چارگیاں - بے راستیں ہبر ہمیش انت کہ چہ دپیر تئی سچ
آزمانک ، منی دلگوش وتی نیمگ ، چہ ترنت نہ کتگ ، پوکہ تئی آزمائک " مہر پہ
بہاگپت نہ بیت " ، منی دلگوش وتی نیمگ ، ترنتگ تئی آزمائک ، اظہاری
مکنک ، پلاٹ ، پینگ ، روم ، کلا مگس ، ہلاسی سک شرانت - ، دگہ یک مزنیں
چیزے کہ من ، باز اثر مندے کت ، آبجہای کردارانی نفسیاتی تجزیہ ات - تلیان
یک چارده سالی دخترے ، حاجی شہ کرم یک شست سالی پیر مردے - دویمانی ہبر
سندی بیت - سہ ماہ ، رند سورے بیت - حاجی شہ کرم سالونک بیت ، لوگ ،
پتریت - اولی شپ ، گوں بانوریں تلیان ، گوازیبت - ، پدا دومی شپ ، ہم - ،
گوں دومی شپ ، ہلاسی ، آزمائک ، ہلاسی ہم دیم ، کیت - چہ ہبر سندی ، بگر
تاسور ، دومی شپ ، دویمیں ، آبجہای کردارانی نفسیاتی تجزیہ ہمچیں تیبے ، کنگ بوٹگ
کہ آزمائک ازم ، یک شریں نمونے ، بلوچ ران ، یک بے دروریں مکے جوڑ
بوٹگ - منی نز ، اے آزمائک بلوچی زبان ، شرتیں آزمائکانی ، سوار کنگ

من پہ چُشیں سوب مندیں آزمانکے ۽ نبشتہ کنگ ۽ ترا مہارکی دیگ
لوٹاں ۔ ۽ اُمت کشاں کہ تو دیمتر ۽ ہم ہنچیں سوب مندیں آزمانک نبشتہ کئے ۔
۽ بلوچی آزمانک ۽ دیم ۽ برے ۔

تئی حیر لوٹوک — محمد بیگ بلوچ کراچی

(۲) ناگمان ہمدَم

ناگمان ہمدَم ۽ ہاسیں تاک ۽ سر ۽ چمشانکے دانگ ات ، کہ چمشانکافی ہر
۽ چاپ بوتگ ات ۔ چمشانک ۽ توک ۽ یک جاگے آئی ۽ غنی پرواز ۽ آزمانک " مہر
پہ بہاگپت نہ بیت " ۽ سر ۽ ہم بحث و تران کنگ ات ، کہ ایڈول ات ۔
واجہ غنی پرواز ۽ آزمانک " مہر پہ بہاگپت نہ بیت " (د : ۳۳) جوڑ
ات ۔ اے تلیان نلیس چارہ سالی بلوچ کاڑے ۽ کتہ انت ، کہ پت ۽ مات نے پہ
زر ۽ لاچ ۽ گوں حاجی شہ کرم نلیس شست سالی پیریں بلے مالداریں مردے ۽
سورے دی انت ۔ سور ۽ اولی شپ ۽ گوں پیریں سالونک ۽ گندگ ۽ کساں
سالیں بانور سک گیگ بیت ۔ ۽ دل ۽ پت ۽ مات ۽ سر ۽ سک زھر بیت ۔ ۽
دوی شپ ۽ دھدے پیریں سالونک و اب کپیت ، گڈا کساں سالیں بانور دار ۽
وش کنت ۽ گوں وتی دونیں دستاں ترندا ترند آئی ۽ گٹ ۽ گپت ۽ آئی ۽ کنس
کنت ۔ آزمانک ۽ کٹینگ ۽ وڈ نوک انت ۔ چدو پیرھیج بلوچی آزمانک ۽ تمہ ۽
کساں سالیں بانور ۽ وتی پیریں سالونک گٹ ۽ نہ گپتگ ۽ نہ کشتگ ۔ باند انت
پیریں مردم چرے آزمانک ، وانگ یا اشنگ ۽ رند گوش بگر انت ۽ گوں
کساں کاڑاں سور ۽ ہیال ۽ ماں دل ۽ میار انت ۔ بلے لستیں جاہ ۽ تیکسی ۽
مشاہداتی رزی گندگ بنت ۔ چو کہ جاہے نبشتہ انت کہ پیریں سالونک چہ سور ۽

بازیں گل ء ورناتر گندگ ء آھگا ات - منی نزا ء مردم ہر پیم گل بہیت - بلے
 آورناتر گندگ ء نیئت ، البت مکے تازہ تر بلکس گندگ ء بہیت - دگہ ردی نئے
 ہمیش انت کہ وھدے کساں سالیں بانور وتی پیریں سالونک ء دیم ء گندایت ،
 گڈا چہ بازیں دل پرددی ء سہت پہ سہت ء چھاں چہت کنت ء برز ء چارایت
 - بلے منی نزا ء کسانیں جنک ہر ڈول دل پردد بہیت ، بلے آبرز ء ہچیر نہ چار
 ایت ، بلکس سر ء جہلا کنت ء گریت - ہنچو کہ من شروع ء گشتگ ات ، اے
 آزمانک بس جوڑ انت -

(۳) مہم جان رضا -

مہم جان رضا ء غنی پرواز ء آزمانک " مہر پہ بہاگپت نہ بیت " ء سر
 ء نبشتانکے نبشتہ کتگ ات ، کہ شرگداری بہر ء چاپ بوتگ ات - نبشتانک ء توک
 ء پیس پیرا آئی ء لبرانک ء جنڈ ء سر ء بحث و تران کتگ ات ء آئی ء دگہ
 دگہ ہاسیت بیان کتگ انت - ء چریشی ء رند آئی ء غنی پرواز ء آزمانک " مہر پہ
 بہاگپت نہ بیت " ء سر ء ایڈول ء بحث و تران کتگ ات -

ماہتاک بلوچی ء ہاسیں تاک ء تاکدم ۳۴ ء سر ء واجہ غنی پرواز ء
 آزمانک " مہر پہ بہاگپت نہ بیت " شنگ بوتگ - اے آزمانک بلوچ چاگرد ء یک
 کوھنیں جیڑھے ء بارہ ء انت - آجیڑھ کسانیں جنک ء گوں پیریں مردیں ء سور
 انت - آزمانکار ء وتی من ء جھد کتگ - آزمانک ء زمین بروبر انت - سر ڈپوتی
 جاگہ ء شرانت - لبرانی شرکنی ء نام برجاہ انت - بلے آزمانک ء بنگپ سک
 کوھن انت ء اشی ء سر ء باز نبشتہ کتگ بوتگ - پدا آزمانکار ء اے ہبر ہم پذر
 نہ کتگ کہ تلیان حاجی شہ کرم ء چنٹی زال بوتگ - اولی ، دوی ، سہمی یا چاری -

۽ آزمائڪ ۽ مسترين نزوري هميش انت که هج مالوم نه بيت که آزمائڪار چه اے
 آزمائڪ ۽ وانوڪاں چه درس ديگ لوئيت۔ آزمائڪار بندات ۽ اے هبر ۽ پڌر نه
 کنت که کسانيس جنک تليان گوں پيريس مرد حاجي شه کرم ۽ سور کنگ نه لوئيت۔
 هبر سندي ۽ وهده ۽ اے باره ۽ هج پڌر نه بيت۔ سور ۽ وهده ۽ هم هج پڌر نه بيت
 سالونڪ ۽ لوگ ۽ پترگ ۽ وهده ۽ هم هج پڌر نه بيت۔ بلے دومي شپ ۽ وهده
 پيريس سالونڪ واب کپيت گڏا کسانيس بانور انا گها آئي ۽ گڏ ۽ گپيت ۽ سک
 کنت۔ مني هيال ۽ آزمائڪار کسانيس کاڙاں هے هبر ۽ سکين ۽ ديگ لوئيت که
 اگن شمنے سالونڪ پيرين بهنت گڏا شما آهاں گڏ ۽ بگر ات ۽ سکڻ بکن ات۔ چه
 ايشي ۽ آزمائڪار ۽ بلوچ چاگرد ۽ تما جنين ۽ مردين ميڙينگ لوئيتگ انت۔ باهه
 انت که آزمائڪار چاگرد ۽ جنگ پيداڪ مکن انت بلکيس امن و ايمني پيداڪ بکن
 انت۔ مني هيال ۽ غني پرواز ۽ چه اے آزمائڪ ۽ نبشته کنگ ۽ بازيں جھد نه
 کنگ ۽ وانوڪاں الڪاپيس در سے هم نه دانگ۔ پميشا آيگي " مھر چه بهاگيت نه
 بيت " هاسيس آزمائڪے نه انت۔

(۴) غني پھوال

غني پھوال ۽ اکبر غمشاد ۽ لسٽين جستانى پنه دانگ ات ۽ اے جست ۽
 پنه گند و بند ۽ بهر ۽ چاپ بوئنگ انت۔ چرے جست ۽ پنهاني توک ۽ يک
 جسے ۽ آئي ۽ پنه ايڏول ۽ انت۔
 جست۔

غني پرواز ۽ آزمائڪ " مھر چه بهاگيت نه بيت " ۽ بارواتي هيال ۽ لکيه
 چه انت، که ماھتاڪ بلوچي ۽ هاسيس تاک ۽ چه شرگداری ۽ چاپ کنگ بوئنگ ۽

غنی پرواز ۽ " مہر پہ بہا گپت نہ بیت " ۽ مستریں شری ہمیش انت کہ
 ایش گوں باز کم گپانی تھا سر جم کنگ بوتگ کہ جوانیں چیزے - بلے ابید چہ ہے
 یکنیں شری ۽ ایشی ۽ تھا دگہ ہج شری دست نہ کپیت - نئے ایشی ۽ تھا شہدیں
 زبان بلذت مارگ بیت ۽ نئے آزمانک ۽ تکنیک ۽ راہند گندگ بنت - منی نر
 ۽ اے آزمانک نہ انت ، بلکس بلوچ چاگرد ۽ سر ۽ یک نزوریں چمشانک ۽ بس !

نوکیں رُژن

بیگاہ ۽ دھد انت۔ نسیم ایو کا لوگ ۽ نشنگ ۽ شراب درگا انت۔ دنت
 ۽ رند سعید پترایت کہ لستیں کتاب ۽ دست ۽۔ پدا جمیل پترایت کہ کلمے کہ
 انتے۔ پدا حسین پترایت کہ داسے دستانتے۔ ۽ پدا عبداللہ پترایت کہ پکر
 دستانتے۔

ورگ و چرگ ۽ رند پنچیں سنگت نشنگ ۽ گپ و رپا انت، کہ انا
 مزن لاپیں مردے پترایت۔ آپیس پیرا نسیم ۽ گور ۽ روت ۽ آئی ۽ دم
 دُراہیں شراباں تنگ ایت۔ ۽ چریشی ۽ رند دم ۽ گوں جمیل، حسین
 عبداللہ ۽ کنت ۽ گشیت۔

”شاباش، وتی دُراہیں زراں دُرکن ات ۽ منی دست ۽ دی ات۔“
 ”پرچہ؟“ عبداللہ مزن لاپ ۽ نیمگ ۽ دلگوش کنت ۽ پہ دلیری جُست

کنت۔

”پرچہ ۽ پنتے نئے من پیرا دانگ ۽ نئے اشی ۽ پنتے ۽ مرچی دیاں۔“
 شاباش، دُرکن ات وتی زراں۔ ”مزن لاپ پہ ترندی گشیت۔“
 ”زرتراں ۽ رس انت۔“ حسین یک چک ۽ پنتے دنت۔
 ”چوں نہ رس انت؟“ مزن لاپ چم سہر دنت ۽ گشیت۔

”اگن ماوتی زراں ترا بدی عیس گڈا ماوت چے بوریں؟“ جمیل پہ
زنی جست ۽ وڈے درائینیت۔

”چیزکے بزورات ۽ اید گراں مناں دی ات۔“ مزن لاپ نرم تریں
وڈے ۽ پتہ دنت۔

”تو کے ۽ کہ مہلوک ۽ زراں دست گرنے ۽ مردم ۽ شد ۽ کٹھے؟“
سعید جوش ۽ کیت ۽ زہرا زہر گشیت۔

”من شمارا انوں گشان گوں، کہ من کیاں۔“ مزن لاپ سعید ۽ ہبر ۽
سک بد بارت ۽ زہرا زہر پاد کیت ۽ ڈن ۽ روت۔

پنچیں سنگت হাস دگوش نہ کن انت۔ وھدے آہوش کن انت تہ
دروازگ بند بیت۔ آپہ ہیرانی یکے دومی ۽ چار انت۔ ۽ وپ ۽ پچ کش انت۔
”دروازگ ۽ پچ کن۔“

”دروازگ ۽ پچ کن۔“

بلے دروازگ پچ نہ بیت۔ ۽ مزن لاپ لوگ ۽ دیم ۽ اوشیت ۽ ککا
جنت۔

”اگن ہیر لوٹے گڈا چہ وتی زراں نمک بزورات ۽ اید گراں چہ
دروازگ ۽ شم ۽ ڈن ۽ دور دی ات۔“ مزن لاپ توار کنت ۽ گشیت۔

آوتی زراںی چارک ۽ چہ دروازگ ۽ شم ۽ ڈن ۽ دور دی انت۔ بلے
مزن لاپ دروازگ ۽ پچ نہ کنت۔

آوتی زراںی دومی چارک ۽ ہم چہ دروازگ ۽ شم ۽ ڈن ۽ دور دی
انت۔ بلے مزن لاپ دروازگ ۽ انگت پچ نہ کنت۔

”نوں اے واجہ مارا شمارا کشتگ لومیت۔“ جمیل وتی سنگتاں سرپد

کنت۔

” مارا کس کشت نہ کنت۔ ” سعید پہ وت بیسہ نی گشت۔

” دروازگ ۽ پروش ات۔ ” عبداللہ سلاہ دنت۔

” دروازگ ۽ گوچگ شر تر انت۔ ” حسین سلاہ دنت۔

” ہو، دروازگ ۽ گوچگ شر تر انت۔ ” سعید حسین ۽ ہبر ۽ گیت

گوں۔

” انہاں، دروازگ ۽ پروشگ شر تر انت۔ ” جمیل عبداللہ ۽ ہبر ۽

گیت گوں۔

دُرس ت نسیم ۽ نیمگ ۽ چار انت کہ تنی وھدی ہچ گشتگ ۽ نہ انت۔ بے

نسیم پہ بے سدی کپنگ۔ ۽ چہ ڈن ۽ پدماں پدا مزن لاپ ۽ کھکانی توار آھگا

انت۔

” دروازگ ۽ پروش ات۔ ” عبداللہ وتی سلاہ ۽ پدا پیش کنت۔

” ہو، دروازگ ۽ پروش ات۔ ” جمیل پدا آئی ۽ ہبر ۽ گیت گوں۔

” من گشاں دروازگ ۽ گوچگ شر تر انت۔ ” حسین ترند تریں وڈے

۽ وتی سلاہ ۽ پدا پیش کنت۔

” حسین ۽ راست انت۔ دروازگ ۽ گوچگ شر تر انت۔ شما چتوریں

مردم ات کہ کسانیں ہبرے ۽ ہم سر پد نہ بے۔ ” سعید سک ہرم گرگا انت۔

چاریں سنگت سک اڈانگ انت۔ آپہ جنگ و چوپ ۽ کشت و کوش ۽

تیار انت۔ چنخی سنگت انگت پہ بے سدی کپنگ۔ ۽ مزن لاپ ڈن ۽ کھکا ۽

جنگا انت۔

انانگما جمیل پہ ترندی دُرستاں سریدی دنت ۽ گشت۔

” سنگتاں ! وت ماں وت ء مہ مڑات کہ دڑمن ڈن ء اوشانگ ء مئے سر
 ء ککا ء جنگا انت ۔ ذراہیں سنگت وتی تاکت ء یک بکن انت ء پنجیا دروازگ
 ء تیلانک بدی انت ۔ آپرٹیت شتر ء درکیت شتر۔ “
 جمیل ء سلاہ ء سر ء گلے پکر وھیال کنگ بیت ء پدا پاپ کنگ
 بیت۔

چہ دُرستاں پیسر عبداللہ پاد کیت ء دیم پہ دروازگ ء روت ۔ چریشی ء
 رند حسین پاد کیت ء دیم پہ دروازگ ء روت ۔ پدا پدا پدا جمیل ء سعید ہم
 پاد کا انت ء دروازگ ء نیمگ ء رو انت ۔ چاریں سنگت وتی تاکت ء ہو رکن
 انت ء پنجیا دروازگ ء تیلانک دی انت ۔ دروازگ چہ چاریں نیمگاں
 درکیت ء مزن لاپ ء سر ء کپ ایت ۔ مزن لاپ چیر تر ایت ء سکت ٹپی
 بیت۔

گوں دروازگ ء کپنگ ء توار ء نسیم ہوش کنت ء شترمان بیت ء
 ڈن ء درکیت ۔ مزن لاپ کہ آئی ء گند ایت تہ آئی ء اشارہ کنت ء پہ ہیلت و
 واری نئے گشیت ۔

” مناں چریشانی دست ء درکن کہ من مرناں ۔ من نیخی زند ء ہر تماہ ء
 پورہ کناں ۔ “

نسیم مشٹاں بند ایت ء پہ وتی سنگتاں سدیت وپر ۔ بلے گوں عبداللہ ء
 یکینس ٹونس ء چست بیت ء مزن لاپ ء سر ء کپیت ۔ دوکینانی سر پہ ترندی
 وت ماں وت ء ڈیک ورا انت ء ترک انت ۔ ء دمانے ء نلک جنگ ء رند
 ہر دک ساہ دی انت ۔

چاریں سنگت پہ ب ترک و تواری وتی دیم ء کپنگیں جون ء رنگلیں

ہونانی نیمگ ء چارگا انت _ ء دُور چہ روائیر شُت ء روچ پہ ایر روگ ء زرد
 ترگا انت ء دومی سبہ ء چہ رودر اتک ء گوں نوکیں رُٹنے ء در آہگ ء چن
 ولائچ ء انت _ !!

نوکیں اُمّیت

نوداں بستگ اُت - چاریں نیگاں ساہیل اُت - اُمتیانی منزل نزیک
 تران اُت - دمانے ۽ رند وھدے من فاروق زئی ۽ لوگ ۽ دیم ۽ رستیاں ۱۰
 لوگ ۽ دپ چچ اُت - ۽ فاروق ایوک ۽ نشنگ اُت ۽ منی رھچا اُت -
 آروچاں ما ۱۰ ماہتاک ۽ ہواالتا کانی توک ۽ وئی لبزانکی گل ۽ اولی سالروچ
 ۽ رد ۽ یک مزنیں اسٹیج شوئے ۽ پیش دارگ ۽ ۱۰ جار جنگ اُت - ۽ گوں
 مملوکت ۽ دزبندی کتگ اُت کہ آ ۱۰ مزنیں کسے ۽ اے اسٹیج شو ۽ چارگ ۽ بیا
 اُت - جار ۽ شنگ بوگ ۽ رند ۱۰ مارا چہ ٹی وی ازم کار عابد قریشی ۽ راحت
 صدیقی ۽ نیمگ ۽ گاگد رست - آہاں وئی گاگدانی توک ۽ مارا گل ۽ اولی سالروچ
 ۽ رد ۽ یک مزنیں اسٹیج شوئے ۽ پیش دارگ ۽ داستا پیشکی مبارکی دانگ اُت ۽
 نبشتہ کتگ اُت کہ آپ اُردو کسمانکے ۽ شوٹنگ ۽ اے ہند ۽ کا اُت - ۽ ہمے
 نیام ۽ اسٹیج شو ۽ تماشبہ ۽ ہم چار اُت - مارے ہبر ۽ سک گل بوعمیں ۽ لوٹت
 کہ پ وئی جند ۱۰ گل ۽ ہند ۽ وژنہای ۽ ہاتر ۽ اسٹیج شو ۽ توک ۽ لستیں ایکڑیں
 ہم ہوار بکنیں گوں - تاکہ اسٹیج شو زند ۽ راستیں عکے مالوم بہیت ۽ گیشتر
 سوب مند بہیت - اے رد ۽ مالستیں جنین آدم ۽ شوہاز ۽ داستا باز کوشت کُت
 - گوں بازیں جنین آدمے ۽ رابطہ کُت - ۽ آہاں ۽ پ اداکاری ۽ مزنیں منتسے

کُت۔ بے سچ پاندہ نہ بوت۔ چہیا کہ لستیں جنین آدم پریشی ءوت تیار نہ بوت
 ء لستیں اپت ء مات ء سر پرستال اجازت نہ دات۔

وحدے ماپہ وتی اسٹیج شو ء چہ ایکڑیس ء رسگ ء پھک یکیم بوتیں، گڈا
 وتی دل ء سوک ء ہر جاگے کہ موہ رست وتی دل ء کُت درشاں کُت انت۔
 یک روپے وحدے من بلوچ کشن میکر ء شتاں۔ ء اودا گوں سنگ
 فاروق ء دوچار کپتاں، گڈا گوں آئی ء ہم وتی دل ء کُت درشان کُتاں۔

” اے بلاہیں علاقہ ء یک چشمیں جنین آدمے ہم دست نہ کپیت کہ آ
 کوھنیں رسمانی گلام بیت ء مے اسٹیج شو ء ہر زرت بکنت۔ وحدے کہ چدا
 قبائلی بندو بوج دیر انت پر ہنگ ء وانگ و زانگ ء جاور ہم بد نہ انت۔“
 ” یار! تو چونیں نا اہنتی ہبر کئے؟“ فاروق ء تپاک نہ کتنگ ء وڈ ء
 ذرا تہیت۔

” چدو مستریں ہبر دگہ چے بہیت کہ سائنس و ٹیکنالوجی ء اے دم ء
 شنگیں دور ء کہ انسان چہ ماہ ء مرخ ء ہم گوستگ۔ ء دنیا ء نوک ء میری کیوری
 مارگرٹ تھیج، انداز گاندھی، بے نظیر بھٹو، الزبتھ ٹیلر، مینا کماری ء بشری
 انصاری ء ڈولیں بے حساب جنین آدم پیداک بوتگ۔ بے مے علاقہ ء یک
 چشمیں جنین آدمے پیداک نہ بوتگ کہ دوسہ گھنڈہ ء داستا ہم گوں مردیں
 آدمیں ہمراہ داری ء ہم کاری کُت بکنت۔“ من وتی نا اہنتی پدا زاہر کُت۔
 ” نا اہنتی گناہ انت۔“ آئی ء منی نیمگ ء چارات ء نصیحت ء ڈول ء
 گُفت۔

” نا اہنتی گناہ انت یا ثواب۔ بے ما کجام اہت ء سز ء بوشتیں،
 وحدے کہ سچ نہ گندیں۔“

” منی ہیال ء اے چُشیں مزنیں جیڑے نہ انت کہ ہج سورت ء

گشت مہ کنت۔“

” تئی ہیال ء اے جیڑہ ء گشینگ ء وڈو پیم جی انت ؟“

” تو اے ذمہ داری ء منال بدئے۔ من وتی کوشش ء کنان۔ ء پدا

ترا حال دیاں۔ اُنت انت کہ من بے سوب نہ ہاں۔“

” چہ منی نیمگ ء اے ذمہ داری تئی انت۔ بلے اگن من ء تو ڈیک نہ

وارت، گڈا منال ٹیلپون ء سرء حال بدئے۔“

” بے میار ء۔“ آئی ء گشت ء پردے ء جوڑ کنگ ء دزگٹ بوت۔

ء من ہیال کُت کہ بلکیں من اد ء جاوراں شرمی ء سرء سرپد نہاں ء فاروق

چن سرپد تر انت۔ آخر اے بلوچستان ء یک ہاس تریں ہندے۔ ادا وانگ

و زانگی ادارہ باز انت۔ وانندھیں مردیں آدم وا پیسرا باز بوتگ۔ بلے چیزے

مُدت انت کہ وانندھیں جنین آدم ہم پیداک بوگا انت۔ پمیشا عجب نہ

انت کہ اے ہند پہک ء پہک بے رٹن و زانت بیت، ء ادا کم چہ کم ء یک

صنچیں جنین آدمے ذربیت کہ مئے اسٹیج شو ء تہا ادا کاری ء تیار بہیت۔“

چرے ہیال ء رند من گوں نوکیں اُنتے ء، رھچار بوتوں۔ سمو رندا کہ ٹیلپون ء

توار کُت، من پے اُنت ء چست کُت کہ بگندے فاروق ء ٹیلپون انت۔

رھچاری ء سبی روچ ء گٹے زانا ٹیلپون ء نوکیں سازے گون ات۔

” ٹنگ، ٹنگ، ٹلانگ۔“

” بلو۔ بلو۔“

” بلو۔ کے انت ؟“

” من راشدوں۔ تو کے ؟“

”من فاروق اوں۔۔“

”ہال کن باریں۔“

”ہال ہمیش انت کہ من تئی مردم شوہاز کتگ۔“

”چے؟ مردم شوہاز کتگ؟“ من پہ گلے جُست کُت۔

”ہو، ہو۔“

”گڈا کدی گوں من ڈیک ے دیا یئسے، تاکہ آئی ے سکرپٹ ے کاپی

ے دینگ بہیت۔ چیا کہ آئی ے وتی رول یاد کنگی انت۔“

”انوں آدز گتیں۔ لہتیں روچ ے رند گوں تو ڈیک ے دیائیناں۔“

”بے زیادہ دیر بہیت۔ چیا کہ گڈا آشرمی ے سر ے تیاری کُت نہ کنت۔“

من بے کس ے گل بوتوں کہ منے ہند ے ہم ایکٹریے پیدا ک بوگی

انت۔ مے ہند ے، کہ پیرا جنینانی واسا اے وڈیں کار سک عیب زانگ

بوتگ۔ پدا من ہیال کُت کہ، باریا اے چونس جینے؟ شیکے چتور انت؟

عمرے چچک بیت؟ ایٹج شو ے واسا چرچ ے پاندہ مند بیت؟“

”ٹلنگ، ٹلنگ، ٹلانگ۔“ رھپاری ے ہسپتئی روچ ے یک رندے پدا

ٹیلپون ے توار کُت۔ ے من گشاد گشاد ے جُست کُت۔

”ہلو، کے انت؟“

”من فاروق اوں۔ تو راشد ے ناں؟“

”ہو۔“

”تو سہا ہی دہ بج ے کس ے مے لوگ ے بیا۔“

”چوں؟ زانانوں مردم تیار انت؟“ من پہ بے قراری جُست کُت۔

”ہو، ترا گوں آئی ے دوچار گیجاں۔“

”شرداجہ! تھی باز باز مہربانی!“

دومی سبہاء سرء من ارزبست۔ سکرپٹ ۽ نقلے زرت۔ ۽ دیم پہ
فاروق زنی ۽ لوگ ۽ رہ گپتاں۔

نوداں بستگ ات۔ چاریں نیمگاں ساہیل ات۔ ۽ اُمیتانی منزل نزدیک
تران ات۔ دمانے ۽ رند وھدے من فاروق زنی ۽ لوگ ۽ دیم ۽ رستناں، ات
لوگ ۽ دپ چچ ات۔ ۽ فاروق ایوک ۽ نشتگ ات۔ ۽ منی رھچار ات۔

”بیایار! بیا۔“ فاروق پاد اتک ۽ گول من دست و دروہ بوت۔

”چہ حال انت؟“ من پہ گل ۽ بے قراری گشت ۽ غالی ۽ سرء نشتاں
”مردم کج انت؟“

”چو بے سبر مہو۔ مردم انوت کیت۔“ آئی ۽ چکند ات ۽ گشت۔

”اناگما توکی تہنگ چچ بوت ات ۽ چہ کش ۽ کوئی ۽ مردے پترت۔

پوشاک سبزیں گون ۽ سوٹ، آسکی گردن، کبگی رواج۔ من چرائی ۽ رعب ۽
سک اثر مند بوتناں۔ ۽ گشاد گشاد ۽ آئی ۽ دیم ۽ پاد اتکاں۔

”سلام علیکم۔“ یک ٹلنگوکیں گالوارے چرائی ۽ دپ ۽ دراتک۔

”و علیکم سلام۔“ من پہ وشی پنے دات۔

آمے دیم ۽ روء نشت ۽ دیم ۽ گول ماکت۔

”چہ حال انت؟ ویش و جوڑ ۽؟“ من پہ جوش و جزہ درائنت۔ بے

چرائی ۽ رعب ۽ ہنچو اثر منداتاں کہ آئی ۽ دیم ۽ نیمگ ۽ پہ اُرتی چارگ ۽ ہمت

نہ بوت۔

”من وشاں۔“ آئی ۽ پنے دات۔ ۽ پداوت چن جُستے کُت ”تو

چونے؟“

” من ہم وِشّان - ” من پِنہ دات - ” پدا چرائی ء جُست کُت ” تہی
نام کے انت ؟

” لائقہ ! ” آئی ء زرم زرم ء درآئینت -

” ڈوالداریں نامے - پہ ایکڑ لیے ء داستا سک شرانت - چو بارہ ، عارف
یا صاحبہ ء وڈ ء - ” من گشت ء چکند ات - ء آئی ء وِش وِش ء کند ات -
” تو چدو ساری ادا کاری کتگ ؟ ”

” اتناں ، ساری ء ادا کاری نہ کتگ - بے مناں شوک باز انت - ”
من دست قبا ء کتگ ء برت ، کہ سکرپٹ ء نقل ء درکنان ء آئی ء
دیاں ، کہ ہمے نیام ء چہ منی دپ ء دراتک -
” تو کے نی چک ء ؟ ”

” تو مناں پجہ نیار ء ؟ ” آئی ء وتی تو ار کتکے بُسترت ء گشت ” مایک
زمانگے شمنے ہمسنگ بو تگیں وا - من کریم دادی چکوتوں - کریم داد رحیم داد - ”
” کریم دادی چک ء ؟ ” من پکر ء کپتاں ء آئی ء نیمگ ء پہ نیم چنی
چارگ ء لگتتاں ” کریم داد رحیم داد ؟ - آئی ء واجنیں چک نہ بوتگ - بس
یک مردیں چکے بوتگ ، کہ نامے - لائق بوتگ - ”
ء اناہما آئی ء پہ کندگ درآئینت -
” من ہماؤں جانی ! ”

نوکیں زند

حون ۽ اولی ڈرپ ۽ لگک ۽ شرت ۽ آچو واپ ۽ وڈ ۽ گو سنگیں ترانگاں
کنت۔

آئی ۽ دراجیں مُدَتے پہ بلوچ قوم دوستی گوازینگ ات۔ آئی ۽ وتی باز
گشتانکانی توک ۽ بلوچ سازاٹم ات۔ ۽ پنجابی، مہاجر، پشتون، سندھی، سرائیکی
۽ ہزارہ ایرجنگ اتنت۔

دواز دہمی جماعت ۽ تابی ۽ زمانگ ۽ آئی ۽ تربت کالج ۽ اولڈ ہاسٹل ۽
جلسہ ۽ گشتانک دانگ ات ۽ گشتگ ات۔

” ما بلوچ چہ دُنیا ۽ بہادر ترین قوماں یکے ایں۔ ۽ بلوچستان ما پہ ہزار
قرمانی کشتگ۔ اگن پنجابی حاکماں عالی سامراج ۽ پشت پناہی ۽ مے ماتیں دتن چنما
پچ گپتگ تہ پریشی ۽ مارا حاموش بوگ نہ لوٹیت، بلکس گوں دگہ ہزار قرمانی ۽
اشی ۽ را آزاد کنتگ لوٹیت۔“

چار دہمی جماعت ۽ تابی ۽ زمانگ ۽ آئی ۽ تربت شہر ۽ چوک ۽ جلسہ ۽
گشتانک دیان ۽ گشتگ ات۔

” بلوچ یک آزاد تب ۽ آزادی پسندیں قومے۔ ۽ پنجابی، مہاجر، پشتون،
سندھی، سرائیکی ۽ ہزارہانی ڈولیں قوم، گروہ ۽ مردمانی سر ۽ بھروسہ کنت نہ کنت

پمیشا تادیر ۽ گوں آہاں هور و همراہ هم بوت نہ کنت۔ ”
 ایم اے فائینل ۽ تالی ۽ زمانگ ۽ بلوچستان یونیورسٹی ہاسٹل ۽ ٹی وی
 لاؤنج ۽ بوٹگیں جلسہ ۽ گشتانگ ۽ آئی ۽ گشتگ ات۔
 ” بلوچستان بلوچانی انت۔ پمیشا ما بلوچ بلوچستان ۽ صر حالت ۽ آزاد
 کنیں۔ بلوچستان ۽ آزادی ۽ رند اگن چہ بلوچستان ۽ غیر بلوچ وت در نینگ
 انت، گڈا آہاں ما پ زور در کنیں۔ ”

آئی ۽ واب وڈیں ترانگانی اوتاگ سبت۔ چیاکہ خون ۽ اولی ڈرپ
 کشتگ ات۔ ۽ نرے آئی ۽ در کنگ ات، تاکہ خون ۽ دوی ڈرپ ۽ بخت۔
 دوی ڈرپ ۽ لگت ۽ رند، آپدا واب وڈیں ترانگاں کپت۔

چہ ایم اے ۽ رند آئی ۽ کوہ ۽ روگ لوٹت، تاکہ قوی جند ۽ هور
 بہیت ۽ بلوچستان ۽ آزادی ۽ واستا وتی کردار ۽ ادا بکنت۔ بلے تنی وهدی آئی
 ۽ اے موہ نہ رستگ ات، کہ چہ پبلک سروس کمیشن ۽ نیمگ ۽ لیکچراری
 نسبانی جار پرتینگ بوت۔ آئی ۽ ادارگی نوکری کنگ ۽ ہاتر ۽ درخواست ۽
 انٹرویو دات۔ ۽ سوب مند بوگ ۽ رند ڈگری کالج کونڈ ۽ معاشیات ۽ لیکچرار
 بوت۔

پنج ۽ شش ماہ ۽ رند، اگت ۽ یک وشتیں سبہ ۽، آہانی کالج ۽ استاد،
 کالج بس ۽ سر ۽ دیم چہ خوشدل خان بند ۽، پکنک ۽ رہ گپت انت۔ تنی وهدی
 آچمن ہاؤسنگ سکیم ۽ نزدیک ۽ رستگ انت، کہ کالج بس ۽ گوں بینو ٹرک ۽
 ٹکر وارت۔ چرے ٹکر ۽ لستیں استاد ٹپی بوت۔ بلے آسک سک ٹپی بوت۔
 آئی ۽ سر ۽ گوں کش ۽ زندیں سیے ۽ ہنچو ٹکر وارت کہ تل بوت۔ خون ۽ پوار
 بست ۽ آبلے ہوش بوت۔

وہدے آہوش، اتک تہ سول ہسپتال کوئٹہ، سر جیکل وارڈ، تہمت
 نمبر "C 3" ، سر، وپتگ ات۔ آئی، سر، پٹی، تچنگ، بنگ ات۔
 زے آئی، راستی دست، گلکوز، ڈرپ، جننگ ات۔ ڈاکٹر، میل، زس،
 استاد آئی، تہمت، چپ، چاگرد، اوشانگ اتنت۔، مسٹریں ڈاکٹر گشنگ ات۔

"He is very Lucky" – آپریش تو بروقت ہو گیا۔ مگر Bleeding

بہت زیادہ ہوئی ہے، اس لئے انہیں Fresh Blood کی شدید ضرورت ہے۔

تقریباً دو ہزار سی سی کی۔

آہیال، لگت۔

"منال چونیں روچے، گپنگ۔ نئے منی انقلابی سنگت ادا انت، نئے

سیاد و وارث۔، چرے استاد اں، منی نزیکیں مردم ہیج نیست۔ منال لہتیں

نزیکیں استاد است، بے چراہاں اتوں کس گون نہ انت۔ چریشاں گیشتر بلوچ ہم

نہ انت، کہ من اش امید، بکشاں۔ اف انچو مردم، توک، من چوں تہنا

ہاں۔ چوں بے کساں۔ چوں بے وساں۔ چوں بے ہائیگاں۔ چوں بے

آراماں۔ چوں بے قراں۔ منی تم سیاہی آرگا انت۔ سر، جان درد کنگ

انت۔ دل، جگر سچا انت۔ سینہ، آسے روک انت۔ من دوزہ، ہاں۔ دوزہ

ہاں۔ دوزہ، ہاں۔ دوزہ، ہاں۔"

آئی، واب وڈیں ترانگانی اوتاگ پدا سبت۔ چیاکہ خون، دوی

ڈرپ ہم کنگ ات۔، میل زے آئی، درکننگ ات، تاکہ خون، سیمی ڈرپ

بخت۔ سیمی ڈرپ، لگ، رند اپدا واب وڈیں ترانگاں کنت۔

آئی، خون گرگ، ٹسٹ کنگ بوت تہ گروپ، O Negative

ات۔ چریشی، رند چہ اوشانگیں استادان جست کنگ بوت کہ چراہاں کئے کئے

حون دنت - درست پہ خون ۽ دینگ ۽ تیار بوت انت - بازین ۽ خون
 ٹسٹ کنگ بوت - چرہاں بس چار استادانی خون ٹسٹ انت گوں ، کہ گروپ
 نے ہمائی ۽ خون ۽ وڈ ۽ O Negative ات - چرہاں ہریکے ۽ پنج سہ ، پنج سہ
 سی سی ۽ ڈرپ گرگ بوت - ۽ یک ۽ یک ۽ آئی ۽ راجنگ بنا کنگ بوت -
 اولی ۽ دومی ڈرپ پرانی ۽ نز ۽ سر سر ۽ پن پنیں زوم انت ، کہ آئی ۽ ڈنگ
 جنگ انت - بلے گوں سی ڈرپ ۽ آئی ۽ حالت بدل بوت - سی ڈرپ پرانی
 ۽ نز ۽ بنگ ۽ شیشکے ات ، کہ آئی ۽ راورینگ بوگا ات -

آئی ۽ واب وڈیں تراگانی اوتاک یک رندے پداست - چیا کہ خون
 ۽ سی ڈرپ ہم کنگ ات ، ۽ میل نرے آئی ۽ در کنگ ات ، تاکہ خون ۽
 چاری ڈرپ ۽ بخت -

وحدے آئی ۽ را خون ۽ چاری ڈرپ جنگ بوت ، اتہ آڈرپ پرانی ۽
 نز ۽ رنگینیں ٹیلی وینے ات - ۽ آرنگینیں ٹیلی وینے ۽ توک ۽ آئی ۽ یک
 وشنیں ملے دیت ، کہ آئی ۽ یازدہ ہاسیں کردار انت - آپ دگوش آپلم ۽
 چارگ ۽ لگت - ۽ آوحد ۽ چہ بجنیں دنیاء پر اموش بوت -

پلم ۽ چار کردار استاد انت ، کہ آئی ۽ راحونے دات - چرہاں یک پنجابی
 نے ات ، دومی ماجرے ، سی پشتونے ۽ چاری ہزارہ نے - سہ کردار نرس
 انت کہ آئی ۽ را یک ڈرپے گلوکوز ۽ دو ڈرپ خونے جت - ہر سہ پنجابی
 انت - دو کردار میل نرس انت ، کہ آئی ۽ را دو ڈرپ خونے جت چرہاں یک
 سرایکی نے ات ۽ دومی سندھی نے - دو کردار ڈاکٹر انت ، کہ آئی ۽ الاج
 نے گت - چرہاں یک بلوچے ات ۽ دومی پشتونے - پلم ۽ پنجابی کردار آئی ۽
 وقتی ات ، کہ پلم ۽ جوڑ بوگ ۽ سوب بوت - ۽ پلم ۽ بجنیں قصہ نادراہ ۽

حشيت ۽ آئي ۽ جنڊ ۽ چنڊ ۽ چاگرد ۽ چڪرات - پلم ۽ گندگ ۽ وهڻ ۽ آئي ۽
 حڪس ڊيم ۰ برے چه گم ۽ تمار ترات - برے چه گل ۽ روژنا ترات ۽ برے چه
 حيراني ۽ کرچک و کونس بوت - پلم انگت سرجم نه ات - چياکه آ انگت پورئي ۽
 دش نه بوتگ ات ۽ چه هسپتال ۽ رزا دنيگ نه بوتگ ات -

دوبنگ ۽ رند ۰ آ باز و شتر بوت - سباه ۽ سر ۽ که بستے بوت ۰ ته پيس
 پيسرا تت ۽ سر ۽ نشت ۽ وٽي بنديس ريشے سات انت - پدا چه تمت ۽ سر ۽
 پاد اتک - سانس نوالے ۽ سابونے زرتے ۰ ۽ غسل خانہ ۽ شت - جان ۽
 شودگ ۽ رند ۰ آئي ۽ وٽارا باز وٽراه ۽ سبک مارات - ۽ چه غسل خانہ ۽ در
 آهگ ۽ رند ۰ وهڻ ۽ آ وٽي تت ۽ نيمگ ۽ روگا ات ۰ ته آئي ۽ هنجو مارات که
 آئي ۽ کوهنيس ذهن درکنگ بوتگ ۽ آئي ۽ را نوکيس ذهن ۽ مان کننگ بوتگ -
 آخت ۽ وٽي تت ۽ سر ۽ نشت ۰ ۽ وٽي سر ۽ سياه ۽ کاشيس موداني
 رندگ ۽ لگت ۰ که نپ ۽ جاگما دراج دراج ۽ په مگراز چنگ بوتگ اتنت ۽ تني
 وهڻي انگت کساں اتنت - موداني رندگ ۽ وهڻ ۰ آپکرو هيللاني نوکيس
 دنياے ۽ توک ۽ سربنگ بوت -

”اے دنيا چي ۽ - اے زند چي ۽ - اے ملڪ ۰ قوم ۰ زبان ۽ رسم و
 رواج چي انت - انسانيت ۽ را کساں کسانيس خانماني توک ۽ بهرو بانگ پر چه
 کننگ بوتگ - انساناني نيام ۽ نزوريس نزوريس بنياداني سر ۽ بے نپيس تپاوت
 چياکننگ بيت - اے ناجائيس پرک و درکاں دنيا سک ترسناک کننگ - انساني
 زند سک در دناک کننگ - انسان سک تناء ۽ بے سارا کننگ - ۽ انسان ۽ چنڊ
 و چاگرد ۽ هنجيس آسي ديوال مک کننگ ۰ که انسان هميشاني توک ۽ گٺ انت -
 بند انت - قيد انت - ۽ بارس کدي آزاد بيت - کدي آزاد بيت - کدي آزاد

بیت؟

”آپ کی طبیعت اب کیسی ہے؟“ تہمت نمبر ”C 2“ ء کماشیں
 کشمیری نادرہ ء پھمدروی چرائی ء جُست کُت۔ بے آپکرو ہیلانی توک ء
 ماں گشتنگ ات، کہ سرپد نہ بوت۔ کشمیری نادرہ ء ہمے زانت کہ بلکس
 اُردو ء شرمی ء سرء سرپد نہ بیت۔ ہمیشا آئی ء پدا ساپ تر ء ترند تریں
 آوازے ء جُست کُت۔

”جناب! آپ کس قومیت کے تعلق رکھتے ہیں اور آپ کا نام کیا ہے؟“
 آ، کشمیری نادرہ ء اے ہبرء سرپد بوت۔ ہمیشا آئی ء سرء رندگ نس
 کُت۔ ء آئی ء شنگ و شانگین ء ماش و کنگس مود، ریش، ء بروتانی نیمگ ء پ
 منت واری چارات۔ وارڈ ء ایدگہ نادرہانی نیمگ ء پ مہرچارات۔ ء وئی
 کسانیں شک گور ء سبزیں نادرہی پشک ء دسی کیسنگ ء کُت ء زَم زَم ء
 درآئینت۔

”میری قومیت انسانیت ہے۔ اور میرا نام۔ انسان ہے۔“

”اور آپ کا زبان کونسا ہے؟“ تہمت نمبر ”C 4“ ء پیریں بلوچ
 نادرہ ء گوں وئی بے روکیں چماں، آئی ء نیمگ ء دلگوش کُت ء پھیرانی ماں
 رَویں اُردو ء جُست کُت۔

آئی ء وئی دم پیریں بلوچ نادرہ ء نیمگ ء ترنت، کہ چک ء چک،
 دل پہ لاپ، تہمت ء سرء فہتگ ات۔ آئی ء آ، سرء تا پاد ء شرمی ء سرء
 چارات، آئی ء آئی ء پیری ء آجزی ء سرء بڑگ بوت۔ پدا آئی ء وئی دلگس
 چم آئی ء بے روکیں چمانی توک ء سک دات انت ء وش ء درآئینت۔
 ”انسان کی حقیقی زبان تو صرف ایک ہو سکتی ہے۔“

اور وہ ہے — محبت !

ء گوں ہمے ہبرء کنتگ ء آئی ء ہنچو مارات ، کہ آئی ء اولی زند کنتگ

ء آدومی رندا پیداک بوتگ — ء نون ، نوکیں زندے ء ہدا بند بوتگ — !!

زند و قبرستان

وہدے آچہ وتی زند و پہک شزار بوت ، گڈا وتی سکٹ کٹنگ و پیل
کے کت و دیم پہ کوہ و رہ گپت ۔۔۔

آ سکٹیں سیاہیں مرڈے ات ۔ و سیبی و گم ، آئی و زند و مستریں گ
ات ۔ آدمم ہمے پکر و ات کہ " من سک سیماں ، پمیشا مناں کس و دوست
بیت ۔ "

وہدے آدر کسانی و ماں اسکول و ، پہ وانگ و دیم دینگ بوت ، ات آئی
و ہیال کت کہ " منی ڈولیں سیاہیں چکے و اسپتیں چک چوں وانگ و کل
انت ۔ " پمیشا آئی و وتی وانگ نا توام و یلہ دات ۔۔۔

وہدے آئی و نوکری و ذلورت بوت ، ات آئی و ہیال کت کہ " منی
ڈولیں سیاہیں مرڈے و اسپتیں مردم چتور نوکری و کل انت ۔ " پمیشا آئی و
نوکری و جہد نہ کت ۔۔۔

وہدے آئی و دل و سور و واہگ و دی بوت ، ات آئی و ہیال کت کہ
" منی ڈولیں سیاہیں مرڈے و کئے زامات کت و کجام جنک کیپت ۔ " پمیشا
آئی و زاماتی و کوشت نہ کت ۔۔۔

آچہ وتی سیاہی و ہنچو : پرورش ات کہ روج و بے مزنیں کار و ذلورتے و

بازار ۽ ہم نہ ہفت۔ ۽ آگن پہ ناٹلا جی بازار ۽ روگ ۽ کپت ۱۔ بازار ۽ گستا ۽
 تنگ ترین بہراں ہفت۔ پدا ہم آئی ۽ صخو مارات کہ چاریں نیرگانی مملوک آئی ۽
 روک روک ۽ پہ نادوستی چارگا انت۔ ۽ کلاگ گرگ ۽ گشکا انت کہ "آ مرد ۽
 بچارات چتور سیاہ انت۔ آ مرد ۽ بچارات چتور سیاہ انت۔ پمیشا آپہ وتی کار
 ۽ ذلورتاں گیشتر شپ ۽ بازار ۽ ہفت ۽ شپ ۽ ہم گیشتر بارار ۽ گستا ۽ تنگ ترین
 بہراں روگ ۽ کوشت ۽ کت۔

آئی ۽ اے گم تا حدے ۽ سگت۔ بے آسر کہ آئی ۽ سگت ۽ جواب
 دات۔ ۽ آئی ۽ وتی سگت کنگ ۽ پیسلہ کت۔

۽ نوں آدم پہ کوہ ۽ روگات ۱ تاکہ و تارا چہ برزیں کوہے ۽ سر ۽ دور
 بدانت ۽ چہ بے پکرامیں زند ۽ بچنت۔

آچہ بازیں شپ، کوہ کور، جپ ۽ کوہے ۽ گوست ۽ یک برزیں کوہے
 ۽ نزدیک ۽ رست ۱ ۽ لوٹتے کہ نوں برزیں کوہے ۽ سر ۽ سر بکپیت، کہ اناگما چم
 ۽ پہ مرد ۽ کپت انت۔ وھدے شرمی ۽ سر ۽ چاراتے تہ دیتنے کہ کوہ ۽ بن
 ۽ چمگی آپ ۽ یک مزنیں کنڈے ۽ کر ۽ یک سکلیں اسپیتیں مردے جاندر اوانگے ۽
 سر ۽ نشنگ، ۽ گوں رودے ۽ جان ۽ آپ پر رہچیت ۽ گوں سگے ۽ جان ۽
 لتاریت۔

سیاہیں مرد و ش و شے دیم ۽ رواں بوت ۽ اسپیتیں مرد ۽ نزدیک ۽
 رست۔ ۽ آئی ۽ جان۔ ۽ ہیرانی چارات، کہ چہ ریش ۽ سڑانگ ات۔
 "مرد ہتئی بان ۽ چون انت؟" سیاہیں مرد ۽ ہیرانی درشان کت۔
 "جست ۽ مکن۔" اسپیتیں مرد ۽ سر پہ دلپروشی چند ات۔
 "باریں چہ ہبرے؟" سیاہیں مرد ۽ وتی چم پہ پٹ و پولی آئی ۽ دیم ۽

سک دات انت۔

” منی رنگ ء وا تو ووت گندگائے۔ کہ چنچو اسپیت ء بڑسناک انت۔“

اسپیتس مرد ء پہ نپرت وتی جان ء نیمگ ء چارات۔

” جی!“ سیاہیں مرد ء دلگوش شرمی ء سر ء گورکٹ۔

” من چہ وتی اے اسپیت ء بڑسناکیں جان ء سک شزاراں۔“ اسپیتس

مرد ء وتی دست ء رود ء سنگ بُن ء ایرکٹ انت۔

” چیاکہ اے جان چہ ریش ء سڑاتگ ء ریم ء کرم کپتگ۔ من چہ

؛ اکرائنی گور ء روگ، ء الاج کنا سینگ ء دم برنگ، بلے ہچ پاندہ نہ رسنگ۔ شہر

ء مستریں حکیم ء سوج ہمیش انت کہ من ہر روج کوہ ء بروان ء جان ء پہ

ساپیں چگی آپ بُشودان ء پہ سنگ بتاراں، بلکیں ہمے ڈول ء گتر بہاں۔ ء انوں

شش ماہ انت کہ من ہر روج ادا آہگاہان ء جان ء گوں اے چمگ ء آپ ء

شودگاہاں ء پہ سنگ لتارگاہاں۔ بلے تنی وھدی ہاسیں پاندہ گندگ ء نہاں۔

چیاکہ وھدے کوھنیں ریش دزاه بنت، تہ نوکیں ریش درکیت، کوھنیں ریم

ساپ بنت، تہ نوکیں ریم جوڑ بیت، ء کوھنیں کرم رچ انت، تہ نوکیں کرم

پیداک بیت۔۔۔“

سیاہیں مرد ء اسپیتس مرد ء بد نیسی ء قصہ تاہمچک ء اشکگ ات، کہ

انا گما گشتے چرائی ء ترے چیرے کپت۔ پدا کم کم ء ترسے ہمچو وڈات، کہ

اودا دیر تر ء اوشتا نہ بوت۔ اشپاپ اشپاپ ء بازار ء شت۔ ء بازار ء نوک تر

ء بڑتریں بہراں۔ شوک شوک ء ترگا لگت۔!

سیہ شپ

وهدے میر گوہرام نادراہ بوت ۽ آئی ۽ نادراہی ۽ دراج کش دات ، ۽
 آئی ۽ ملائے لوٹائیت ۽ وتی مال وتی یکنیں جنہیں چکنیں چک زربانو ۽ نام ۽ قبض
 کنائیت ۔ تاکہ چرائی ۽ پد ، مال ۽ نیم ۽ آئی ۽ کستریں برات بہرام پہ پشتی دست
 گلیپت ۔ ملأ ۽ قبض جت ۽ گشت کہ آگن میر گوہرام چرے رندا چہ نادراہی ،
 رکت ، ۽ آئی ۽ جنگیں قبض مہکم بیت ۔ آگن ناں ہمے نادراہی ۽ تماہیران بوت
 ، گڈا پشت قبض ۽ سر ۽ اڑکت کنت ۔

یک نیسینگے ۽ بزگیں زربانو ۽ دل درہگ ۽ لگت ۔ آئی ۽ مات پیش ۽
 ہیران بوتگ ات ۔ ۽ چرائی ۽ پد آئی ۽ مات ۽ پت ہرڈک یکنیں پت ات ۔ ہمیشہ آ
 خدا ۽ گور ۽ یکوئی دنا لوٹکا ات ، کہ آئی ۽ پت اسے وهدی ممرات ۔ ۽ آگن آئی ۽
 مرگ چو زوت اتی انت ، گڈا ناکام ۽ یک برے دُراہ بہیت ۽ پدا بہریت ۔ ۽
 دومی نیسینگ ۽ آئی ۽ ناکو بہرام اُنت ۽ پکراں یکبرا آنگر کتگ ات ۔ ۽ یک پیما دُنا
 کتنگ ات ، کہ آئی ۽ مستریں برات ہمے نادراہی ۽ تماہیرات ۔

دوئیں نیسینگ جتا جتائیں وڈ ۽ دُنا بوگان ات ۔ ۽ وهد گوژگا ات ۔ یک
 روچے ۔ دو روچ ۔ سہ روچ ۔ ۽ ہمے ڈول ۽ ماہے ۽ مدت گوست ۔ نوں میر
 گوہرام کم کم ۽ گتر بوآن ات ۽ پدا یکروچے دُراہ بوت ۔ زر بانو چہ گل ۽ پاداں

چست بوت۔ بہرام چہ گم ۽ گھمیزت۔ آئی ۽ چارات کہ چے نیمگ ۽ وا ذراصر
 مال شت۔ بلے چوبیت کہ پہ بن دست ۽ در بہیت۔ اے بارہ ۽ آئی ۽ پیش
 شرمی ۽ سر ۽ پکر جتگ ات۔ آئی ۽ ارادہ ہمیش ات کہ وھدے مال ۽ نیم آئی
 پہ پشتی مرست، گڈا آوتی مردیں چک شوکت ۽ گوں زر بانو ۽ سانگ دنت ۽ چ
 سورت ۽ مال ۽ پہ در روگ ۽ نیلیت۔

دوماہ ۽ کساس ۽ رند میر گوہرام پدا نا دراہ بوت۔ اے آئی ۽ مرگ ۽ نا
 دراہی ات۔ آئی ۽ چہ زند ۽ گم و گرستانی چٹنگ ۽ پیر زر بانو بہرام ۽ مبارکت۔
 میر گوہرام ۽ چل ۽ رندیک روچے بہرام ۽ گوں شوکت ۽ گشت کہ آ
 زر بانو ۽ بگیٹ، تاکہ زر بانو ۽ سانگ گوں در آمدے ۽ بیت ۽ مال پہ در مزوت
 ۔ چرے ہبر ۽ شوکت ہنچو گیگ بوت، کہ دل ئے چہ بند ۽ سست۔ چیا کہ
 آئی ۽ وتی دشاری ۽ وستا دگہ جنکے پسند کتگ ات۔ آئی ۽ وتی دل ۽ لوگ ۽
 شر رنگ ۽ شر بالادیں سارہ ۽ دنگ ناستگ ات۔ شوکت ۽ سارہ ۽ سانگ بندی ۽
 گپ و رپ آہانی ماتاں وت ماں وت ۽ کتگ اتنت۔ دوئیں حاندان ہمسانگ
 اتنت۔ شوکت ۽ سارہ ۽ یکے دوی شر دیتگ ات۔ پسند کتگ ات۔ وتی دلانی
 ڈکاراں یکے دوی ۽ مر و واھگانی کشار سبزینگ ات۔ ۽ ہیالانی تھایکے دوی ئے
 وتی وستا سالونک ۽ بانور کتگ ات۔ ۽ وت ماں وت ۽ یک بوتگ اتنت۔ گڈا
 نوں سدگ ئے چوں وشن بوت ۽ چرے ہبر ۽ ابید کہ شوکت ۽ سارہ دوست
 ات، زر بانو رنگ و دانگ ۽ ہم شر نہ ات۔ اگن آء سارہ دم پہ دم کتھن اتنت،
 تہ ہنچو سما بوت، گٹے سارہ آئی ۽ بانک، ۽ آسارہ ۽ ٹینگ اتنت۔ بہرام چرے
 دراہیں ہبراں سر پد ات۔ سارہ ۽ شرتری ۽ زر بانو ۽ ہراب تری ۽ شوکت
 ۽ سارہ ۽ دوستی ۽ آہانی ماتانی وت ماں وت ۽ دوئینی سانگ بندی ۽ گپ و

زپاں۔ بے ناواندہ، کوہن ہیالیں پیریناں مال چہ ہر چیز، دوستر بیت۔ آہانی
 نزا، دنیا، مستریں شرمی، مستریں سوب مال انت۔ ہر کس، کہ مال است، آ
 شر، سوبی انت۔ ترمی ہیل و عادت، اگل و ہوش، بود و مردی، ہر ڈول
 بیت، بہیت۔ ہر کس کہ تنگ دست انت، آئی، ہر پیمیں شرمی بہیت، پدا
 ہم آہراب، بے سوب انت۔ مال، دم، سر، زند، ہج بہا نیست۔ سر،
 زند ہما و ہد، شر انت کہ مال بہیت۔ چمیشا و ہدے شوکت، زربانو، گرگ،
 ہبر نہ منت، بہرام، سک نہ و ش بوت۔ آئی، پہ نصیحت، مثال آ زور پہ
 زور، چک، دات۔ آئی، جنہیں چک، مرد، گلبیک، ہم آئی، ہبر گپت گوں
 ۔ دوینیاں آئی، دم، ہاشم، شل دات کہ شوکت، ہمسروئیں ورنائے ات،
 وتی مستریں برات، مرگ، پد چہ وت، عمر، باز مستریں نشارے پہ باجانی
 گپتگ ات، مال، پہ در روگ، نیشنگ ات۔ میار، مثال، دات کہ وتی
 سکین بد رنگ، نابودیں ناکو زنگ دوزین، پہ مال، ہاتر، گپتگ ات۔
 مہتاپ، مثال، دات کہ پت، ماتاں پہ مال، ہاتر، ڈلتیں حاجی داد شاہ،
 ڈمبل، بستگ ات۔ ہمے ڈول، پہ مثال، نصیحت، پہ زربانو، گرگ، ناملانج
 کے کت۔

میر گوہرام، مرگ، ہسپتہی ماہ، شوکت، زربانو سور، دیگ بوت
 انت۔ زربانو زنی، میتگ چہ شوکت زنی، میتگ، گستاات۔ پمیشا سور، پیسر
 شوکت، زربانو شرمی، سر، نزاننگ ات۔ سور، رند، کھکے روچ، توک،
 گوں آئی، پدز بوت، کہ زربانو چرائی، پیشی اندازہ، ہم ہراب تر انت۔ آئی
 ہرابی یکنیں رنگ، نہ ات۔ بلکس، اگل و ہوش، ہم سست ات۔ شوکت
 وتی پت، زامات، ہبر، گرگ، سک، دل پدرد، پشومان ات۔ بے آئی،

انت نوئیں دل پردی ء پشومانی چه کار ء اتک انت ؟ ہر چند آہانی سور ء دیر
گوزاں بوت ، آئی ء دل چه زربانو ء زیات تر رواں بوت ۔ تا یک روپے آئی
دل یک پارگی چرائی ء پرشت ۔ نوں آئی ء زربانو ء گندگ ء ہم بد اتک ۔
سُوب ات کہ آئی ء پہ وت جتا لوگے بند اینت ، تاکہ ہر وهد ء چم پرائی ء
کپ انت ۔

شوکت ء سارہ دوئیں چه یکے دومی ء دست ء لگشتگ ء کھتیک ء گیگ
انت ۔ نوں ہر وهدے دوینانی چم پہ یکے دومی ء کپت انت ، اتہ آہاں پہ ملوری
یکے دومی ء دیم ء چم سک دات انت ۔ ء باز رندا آہانی چم ارس و اولب ہم
بوت انت ۔ باز برا شوکت ء دل ء اے ہبر پاد اتک کہ آ زربانو ء سہناں بد
انت ۔ آئی ء زانت کہ وتی ناکو زتک ء تروز نکیں لوگی ء سہنانی دینگ راجی
دوو رہندانی ہلاپ انت ۔ آکون ہیالیں مردم کہ رسم و ربیت اش ماں
سینگ ء داشنگ انت ، الم ء آئی ء اے کار ء بدلیک انت ۔ آئی ء ملامت کن
انت ۔ ء گندہ تریں ہبر ہمیش بیت کہ آئی ء پت چرائی ء سک زہر بیت ۔ بے
آئی ء ہیال کت کہ آوتی زند ء گہتری ء ہاتر ء بانڈیں اے دُرستانی پرواہ ء نہ
کت ۔ وهد ، ہرٹپ ء زیمیک انت ۔ کم کم ء راج ہم چرے ہبر ء شمشکار
بیت ء آئی ء پت ہم وتی زہراں وارت ۔ بے وهدے آئی ء شری ء سر ء چار و
بچار کت تہ پرے آسر ء رست کہ ایڈول ء ہم آئی ء کار نہ ٹہست ۔ پر چه کہ
آئی ء ہرچ چک وندے رستگ ، دُرست زربانو ء جہاز انت ۔ وهدے آئی ء
سہناں بد انت ، تہ دُرہیں مال ء زربانو بارت ۔ جندم زربانو ء مال ء آئی ء
رینگ ء ، آئی ء جند ء مال ہم چرائی ء دست ء روت ۔ بے مال ء ناں سارہ ء
پت شہسوار آئی ء وتی چک ء دنت ، ء نئے دگہ انکاپیں مردے ۔ پرے آسر ء

رنگ ، آچھک ، وزیات ، لور ، یکیم بوت ۔

وہد امبرگیس ، پیم ، گوزگات ۔ بلے شوکت ، سارہ ، نز ، آئی ، کام چہ
 پیشی ، باز سبت تر انت ۔ کرنانی کرن ، یکوئی روگ ، سوپ ، گشتے نون آئی ،
 دم برنگ ات ۔ پدا ہماروچ اتک کہ آئی ، آہگ ، ترس ، دوئیں شپ ، روچ
 پیرا درہگا انت ۔

حاجی میداد ، سہ سانگ ، رند وهدے چک نہ بوت ، گڈا چک ، ہاتر
 ، چاری سانگ ، واستا آئی ، سارہ ، نیمگ ، دست شہاؤرت انت ۔ سارہ ہڑدہ
 نوزدہ سالی کاڑے ات ۔ ، حاجی میداد پنہاہ سالی نیں کماشیں مردے ات ۔ بلے
 حاجی میداد ، گور ، مال است ات ۔ قدیمی دودو رہبندی ناوانندھیں چاگرد ،
 مال ، ہڈا بند چیاگٹ بیت ، بز کاریں سارہ کسے ، جست ہم نہ کت کہ باریں
 آئی ، اے کماشیں مرد پہ وتی مردی ، پہ زند ، مسیم ، دراج ، چپ و چوٹیں
 کشک ، ہمراہی ، دوست بیت یا ناں ۔ ، پہ مال ، ہاتر ، گوں آئی ، سانگ
 دینگ بوت ۔ یا آئی ، گور ، بہا کنگ بوت ۔ حاجی میداد ، سارہ ، سور بوت ۔
 بلے یکتے دا سارہ ، دل گوں شوکت ، ات ۔ ، دوی حاجی میداد ، ڈولیں کماشیں
 مردے آئی ، ڈولیں نوک نگلےں کاڑنے ، دل ، ہل ، ارماناں کجا سہرینت کت
 ۔ ہمیشا آروت چرائی ، شزار بوت ۔

یک نسیمگے ، شوکت ہنچو مارگا ات کہ آئی ، سور بوتگ ، بلے آئی ، جن
 نہ رستگ ۔ آئی ، ہنچیں شررنگ ، شربالاد ، ورنہ ، شاد کاریں جنے پکار
 انت کہ لوری ، وهد ، آئی ، تسکا بد انت ۔ چہ وتی شر رنگی ، ورنائی ، شاد کاری
 ، مر ، داہگاں آئی ، زند ، چلہ جتیں باگ ، بہار گاہ بیاریت ۔ دوی نیمگ ،
 سارہ ، ہم ہنچو ہلکت بوگا ات کہ آئی ، سانگ بوتگ ، بلے انگت آ بے مرد

- آھنجیں ورنائیں مردے لوٹیت کہ آئی ۽ دل ۽ ھل و جوزہاں بھاریت ۽ پہ مر
 ۽ واھگ آہاں پورہ بکنت - بے ھردکائی واھگ بے نپ اتنت - شوکت ۽
 واھگ پمیشا بے نپ ات کہ آئی ۽ دراہیں مال زربانو ۽ جہاز ات - آئی ۽ یلہ
 دینگ ۽ سورت ۽ مال ھمائی ۽ بیت - ۽ آئی ۽ یلہ نہ دینگ ۽ سورت ۽ ھم آئی
 ۽ جہاز ۽ مال دگہ جن ۽ ۽ جہاز ۽ دینگ نہ بیت - ۽ سارہ ۽ واھگ پے واستا
 بے نپ ات کہ آجنین آدمے ات - آئی ۽ انچو زور مان نیست ات کہ آراجی
 دودو رھبندانی آسنی سالکلاں بیروشیت ۽ وتی سہناں چچ بگیپت ۽ دگہ مردے
 بگیپت - ۽ یک مردے ۽ استی ۽ جنین آدم ۽ دگہ مرد ۽ گرگ ۽ نہ راجی دودو
 رھبند کل ات ۽ نئے کہ شریعت - پمیشا شوکت ۽ سارہ ھردک چہ بازیں گم و
 نا میٹیاں کھیرنگ اتنت -

آہانی نزا ۽ سر ھمیں دنیا ۽ یک سیہ شپے ۽ ماں شانتگ ات - ۽ آماں اے
 سیہ شپ ۽ لاپ ۽ پہ جن ۽ مردے ۽ سر سر جننگ اتنت - جن ۽ مرد - مرد ۽
 جن - زند ۽ مہیم ۽ دراج ۽ چپ و چوٹیں راہ ۽ دودامی ھمراہ! - ۽ وھدے
 ورنائیں مردم ۽ وتی دل ۽ تب ۽ ھمراہ مریت ۽ آئی ۽ آسر مرگ بیت - یا -
 گنوک و گاری!

وھد گوزگا ات - روج ہسپتگاں، ہپنگ ماہاں ۽ ماہ سالان بدلگا اتنت -
 وھد ۽ ھمراہی ۽ دنیا ھم رنگ بدلینگا ات - باز چیز بدل ات - باز جاور بدل
 ات -

آیک سیہ شپے ات - سارہ ۽ شام کت ۽ فبت ۽ ھیلانی بانی گراب ۽
 سوار بوت - دو روج ات کہ حاجی میداد چہ لوگ ۽ در ات - سارہ ۽ کرت ۽ آئی ۽
 کستریں برات میران و پتنگ ات گوں - حاجی میداد ۽ در روگ ۽ سورت ۽

۽ پانگو امبره هما ات - پانگی ۽ وا آوتی گوهار ۽ پانگ ات - بلے هنجیں گراں
 بلے ات کہ وهدے داب کپت ، گڈا ترمی ڈھل ، جتیں ، چہ سباہ ۽ پیسر بستے نہ
 ات - آشی ہم آپہ بلے سدی کپنگ ۽ داب ات - سارہ ایوک ۽ وتی تہت ۽ سر
 تچک ات - ۽ یکوئی گوں رنگارنگیں هیالان دگوش ات -

گوں بازار ۽ انسرگ ۽ لوگ ۽ تہنگاں برمش کت - دمانے ۽ رند تہنگ
 ع بوت انت - یکتے پترت - اے شوکت ات - تہنگ پدا بند بوت انت - ماہے
 مدت ات کہ دوئیناں یکتے دومی پہ نزمکی نہ دیستگ ات - ماہے ۽ رند ارشی دوچار
 پنگ انت - شوکت ۽ سارہ ہم مجلس بوت انت - بلے شوکت سرپد نہ ات کہ
 اے وهدی کہ آگوں سارہ ۽ ہم مجلس انت ، زر بانو گوں گلبیک ۽ ہم مجلس
 انت!

آسیہ شپ ، چہ وت ۽ باز تہار تریں سی شپے ۽ سرء کندان ات ۽ دیم پہ

سباہ ۽ منزل ۽ روگا ات !!

پشید

کھدا سلیمان سکین از گاریں مردے ات۔ آئی ءیک مزنیں دکانے، یک
 بے، یک آرتی مشینے ءے بازیں ملک و میراٹے است ات۔ چریشاں آ مزنیں
 ززے کشرگا ات ءے آئی ءے ہر ڈولیں وشی رسگا ات۔ بے آئی ءے یک ہنچیں گے
 ات ات کہ ڈراہیں وشی ءے چیر ءے گار کنگ ات۔ آگم بے چکی نیگ ات۔
 چونا ہاپشیدی ءے واستا چک ءے واہگ ہر کس ءے بیت۔ بے از گاریں مردم ءے گیشتر
 بیت۔ پے ہاتر ءے آئی ءے پدماں پد ءے سہ سانگ کنگ ات۔ پدا ہم چہ چک
 انگت زہر ات۔

آئی ءے اولی سانگ گوں وتی تروزنگ مہ گنج ءے بوتگ ات۔ وھدے سور
 شش سال گوست ءے انگت چک ءے نہ بوت، گڈا آپکر ءے کپت۔ آئی ءے ہیال
 کت کہ چو بمیت آپ بے چکی چرے دنیا ءے بروت ءے آئی ءے ڈراہیں مال ءے آئی ءے
 سیاد ءے وارث وت مال وت ءے بہر و بانگ بکن ات۔ پے ہاتر ءے آئی ءے دگہ سانگے
 کت۔ سہ سال ءے پے زال ءے اوست ءے گوازنت کہ بلکیں ہمیشی ءے چک بہمیت۔
 بے چریشی ءے ہم چک نہ بوت۔ اے زال مہ گنج ءے ڈول ءے آئی ءے کس و آزی نہ
 ات۔ در آمدے ات۔ ہمیشا وھدے چریشی ءے چک ءے بوگ ءے نا ائیت بوت، ات
 اشی ءے سنے دات ات۔ ءے دگہ در آمد ءے نیزگار تریں لوگی سانگے پہ ٹک جہاز

ہرچ ۽ کُت ۽ نہ ۔ سہ سال ۽ نیم گوست ۔ چرے زال ۽ ہم چک ۽ نہ
ت۔ آئی ۽ اشی ۽ سُن ہم دات اُنت ۔

نوں بے پھٹی ۽ گماں آئی ۽ زند ۽ دُراہیں وشی چرائی ۽ پُچ گپنگ اُنت ۔
مخو بونیک ات کہ پرائی ۽ گُٹھے دُنیا یک دوزبے ات ۔ نوں آئی ۽ عمر سک مزن
ت ۔ آکماش ۽ رستنگ ات ۔ چک ۽ بازی اُنت واپشت نہ کپنگ ات ۔ پدا ہم
ی آدم نازنگ اُنت ، چہ وتی واہگانی پورہ بوگ ۽ پھک ۽ پھک یکیم نہ بیت ۔
چہ حد ۽ گور ۽ کم و باز انگت اُنت وار ات ۔ ہمیشا آئی ۽ یک رندے پدا
ت ۽ چکا سک ۽ ارادہ کُت ۔

آئی ۽ یک لیلکے ۽ راگت کہ پنن دشارے درینگ ۔ ترمی آئی ۽ پت ۽
ت ازگار مہ بنت ۔ نیزگار بہنت ۔ بلے پہ چک ۽ بوگ ۽ ہرچند نامدار تر
بہنت ، شر تر اُنت ۔ بلک ۽ مزنیس تچ و تاکے ۽ رند دوجنگ در گیتک ۔ یکے ۽
ہت ۽ مات ازگار اُنت ۔ بلے چشیں نامداریں چک پیداک کنوک نہ اُنت ۔ ۽
دوی ۽ پت ۽ مات نیزگار اُنت ۔ بلے پہ چک و چلانگ ۽ نگبست اُنت ۔ آھاں
بازدہ چک است ات ۔

کمدہ سلیمان ۽ پہ چک ۽ ہاتر ۽ دوی جنگ پہ وت دوست کُت ۔ آئی ۽
نام عبرات ۔ اُتا سپر ۽ جنس چک ات ۔ وھدے اُتا سپر ۽ آئی ۽ زال ۽ کھدا ۽
سانگ بندی ۽ ہبر رینگ بوت ، نہ آچہ پاداں چست بوت اُنت ۔ آہانی دل ۽
گر کے جت کہ نوں آلاپ سیری ۽ کپ اُنت ۔ چونا ہاگیشر ورننا پیریں دشتر پسند
نہ کن اُنت ۔ بلے عبر ۽ پت ۽ مات سکس واریں مردم اُنت ۔ آئی ۽ پت آسن
کاریں اُتائے ات کہ پیری ۽ سوب ۽ وتی لوگ ۽ دُراہیں ہرچ ۽ شوہاز کُت نہ
کُت ۔ مستریں جنس چک ۽ لوگ واجہ اُتامیار اودانیں زرگرے ات ۔ ۽ آئی ۽

کتھ ہم اچک نہ ات کہ انکاپ ۽ آہانی نکلے کتھ بکتیں۔ آہانی زند پہ سکی دسہ
 گوزگا ات۔ پمیشا وتی پت ۽ مات ۽ ڈول ۽ عنبر ہوں چرے سانگ بندی
 بوت۔ پے ایت ۽ کہ بلکس نوں آچہ زند ۽ گیشیں گم و گرستان بچھنت۔
 کدا سلیمان ۽ عنبر ۽ سور بوت۔ کدا ۽ اے سانگ پہ پشید ۽ ہاتر
 کتھ ات ۽ عنبر ۽ پہ لاپ سیری ۽ داستا۔ سور ۽ وحد ۽ عنبر سک گل ات۔
 چہ سور ۽ نکلے روج ۽ رند، یک روچے آئی ۽ اے گل، گم ۽ بدل ات۔ پرچہ
 آدلم بوت کہ کدا پکی مردے نہ انت۔ آئی ۽ چک ۽ ہاتر ۽ جن گتھ ۽
 دانگ انت۔ بے اسلس ہر ہمیش انت کہ چک ۽ بوگ ۽ جناں ہج میار
 بوتگ۔ میار آئی ۽ جند ۽ بوتگ۔ خدا بز انت، چہ ورنائی ۽ ہمے ڈول بوتگ
 پیراں سرنی ۽ بدل انگ۔ بے چہ پیسری نیں جنائی چک ۽ نہ بوگ ۽ گیشتر
 ہمیش انت کہ آچہ ورنائی ۽ شر نہ بوتگ۔ آنا مردایت۔ آئی ۽ مثال چو
 گدگ یا پتکیگا انت کہ آئی ۽ بگ ماں نیست یا آئی ۽ بگ کرماں وارنگ۔
 یک ہشکس گدگیت۔ یک ہالیگیں پتکتیت۔ آئی ۽ ہیال کت کہ وحدے آچنی
 چک، پک یکیم بیت، ۱۔ منا ہم بلکس یلہ بد انت۔ منی زند چوناہا نوں
 سورت ۽ جندے بیت۔ اگن منایلہ بد انت، من ہما واری ۽ نیزگاری ۽ کپان
 ازاب ہاں۔ ۲۔ یلہ بد انت، ہم منی ازابی نہ کنتیت۔ چیا کہ لاپ ۽ چچ ۽ اگن کہ
 من گت نہاں۔ بے نہ مروی وچی گنداں ۽ نے پکی شادہ۔ ہرذکیں سورتاں منی
 ازابی اتی انت۔ چرے بے نیگیں ہیالانی اسر ۽ آئی ۽ چہ اس و اولب بوت
 انت۔ آئی ۽ دل ایر مرگ، لکت۔ آئی ۽ گشاد گشاد ۽ شت ۽ دت ۽ را پہ
 شزاری تہ ۽ سر ۽ دور دات۔

"من چون بکناں؟ یا اللہ! من پوں بنناں؟" آئی ۽ گشان دیم ۽

پر دات ۽ سگارگ ۽ لگت - " من چنور بکناں کہ چرے دوئیں ازاہاں
برکاں؟ من چہ آ جیل بکناں؟ "

کندا سلیمان مال ۽ بندگ ۽ مدام کراچی ۽ شت - یک رندے کہ کراچی ۽
شت ۰ ۽ لستیں روچ ۽ پد واترے کت ۰ ۽ عنبر ۽ لاپی چکنے ۽ مشردہ دات - آچہ
گل ۽ بال بوت - پرے مزنیں وشی ۽ هاتر ۽ آئی ۽ پزوریں کانگے کشت ۽
ھیرات کت - ۽ یک بے جوڑھیں ہارے گپت ۽ وتی زال عنبر ۽ بخشش دات -
نوں عنبر وتی لوگ واجہ ۽ دوستیگیں جن ات - آئی ۽ بووکس چکنے کندا
سلیمان ۽ پشید ۰ ۽ آئی ۽ مال ۽ ہدا بند بوگی ات - عنبر وتی چرے سوب ۽ سکت
گل ات -

آساہ ۽ سر ۽ اُستا میار وتی بانکیں دسچ عنبر ۽ لستیں بستانی سیننگ
۽ شت - عنبر ۽ کر ۽ ابید چہ آئی ۽ کساں سالیں کستریں گوہار نمر ۽ دگہ کس
نیمت ات - اُستا میار ۽ بستانی دُرج چہ کیسنگ ۽ درکت ۽ بستانی یک یک ۽
دزکننگ ۽ آئی ۽ دیم ۽ ایر کننگ ۽ لگت گوں - بستانی دزگرگ ۽ پد عنبر ۽ نمر
ورگی آپ ۽ رندا دُن ۽ دیم دات - گوں آئی ۽ دُن ۽ روگ ۽ عنبر ۽ اشاپ
اشاپ ۽ پیتی ۽ دپ پچ کت - چہ بستانی کری ۽ دو ہمچک زردکت ۽ آئی ۽ را
دات ۽ ورا نیت -

"زیاتی زستی بخشش انت - لاپی چکنے ۽ بوگ ۽ وشی ۽ - بلے - بلے

چہ ہبرے ۽ بے ہیال مہو -

"کجام ہبرے؟" اُستا میار ۽ جست کت -

"ہبرایش انت کہ -" تنی وھدی آئی ۽ وتی ہبر ۽ گشتا ات کہ نمر

گوں آپاں رست - عنبر ۽ گوں نمر ۽ گشت کہ آپاں زامات ۽ بد انت - اُستا میار

ء آء عت آء دزگپت ء وارت انت ، ء عبءء دلكوش نمر ء نيمگ ء گوركٲ
ء درآننت ۔

” دگء بلورء آء بيار ۔ بء بلور ء شرمى ء سرء بشود كه تهنء چل و

هاك ء مين انت ۔ ”

نمر ء دن ء در آهگ ء شرت ء آنى ء چم چه بان ء در ، شانك دات

انت ء ماں لپرزگ ء نيام جين ء په الكوت درآننت ۔

” مناتى هاجت امبره بيت ۔ هر وهدهء كه كهدا شكيت ، آنى ء جاگه ء

بگر ۔ ”

بے زبان

گوں گاگد ۽ وانگ ۽ آدہ سال پشت ۽ فُت ۽ وتی زند ۽ وشتیں زمانگ ۽
 ترانگ ۽ کپت - آ، آ زمانگ ۽ ترانگ ۽ اولی رند ۽ نہ کپتگ ات - بلکس چریشی ۽
 پیسرم آزمانگ ۽ ترانگ ۽ باز رندا کپتگ - بے اے رند یگیں ترانگ ۽ کپتگ ۽
 گُٹے زانا آئی ۽ نوکس لذتے مارات ۽ آتادیر ۽ چراترانگ ۽ درانگ نہ بوت۔
 آ زمانگ ۽ آ بلوچستان یونیورسٹی ۽ لیجوکیشن ڈیپارٹمنٹ ۽ بی ایڈ کنگا
 ات - بی ایڈ ۽ مردین ۽ جنین هور و انگا اتنت - آئی ۽ جنینانی نیمگ ۽ هاسیں
 دلگوش نہ دات - آئی ۽ هنجو مارات گُٹے زانا مردین ۽ جنین هر دک یک انت -
 بے یک روچے اناگما آئی ۽ دلگوش دینگ کپت - آئی ۽ مارات کہ دوٹیلگ سمت
 پ سمت ۽ آئی ۽ وتی نیمگ ۽ چارگ ۽ ناملانج کنگا انت -
 آیک اسپت کوچک ۽ بارگ بندیں جنکے ات - چونائی ۽ وا هر حساب ۽
 وتی مٹ وت ات - بے آئی ۽ سیاھیں ، مزین ۽ دراج بریں ٹیلگ چه سمت و
 سناہ ۽ هما دم انت - آئی ۽ مدام زردیں برقع ۽ سر ۽ ات ۽ یونیورسٹی ۽
 لوک ۽ برقع ۽ دیمگ ۽ برز ۽ چست کنگ ات ، کہ چریشی ۽ آئی ۽ دیم زاهر
 ات - هاذری ۽ سوب ۽ آئی ۽ زوت جنک ۽ نام مالوم بوت - آئی ۽ نام نجمہ ات -
 نجمہ ۽ ہم مالوم بوت کہ بچک ۽ نام سلیم انت - چه یکے دومی ۽ شکل و سورناں

ہردکھان اندازہ بوت کہ آدوئیں بلوچ آنت۔

یک روچے ہالگیس پیرڈے ء وھدے بازین ئے چہ کلاس روم ء ڈن
در اتک تہ گیلری ء توک ء تروتاب ء وھد ء آدوئیں نزدیک پہ نزدیک بوت
آنت۔

”اگن منی اندازہ رَد نہ انت، تہ تو بلوچئے ناں؟“ سلیم ء نجمہ ء نیمگ
ء روک روک ء چارات ء زرم زرم ء جست کُت۔

”ہو، من بلوچیاں!“ نجمہ ء یک کچے ء پہ میار، چرائی ء ہم زرم تر پتہ
دات۔ پدا جست ء وڈ ء گشتئے ”منی ہیال ء، تو ہم بلوچئے ناں؟“

”ہو، من ہم بلوچیاں۔“ سلیم ء پہ گل در آئنت۔ ء دمانے ء بے
ترک و توری ء رند، پدا جستئے کُت ”تون کج ء مردم ء؟“

”خاران ء!“ نجمہ ء آئی ء نیمگ ء چارات ء سر جبل کُت ء پتہ دات
۔ پدا چرائی ء جستئے کُت ”تون کج ء مردم ء؟“

”من پسنی ء مردماں!“ سلیم ء پتہ دات ء پہ ہب و واھگ آئی ء
نیمگ ء چارگ ء لگت۔

سلیم ء نجمہ ہردکھان مارات کہ لستیں مردمانی دگوش ہماہانی نیمگا انت۔
پمیشا آجتا بوت آنت ء چودا ٹنگل انت۔ بے چماست ء سلیم ء دل ء دماغ ء
یک عجیبیں بے کراری ئے ء ماں شانت۔ یک ہنھیں بے کراری ئے ء کہ آئی
ء توک ء پکر مندی ہم آست ات ء وشی ولذت ہم۔

چیزے روچ ء رند آھاں پدا گیلری، ڈیک دات۔ ہردکھان ایوک
انت۔ سلیم ء چہ موقع ء پاندہ چست کُت ء گوں آئی ء ہبر بنا کُت۔

”تتی پت ء نام کے انت؟“

” احمد خان ! ” نجمہ ء گنگےھیال کُت ء پنے دات ۔ ء کش و کالی آئی ء

چارگ ء گنگت ۔

” تئی پت چہ کار کنت ؟ ” سلیم ء پدا جُست کُت ۔ ء آئی ء اُپ ء دیمانی

نیمگ ء چارگ ء گنگت ۔

” حزانہ اُپسرا انت ۔ ” نجمہ ء سر جہل کُت ء پنے دات ۔ پدا سرے

جُست کُت ء چرائی ء جُست ء کُت ” تئی پت ء نام ء کار چی انت ؟ ”

” منی پت ء نام ۔۔۔ عبدالکریم انت ۔۔۔ ء کارے ۔۔۔ جے ای ٹیجری

انت ۔۔۔ ” سلیم ء پپہ بہ و بکڈی پنے دات ۔

” تئی رہنمائی ء نوٹس مکمل انت ، یا ناں ؟ ” نجمہ ء جُست کُت ۔

” ہو ، مکمل انت ۔ پرچہ زانا ، ترا کار است ؟ ” سلیم ء آئی ء جُست ء

پنے دات ء پداوت جُست کُت ۔

” ہو ، منی نامکمل انت ۔ مناں بس یک ء دو روج ء واستا چارگی انت

ء وتی نوٹس مکمل کنگی انت ۔ ” نجمہ ء پپہ میار ء بے میاری ء درنیای گالوارے

ء گنگت ۔ ء سلیم ء پپہ بے تواری وتی رہنمائی ء کاپی آئی ء دات ۔

چریشی ء رند آجتا بوت انت ۔ بے سلیم ء ہنچو مارات گنگے زانا آئی ء

وتی رہنمائی ء کاپی آئی ء نہ دانگ ، بلکیں وتی دل چہ سینہ ء درکنگ ء آئی ء

دانگہ نوں آئی ء دل ء دماغ ء بے کراری گیش بوتگ ات ۔ ء آشپ ء روج

نجمہ ء پکر وھیال ء ات ۔

” نجمہ سوز گنگیں جنین ء وڈ ء وانہ انت ۔ بے باریں دیشارے انت

یا ناں ؟ ” آئی ء ذہن ء ہرست ء کترہ ہمےھیال اتک ۔ بے آئی ء اے بابت

ء نئے چہ کسے جُست ء ہمت کُت ۔ ء نئے آئی ء بے جُست ء چرائی ء جند ء یا

چہ دگرے ۽ مالوم بوت۔ آئی ۽ باز براں هیال کُت کہ گوں آئی ۽ یک نہ یک
 وڈے ۽ وتی بے کراری ۽ زاہر بکنت کہ پیدا وریں نامے مہر انت۔ بے آئی
 اے ہبر ۽ ہمت ہم نہ بوت۔ پرچہ کہ آئی ۽ ہیال ۽ آ اہیدچہ وانگ و زانگ
 دگہ ہج ڈول ۽ نجمہ ۽ مٹ نہ ات۔ نجمہ ۽ پت مزنیں مردے ات۔ بے آئی
 پت ادنائیں مردے ات۔ نجمہ سکلیں شر رنگیں جنکے ات۔ بے ایک روی رنگ
 دانگ ۽ پکے ات۔ آئی ۽ وتی ۽ نجمہ ۽ نیام ۽ تپاوت شرمی ۽ سر ۽ زانت۔ بے پدا
 ہم آئی ۽ نجمہ بے ہیال کُت نہ کُت۔ ۽ نجمہ ۽ بابت ۽ آئی ۽ بے کراری نہ کُت
 بلکیں روج پہ روج گیش بوواں بوت۔ ۽ آخر یک روچے آچہ وتی دل ۽ ہنچو
 ناتلاج بوت کہ آئی ۽ دگہ وڈیں حرکتے کُت۔ آ حرکت ایش ات کہ آئی ۽ نجمہ
 نام ۽ ڈیپارٹمنٹ ۽ معرفت ۽ یک ٹپالی کاگدے نبشتہ کُت ۽ دم دات۔ ۽ کاگد ۽ چو
 نبشتہ کُت۔

نجمہ!

من زاناں کہ منی بابت ۽ تئی ہیال جی انت۔ بے من دل ۽ دارگہ
 کوشت ۽ رند ہم اے ہبر ۽ گشنگ ۽ ناتلاجاں کہ تو مناں سکے دوست ۽۔ اگن
 ترا ہم منی دوستی است، گڈا مناں یک نہ یک وڈے ۽ حال بدے۔ تاکہ من
 ہبر ۽ دم ۽ ہیراں۔

تئی پنہ ۽ راہچار۔ سلیم

اے کاگد ۽ نبشتہ کنگ ۽ رند سلیم ۽ بے کراری چہ پیسری ۽ ہم وہ سری
 گیشتر بوت۔ ۽ آپ بے کراری وتی کاگد ۽ پنہ ۽ راہچار بوت۔ بے نون آئی ۽ نئے
 گوں نجمہ ۽ گپ جننگ ۽ کوشت کُت ۽ نئے گوں آئی ۽ دم پہ دم بوگ ۽ ہمت
 ۽ کُت۔ آئی ۽ ہیال ہمیش ات کہ ہرچی بہیت گڈا کاگد ۽ پنہ ۽ رند۔

پنہ باریں کلام رنگ ء دینگ بیت ۔ ء باریں آپرے گاگد ء ویش بیت یا نہ
ویش ؟؟

پے انتر ء بے کراری ء بی ایڈ ء پشکلپتگیں مدت کنت ۔ نئے آئی ء وتی
گاگد ء پنہ رست ۔ نئے رندا نجمہ ء وت گوں آئی ء ہبرے ء کوشت کت ۔
"زاناں باریں آئی ء منی گاگد ء پنہ پرچہ نہ دات ۔ ؟ باریں منی گاگد ء بنشتہ
کتنگ ء سوب ء گوں من زھر بوت ؟ یاگاگد ء جندے نہ رست ؟؟ " سلیم ء
شپ ء روچ ہمے ہبرے چرت جت ۔ ء وتی دل وارت ۔

ء دہ سال ء رند ، پورہ دہ سال ء رند ، آئی ء گاگد ء پنہ آئی ء دیم ء
ات ۔ تنی وھدی آئی ء باریں چنت رند ء ویتگ ات ۔ بلے آچرائی ء وانگ ء
انگت سیر نہ ات ، ء ہمو رند ء وانگ ء آئی ء دگہ نوکیں لذتے رستگا ات ۔
سلیم !

تنی گاگد مناں رستگ ات ۔ من بے حساب رند ء آئی ء پنہ دینگ ء
بابت ء پکروھیال کتنگ ات ۔ بلے آوھد ء من پنہ دات نہ کتنگ ات ۔ پرچہ کہ
آزماگ ء من جنیں چکے بوتگاں ۔ ء تو زانے کہ بلوچ جنیں چکے بے زبان
نت ۔ ہمیشا من وت ء را پنہ نہ دینگ ء میاریگ نہ زاناں ۔ بلکیں ترا میاریگ
زاناں کہ تو بچکے بوتگ ء ۔ بلے وتی ہبرویم ء نہ برنگ ۔ ء یک بے زبانی ء گاگد
نہشتہ کتنگ ء پنہ ء رھچاری ء نشنگ ء ۔ بلے مرچی دہ سال ء رند منی بے زبانی
پرنشنگ ۔ پرچہ کہ ہمے مدت ء توک ء منی سوز بوتگ ۔ بلے شش ماہ بیت کہ
منی لوگ واجہ موٹل ء یک حادثہ ءے ء بیران بوتگ ۔ ء مناں چرائی ء دو چکے
است ۔ چرے گاگد ء دیم دینگ ء تو وت اندازہ جت کن ء کہ تو منا چرکچ ء
دوست ء ۔ بلے نوں تو چے گش ء ؟

پسنہ ۽ رھچار

نجمہ

کاگد ۽ وانگ ۽ وھد ۽ وا سلیم ۽ باز لذت مارات - بلے وھدے آئی
 پسنہ ۽ بابت ۽ پکرگت تہ آچرت ۽ بلاھیں دریائے - کپت - تادیر ۽ چہ چرت
 ۽ دریائے دراتک نہ بوت - ۽ وھدے چہ ھیلت و واری کے چہ چرت ۽ دریائے
 دراتک تہ آئی ۽ دل ، سر ۽ مازہ ۽ جان ۽ دراھیں بند و بوگ بن اتنت - آئی
 کاگد ۽ پسنہ وانبشتہ کت - بلے نبشتہ ۽ وھد ۽ آئی ۽ ھنچو مارات گشتے زانا اندو
 اندا آئی ۽ ارواہ درکیت -

نجمہ !

چہ تھی کاگد ۽ رنگ ۽ مناں وتی زند ۽ مستریں وتھی نسیب بوت - من
 تھی کاگد بلے حساب رند ۽ وتنگ - ۽ ھمورند ۽ وانگ ۽ وھد ۽ بلے اندازہ لذت
 ماراتک - بلے منی بد ہستی ھمیش انت کہ من تھی کاگد ۽ آپسنہ ۽ دات نہ کناں
 کہ دینگ لوٹاں - پرچہ کہ چہ تو یکیم بوگ ۽ رند من ھم گوں بلوچ کاڑے ۽
 سورگت ۽ انوتں سہ چک ۽ پتاں - ۽ گوں بلوچ کاڑے سور ۽ رند ، وانندھیں
 بلوچ مردیں آدم ھم بلے زبان بیت -

سلیم

کاگد ۽ نبشتہ کنگ ۽ رند ، سلیم چہ کچ ۽ زیات بلے ھاٹیک بوت - ۽
 شتال بوت ۽ بن ۽ کپت -

برانزے کہ روچ بوت

وہدے من مزن بوتناں ۽ وتی چپ و راست زانت ، گڈا من مارات
 کہ منی پتی و ماتی بازار جمال آباد سکین و ش زیدیں بازارے ۔ اشی ۽ یک
 نسیمگے ۽ ہنچیں پچکدگے ، کہ مردے چارگ ۽ سیر نہ بیت ۔ دوی نیمگ ۽ سبز
 سبزیں کوہ انت کہ وڈ وڈیں کاہ ، درچک ۽ شکار ۽ پر انت ۔ سی نیمگ ۽
 ڈولداریں کورے کہ ہورانی موسم ۽ انگت ڈوالدار تربیت — ۽ چاری نیمگ ۽
 دُراہیں ہند ۽ براہدار تریں کوہ کور انت کہ چہ کوہ ۽ دیم پہ کور ۽ روت ۔ بلے
 اے بازار ۽ گیشتر مردمانی توک ۽ یک ہنچیں نزوری نے پیداک بوتگ کہ چریشی
 ۽ بازار ۽ آڈکیں روچ باریں چتور بنت ۔ وت منی حاندان ۽ جند ۽ ہاسیں
 سورت ۽ منی کستریں برات ہم ہمے نزوری ۽ آماج انت — ۽ منی بازار ،
 حاندان ۽ برات ۽ اے نزوری یک نادراہی نے جوڑ بوتگ — اے نزوری جان
 دُزی ۽ بے کاری ات کہ چریشی ۽ بازار ۽ گیشتر کارو نوکری ۽ وسیلہ کم کم ۽ دگہ
 بازارانی مردمانی دست ۽ روگا انت ۽ بازار ۽ جند ۽ مردم چرے چیزاں زہر بوآن
 انت ۔ من چرے ہبر ۽ سک پریشان اتاں ۽ مدام اے نزوری ۽ درکننگ ۽
 کوشت کت — ہر جان دُز ۽ بے کاریں مردم نے کہ دیست ، آئی ۽ کارو محنت
 ۽ سوچ ۽ سکین دات — بلے منی کوشستانی برورد تنی وهدی زاہر بوگ ۽ نہ

انت —

آیک جمعہ ءے ء سبہ ات — ارز بند ء سر ءے مئے لوگ ء دراہیں مردم
دیم پہ دیم فشنگ انت - ارز بند ء هلاس کنگ ء رند من دگوش گوں وتی
کستریں برات ء کت ء گشت —

” امام بخش ! وانگ ء وا تو نہ دنت کہ ترا آریں کارے بریت —
بلے ترا یک نہ یک کارے الم ء کنگ لوئیت — پرچہ کہ نون تو مزن ء — “
” منا کار ء چہ حاجت است ، وهدے کہ منی پت دبی ء نوکر انت —
ء منی مستریں برات تو ء کہ ڈاکٹر بوئگ ء — “ آئی ء پہ ترندی پسے دات ء
وتی مزنیں ٹیلگ پلٹینت انت ء پہ نہ وشی مناں چارات —

” پداہم ورنانیں مردم پہ جان دزی ء بلے کاری ڈولدار نہ انت — ورنہ
ء براہ نہ دنت کہ آپت ء برات ء محتاج بہیت - ہرکس ء وتی پادانی سر ء
اوشنگ لوئیت — اگن ناں آئی ء آوکس روج ہم شر نہ بنت — ء آئی ء دنیا
ہم شر نہ گشت — “ من پہ زمی ء تمہیل آنصیحت کت —

” تنی ہیال پے گشت ، من نگاری بکشیں ؟ یا ہمالی بکشیں ؟ گڈا مملوک
کلاگ نہ گیت کہ کھدا میراں بخش ء چک ء ڈاکٹر مراد بخش ء کستریں برات ء
بچارات کہ سرے پہ چونیں کارے ء کپنگ — “ آئی ء وتی راستی دست برز
ء چست کت ء ہنچو ترند ترند ء سرینت ء زہرا زہر ککار کت کہ چریشی ء آئی ء
دراہیں جان لرزات ء آئی ء ساپ ساپ رستگس مود کرئنگ انت - پدا آگشاد
گشاد ء پادا تک ء دن ء دراتک - چرائی ء روگ ء رند ہم تادیر ء آئی ء ساپ و
سہنس گداں جنگس سینٹانی وشیں بوچپ و چاگرد ء مارگ بوت -

آئی ء چہ منی نصیحت ء گرگ ء انکار کت - پمیشا دراؤل ء من چرائی ء

جند ۽ ۱۰ ۽ چرائی ۽ آؤکس روچانی ، گھتری ۽ مزنیں کبسا سے ۽ یتیم بوتیاں ۔ بے
 چیزے روچ ۽ رند ، یک سبہ من چہ بازار ۽ "سیارہ ڈانجسٹ" ۽ نوکس تاکے
 زرت ۔ ۽ سبارگ ۽ پد ، وهدے نیمروچ ۽ تمہت ۽ سر ۽ دراج بوتیاں ، گڈا "سیارہ
 ڈانجسٹ" ۽ تاکانی لٹیننگ ۽ چارگ بناکت — اناگما منی جم پہ یک قصے ۽ سر
 ۽ کپت انت کہ آئی ۽ سربر ۽ راستیں قصہ نبشتہ ات ۽ نام ئے " رحم آباد ۽
 قصہ " ات ۔ من آونت ۽ چرائی ۽ سک اثر مند بوتیاں ۔ پدا من آپدماں پدا دگہ
 دو رندا ونت — آقصہ ۽ سبگ ایش ات کہ " رحم آباد نلیس بازارے ۽ حکیم
 زئی نایں قبیلہ ئے جہ مند ات ۔ بازار ۽ وسیلہ باز اتنت ۽ زیدے دتس ات ۔
 چیا کہ قبیلہ ۽ کوهنیں مردم سکین محنتی بوتگ انت ۔ ۽ بازارے وتی کساس ۽ شر
 ۽ آباد کتگ ۔ بے چہ قبیلہ ۽ ورنہاں یک ورنائے ۽ جان دزی ۽ بے کاری ۽
 سلین ہیل چت ۔ چرے ورنائے دگہ بازیں ورنائے ۽ رنگ زرت — آخر
 بازار ۽ گیشتر ورنہاں جان دز ۽ بے کار بوت انت ۔ وهدے چپ و چاگرد ۽ بازارانی
 مردم مالوم بوت انت ، کہ رحم آباد ۽ مردم چہ کار و محنت ۽ کپتگ انت ، گڈا
 آہاں کم کم ۽ ارش کناں کت ۽ رحم آباد ۽ گیشتر کاروبار ۽ وسیلہ دزگپت انت ۔
 آسرا ایش بوت کہ حکیم زئی قبیلہ ۽ گیشتر مردمانی سر ، پہ پندگ ۽ کپت —
 گرماگ ۽ موسم ات — شب ۽ لوگ ۽ ڈراہیں مردم ڈن ۽ نشنگ انت
 — شاماں و رند من آ ، حال داتاں کہ مرچگیں نیمروچ ۽ من سکین شزیں
 قصے وتگ ۔ اگن آبلوٹ انت ، ات من قصہ ۽ کاراں ۔ آہاں گوشدارگ ۽ ہب
 زاهر کت ۔ پیشا من قصہ آورت ۔ آدگہ درستیاں قصہ ۽ توسپ کت — البت
 امام بخش ۽ قصہ ۽ بارہ ۽ ہج نہ گشت — چہ ماہکانی ۽ روژنالی ۽ من دیست کہ
 پیرا مور کئے محنت — پدا مزنیں پکرے ۽ کپت — ۽ پدا پادانگ ، ۽ وتی

تنت ۽ سرء ۽ ڦٽ -

دومی روج ۽ وهدهے من چه ہسپتال ۽ واتر کت ، اتہ امام بخش لوگ

نہ ات - نیم روج ۽ دمانے ۽ اتک - اشاپ اشاپ ۽ سبار گئے کت ۽ پدا چه لوگ

دراتک - ۽ مگر ب ۽ واترئے کت - سیمی روج جمعہ ات - ارز بند ۽ رند ، آچہ

لوگ ۽ دراتک - نیم روج ۽ دمانے ۽ اتک ۽ پدا شت - ۽ مگر ب ۽ واترئے کت

— دگہ دوسہ روج همے ڈول ۽ گوست - اے نیام ۽ من مارات کہ آئی

نندگ ۽ پاد آهگ ۽ سکی ۽ جاگہ گرانی ۽ گپنگ ، آئی ۽ ہبرانی توک ۽ بے پروائی

۽ جاگہ زانت ۽ ذمہ داری ۽ گپنگ - ۽ آچہ پیسری ۽ گیشتر ، چه لوگ ۽ گار بوگا

انت — ۽ اے هیال سہت پہ سہت ۽ منی دل ۽ چست وایر بوگا ات ۽ منال

بے تاهیر کننگا ات کہ آخر آکجا روت ۽ چه کت ؟

ایدگہ سبہ ۽ سرء چه ارز بند ۽ رند ، وهدهے آچہ لوگ ۽ دراتک ، گڈا

من هم ہسپتال ۽ روگ ۽ بدل ۽ گستا گستا آئی ۽ رندا بوتال — آئی ۽ شک نہ

کت ، پمیشا پہ ، یعنی دیم ۽ روان ات - دمانے ۽ رند آ ۽ من ہر دگ سبزی مارکیٹ

۽ نزدیک ۽ رستیں - من وت ۽ مارکیٹ ۽ یک گنڈے ۽ داشت ۽ آچارات گوں

- ۽ آ مارکیٹ ۽ زرباری گیٹ ۽ نیگ ۽ شت - چه دکانے ۽ دپ ۽ ریڈی نئے

زرت نئے - چه دکان ۽ تما سبزی ۽ نیگ نئے درکت ۽ ریڈی ۽ پرکت - ۽

مارکیٹ ۽ دومی کنڈ ۽ ریڈی نئے اوشارنت - ۽ سبزی ۽ نیگ ۽ بہا کنگ ۽ لگت

— مچی آست ۽ شوبازیں ورنہ ۽ وڈ ۽ نہ ات ، بلکس مختی ۽ ہلیکت

پسندی مزور ۽ وڈ ۽ ات — مچی آھر حساب ۽ سادہ ات - بلے منال چه پیسری

وڈ ۽ باز شرت ۽ بر سدر تر مالوم بوت -

" شاباش — " من نزدیک ۽ شتاں ۽ پہ لگے آ شاباش دات — آئی ۽

پکند ات ۽ ڇپ ٻے ارادہی گشت —
 ”تو ڇپ کجا؟“

”مناں چارگی ات کہ، تو کہ مرچاں سک دزگٹ مالوم ٻے، آخر ڇپ کنگا

— ۽

”ڏاکڙ، من پیدلہ کنگ کہ ابید ڇپ جمعہ ۽، هر سباه محنت مزدوری کنال
 — ۽ هر بیگاہ تعلیم بالغان ۽ اسکول، واناں — ۽ جمعہ ۽ روج ۽ بازار ۽ تران
 ۽ بازار ۽ مردماں کار و محنت ۽ وانگ و زانگ ۽ سکین ۽ دیاں — ”آئی ۽ مزمنیں
 عمر ۽ تجربہ کاریں مزدوم ۽ ڏول ۽ گشت ۽ تراکے ۽ استا ٺماڙ ۽ کشتگ ۽ لگت —
 ”اگن تو ایڏول بکن ۽ گڏا من سدکاں کہ بیٺ آباد ۽ گیشتر مزدوم ڇپ تو
 باز پاندہ چست کنت — ۽ آ روج دور نہ بیت کہ نماں آباد ۽ آئی ۽ مردمانی
 نیب جہ جنت ۽ آسک دیمروی کن انت — ”من ڇپ جوش و جبرہ گشت —
 ۽ ڇپ گل ۽ ایمنی وقتی کار ۽ سر ۽ شتان —

شیتان ۽ آپ

آئی ۽ ھج گمان ھم نیست ات کہ چوش بیت — بلے چوش بوت — ۽
 چرے ھبر ۽ رند آئی ۽ چہ مردیں آدم ۽ نپرت بوت — چہ وتی جند ۽ نپرت بوت
 — چہ وتی زند ۽ نپرت بوت — ۽ پرائی ۽ نز ۽ دنیا پھکس دوزہے جوڑ بوت —
 ” منی چک ناہید! من پتو ۽ پہ تئی برات ۽ شتریں استادے آدرنگ —
 ھردک دیوان جاہ ۽ بیا ات ۽ چہ مرچیک ۽ وانگ ۽ بنگلج بکن ات — بلے وتی
 ھمراہی ۽ پہ وتی استاد ۽ چا ۽ آپ بیارات گوں — ” کونہ ۽ آزمستانی بیگاہ ۽
 وھدے آئی ۽ پت چہ ڈن ۽ اتک ۽ گوں آئی ۽ اے ھبرے کت ، اتہ آسک گل
 بوت — گشاد گشاد ۽ چائے جوڑ کت — جلے ۽ آپ ئے مان کت — چا ۽ آپ
 ئے ماں سینی ئے ۽ کت انت ، ۽ برات ئے ھمراہ کت ۽ دیوان جاہ ۽ شت —

” سلام علیکم ، سر! ”

” و علیکم سلام — ”

آئی ۽ پت ۽ استاد کش ماں کش نشنگ انت — آ ۽ آئی ۽ برات آہانی دیم
 ۽ کش ماں کش نشت انت —

” منی چک! اے شئے استاد واجہ ساجد انت — ” آئی ۽ پت ۽ استاد ۽

نیمگ ۽ اشارہ کت ۽ گوں وتی جنیں چک ناہید ۽ درآئنت ، ۽ پدا وتی دوئیں

چکانی نیمگ ء اشارہ ءے کت ء گوں ساجد ء درآئینت ءے ۔ ” ء واجہ ساجد ! تئی
دوئیں شاگرد ہمیش انت — اے منی جنس چک ناہید انت ء آمنی مردیں
چک شمیم ! ”

” سر ! چہ حال انت ؟ ” آئی ء ساجد ء نیمگ ء چارات ء گوں آئی ء
جوڑی کت —

” وش انت — تئی چہ حال انت ؟ ” ساجد ء آئی ء جوڑی ء پتہ دات
ء دوت ہم گوں آئی ء جوڑی کت —
” وش انت ، سر ! ”

” ورنہ ! تو چون ءے ؟ ” ساجد ء پتہ وش تئی گوں آئی ء برات ء ہم
جوڑی کت —

” مشکراں — ” برات ء پتہ میار زرم زرم ء جوڑی ء پتہ دات ۔ ناہید
ماں کوپاں چا ء ایر ریچگ ء لگت —

” پنن چا ایر مہ ریچ ، کہ منی دل ہم نہ کشیت ، ء من اتی کارے ء واستا
پہ اشپانی بازار ء ہم روگیاں — ” آئی ء پت ء وتی راستی دست مکن کنگ ء وڈ
ء سرینت ء گشت ۔ ء کئے مہتلی ء رند ، سہ سینانی نیمگ ء چاران ء پدا گشتے ۔
” من انوں چہ شما موکل لوٹاں — بے اگن گیشتر پجاروکی ء ذلورت بوت ، گڈا
وتی پجاروکی ء دوت گوں یکے دومی ء بکن ات — ”

پت ء روگ ء پد ، ہر سہ بے ترک و توار بوت انت ۔ پت بے ترک و
تواری چا ء ورگ ء لگت انت ۔ ء اے نیام ء یکے دومی ء شکل ء چکانی نیمگ ء
ہم دگوش کت ۔ ساجد یک کاندھیں ورنائے ات کہ زنوک ءے کنڈ ات ، ریش و
بروت ءے ساگ انت ، کاشیں مودے کش ء پتہ گوے رتگ انت ، اسپیت

دپس پشک ۽ شلوارے پر ات ۽ سیہ دپس کوٹے گور ۽ اتے — ناہید یک پشکس
 کاڑے ات کہ لڈے تنگ ۽ سر اتنت ، درا جس مودے تچک ۽ تچک رتنگ اتنت
 مشین پلنن سبزیں پشک ۽ شلوارے پر ات ، سبزیں جرسی نئے گور ۽ اتے ۽
 قریشی کتگیں سرس گشانے گٹ ۽ ماں لگوشنگ ات ۔ ۽ شمیم چارده پانزده سالی یک
 درہ جانیں نا بالگیں پچکے ات ، کہ چمے دلگ ۽ تاب اتنت ، سر ۽ کسانیں مودے
 ڈن ۽ اتنت ، زرد دپس پشک ۽ شلوارے پر ات ۽ ہاکی نیں قبائے گور ۽ اتے ۔
 دمانے ۽ رند ناہید پاد اتک ، ہیڑے روک کُت ۽ پدا وتی پیسری جاگہ ۽ نشت ۔
 ”تو کجا وانگائے؟“ ساجد ۽ چہ ناہید ۽ جُست کُت ۔

”گور نمٹ گر لزان لُج ۽۔“

”سیکنڈ امیر ۽؟“

”جی ، ہو!“

”دمانے ۽ پدا هر دو نیمگاں بے ترک و تواری بوت ۔ ۽ پدا ناہید ۽ چہ

ساجد ۽ جُست کُت ۔

”سر! شما کجا وانینگات؟“

”من وانگ و زانگی ادارہ ۽ وانینگ ۽ نہاں ۔ بلکیں انگریزی ۽ ایم

اے کتنگ ۽ رند بنک افسر لکتگاں ۔ ۽ چیزے مدت انت کہ ذاتی سورت ۽

بیگاہاں انگریزی ٹیوشن وانینگاہاں ۔“ وتی ہبر ۽ سرجم کتنگ ۽ رند ساجد ۽ وتی

دیم گوں شمیم ۽ کُت ۽ چرائی ۽ جُست کُت ۔

”ورنا! تو کجا وانگائے؟“

”اسپیشل ہائی اسکول ۽۔“

”چُنٹی جماعت ۽؟“

”نہی جماعت ء۔“ آئی ء پتہ دات ء سر جبل کت۔

”چریشی ہند، لستیں کترہ ء ساجد ء دگوش دیوان جاہ ء آئی ء سلمان و
از بابانی نیمگ ء تر ات۔ کسانیں پکائیں کوئی ء ات۔ توک ء ایرانی کالی
ے سچ ات۔ یک کئڈے ء نبشہ تی مزے ء دو کرسی جنگ ات۔ دیوالاں لستیں
مردی ء در چکی عکس جنگ ات ء دروازگ ء پسلی ء دروازگانی نیمگ ء اتنت
لستیں کترہ ء رند ء آئی ء دگوش نامید ء شمیم ء نیمگ ء گورکت ء آہانی انگریزی
وانینگ بنگ کت۔

پدا شور و سلاہ ء روء ساجد ء چہ جمعہ ء ابید ء ہریگاہ ء سچ بچ ء اتک ء
آوانیت انت۔ کم کم ء آہر سہ ہو رو تور بوت انت ء پے بے میاری گوں کیے
دوی ء گپ و رپ ء مسکرا اش کت۔ ء شمیم گوں ساجد ء ہنچو لگت گوں کہ
برے برے آئی ء ہمراہی ء بازار ء آئی ء لوگ ء ہم شت گوں۔

چیزے ماہ ء رند ء نامید ء مارات کہ آمدان مدان ء ساجد ء چہ استاد ء
گیشر دگہ بستارے دینگا انت۔ آئی ء دل ء پے ساجد ء یک دگہ وڈیں واہلگے ودی
بوگا انت۔ ء چہ ساجد ء چہاں ہم آہمے ڈولیں واہلگے مارگا انت۔ پرچہ کہ آ
برے برے آئی ء ہنچو چارایت ء گٹھے وتی دل ء توک ء پترینگ لوٹیت۔ گوں
وتی ساہ و ارواہ ء ہو رو تور کنتگ لوٹیت۔ ء برے برے آئی ء تو سیپ ء ہم
کتہ گوں گپینی لبراں۔ گوں شتریں و وڈوپیمیاں۔ آچشیں نادانے وانہ انت کہ
انگت سچ مہ پھمیت۔ آنوں ہمے انترار ء ات کہ اے سہت ناں آسہت ء ساجد
گوں آئی ء وتی دل ء واہگ ء درشان کنت۔ ء اے روج ناں آ روج وتی پت
ء مات ء پرانی ء گوجار ء آرگ ء دم دنت۔

”سر سبہی ارز بند ء رند، منی پت ء مات ہدہ ء وتی لستیں سیادانی چارگ

ء رو انت ء من پٹیل روڈ ء وتی یک دزگوہارے ء گور ء رواں - منی پت ء
 مات واشپ ء واتر کن انت ، بلے من بیگاہ ء وانگ ء وهد ء وتارا رسیناں -
 بلے اگن کھکتے دیر بوت ، گڈا تو دیوان جاہ ء بنند ء منی انتزار ء بکن - " یک
 گرماگی بیگاہے ء چه وانگ ء رند ، ء چه ساجد ء روگ ء پیسر ناہید ء گوں ساجد ء
 درآئینت -

" شتر انت ، من انتزار کناں - بلے گڈا ادا مردم بیت ؟ "

" ہو ! شمیم مہلہ کیت ء تئی انتزار ء کنت - "

آئی ء ہچ گمان ہم نیست ات کہ چوش بیت - بلے چوش بوت ء چرے

ہبر ء رند ، آئی ء چه ہر مردیں آدم ء نپرت بوت - چه وتی جند ء نپرت بوت -

چه وتی زند ء نپرت بوت - ء پرائی ء نبر ء دنیا پہلکیں دوزہے جوڑ بوت -

" مرچی لوگ ہالیگ انت - پت ء مات ادا نہ انت - وهدے شمیم پہ

کارے ء دن ء درکیت ، گڈا ساجد الم ء گوں من وتی واہگ ء درشان کنت - ء

پدا سور ء سلاہ ء ہم دنت - راست گشیت اگن شمیم پہ دگہ کارے ء دن ء

درنیتک ، گڈا من آئی ء وت زم زم ریٹورنٹ ء پہ چاہ آزرگ ء دم دیاں ،

گڈا ساجد ء گپ و رپ ء موہ رسیت - ء اگن آاے رد ء پیش مہ کپیت ، گڈا

من وت پیش کپان ء ہنچیں سکینی گپ و رپ کناں کہ آئی ء دل بڈی بہیت ء

آمری گپ و رپ بکنت - " دومی بیگاہ ء وهدے ناہید رکشے ءے ء سوار ات ء

چه پٹیل دگ ء دم پہ طاہر خان دگ ء وتی لوگ ء واتر کنکا ات ، تہ آئی ء ماں

دل ء ہیال کت - ء پدا راہ ء پشکچگیں ہر ء آئی ء وتارا ذہنی سورت ء پہ

ساجد ء کنتگی ہبرانی پتہانی دینگ ء ہم تیار کت - "

رکشہ فاطمہ جناح دگ ء چچکا ات - سچاں تچان ء زم زم ریٹورنٹ ء

دبی نیمگ ء تاب ئے کت ء طاہر خان دگ ء تچگ ء لکت۔ پدا نمک دیمتر ء
 روگ ء رند اوشات۔ ناہید گشاد گشاد ء ایر امک۔ رکشہ ۲ کری ئے دات
 انت۔ ء دیم پہ پیسل ء دپ ء شت۔ دروازگ بکہ انت۔ آئی ء وش وش ء
 چچ کت انت ء ہنا پترت۔ پدا دیوان جاہ ء دروازگ ئے تیلانک دات ء چچ کت
 انت۔

ء گوں دیوان جاہ ء پیرگ ء آئی ء ہنچو مارات، گشے دیوان جاہ ء سرء
 بیبے لکت ء آجکت جکت بوت ء آئی ء سرء کپت۔
 شمیم کالی ء سرء وپتگ ات ء ساجد آئی ء آپ ء گواز کنگا ات۔ !

وت دل ۽ بادشاہ

هبر بس هُکم ۽ مُتنگ ۽ نه مُتنگ ات که آسرے بربادی بوت -
 ” چه لوگان در آت ۽ دستاں برز ۽ چست کن ات - ” تاندار ۽ په
 ناطلاجی وتی سبی هُکم دات - چریشی ۽ پیسر آئی ۽ دو دگه هُکم هم داتگ ات ، بے
 شهر ۽ مردماں نه متنگ اتنت -
 موتی مال و مڈیاں منی دست ۽ دی ات که شمنے قسمتانی پیسله ۽ من
 کناں - ” اے آئی ۽ اولی هُکم ات -
 ” مناں وتی شهر ۽ مستریں هاکم بمنت ۽ منی هر هذمت ۽ تیار بئیت
 - ” اے آئی ۽ دوی هُکم ات -
 شهر ۽ مردماں هے هیال کت که مرچاں دُنیا ۽ جمهوریت ۽ دور انت -
 اولس ۽ حق و اختیارانی دور انت - اے دور ۽ یک تاندارے چشیں زندیں
 هُکم چون دات کت ۽ ما آئی ۽ اے ڈولیں هُکمانی پابندی ۽ پرچه بکنیں ۽ اے
 تاندار بلکس گنوک بوتگ - ۽ مایک گنوکے ۽ پرمانبردار چتور بوت کنیں ۽ پیشا
 آہاں تاندار ۽ هُکم نه مت انت ۽ آہانی پابندی نه کت - تاندار ۽ وتی هُکمانی نه
 مُتنگ ۽ آہانی پابندی نه کتگ سک تورات - آئی ۽ پوست پر بوت - آسله بے
 بوت - ۽ گوں پولیس ۽ لستیں سلہ بے نیں سپاهیگانی همراہی ۽ شهر ۽ سر ۽ ارش
 ۽ کت -

”چہ لوگان در آت ء دستاں برز ء چست کن ات۔“ آئی ء ٹوہیں
 مائیکرو فون ء لوڈ اسپیکرانی سر ء وتی سہی ہکم گوں ترندیں توارے ء دات۔ بلے
 آئی ء اے سہی ہکم ء سر ء ہم کس ء عمل نہ کت۔ نوں آسک ہزم گرگات۔
 چہ زیاعیں ہزم ء آئی ء شکل گشان ء بڈول بو ان ات۔ آپر زولی گوں وتی
 بلائیں بوٹاں زمین ء ٹپ ٹپ کنان ء دیم ء رواں بوت۔ سپاہیگ آئی ء رندا
 گون انت۔

”اے لوگ ء پترت۔ ساماناں پُہل ات ء مردماں دزگیر بکن ات۔ ء
 ہرچی دپ ماں دپ بیت گوں، آئی ء ہکش ات۔“ آئی ء یک لوگے ء نیمگ ء
 اشارہ کت ء وتی سپاہیگاں ہکم دات۔ نوں آ انگت گیشتر ہزم گتنگ ات۔ ء چہ
 زیاعیں ہزم ء آئی ء شکل گوں تیزی ء گشان ات ء سک بیناک بو ان ات۔
 سپاہیگ لوگ ء پترت انت ء سامانانی پلگ ء مردمانی دزگیر کتنگ ء
 لگت انت۔ ہرچ مردے ء کہ سامانانی پلگ ء وتی دزگیر کتنگ ء نیشٹ، آئی ء
 کُشگ ء تیار بوت انت۔ پمیشا جنگ بوت۔ آسرہمے بوت کہ لوگ ء لہتیں مردم
 دزگیر بوت۔ لہتیں کُشگ بوت ء لہتیں باگی بوت۔ لوگ ء ہاسیں سامان آہان
 پُلت انت ء لوگ وتی دست ء کت۔ بلے آپرے ہبر ء اپوزیگ بوت انت
 کہ جنگ ء آہانی جند ء ہم کتے جانی تاوان رست۔

”نون آ لوگ ء ہر ء ارش بکن ات۔“ تاندار ء دگے لوگے ء نیمگ ء
 اشارہ کت ء وتی سپاہیگاں ہکم دات۔ آئی ء ہزم بڈول ء ودان ات ء گوں
 ہزم ء ودگ ء آئی ء شکل گیشتر گشان ات ء گوں جانا ور ء نزیک بو ان ات۔
 سپاہیگ دومی لوگ ء پترت انت۔ ء سامانانی پلگ ء مردمانی دزگیر کتنگ
 ء لگت انت۔ ہرچ مردے ء کہ سامانانی پلگ ء وتی دزگیر کتنگ ء نیشٹ، آئی ء

کُشتگ ۽ تيار بوت اُنت۔ اولی لوگ ۽ ڈول ۽ ادا ہم جنگ بوت۔ لہنتیں مردم
 دزگیر بوت، لہنتیں کُشتگ بوت ۽ لہنتیں باگی بوت۔ لوگ ۽ ہاسیں سامان آہاں
 پُلت اُنت ۽ لوگ وتی دست ۽ کُت۔ بلے آپرے ہبر ۽ اسپوزیگ بوت اُنت
 کہ اے جنگ ۽ ہم آہلی جند ۽ کتے جانی تاوان رست۔

دوئیں لوگانی باگیاں شہر ۽ ایدگہ مردم چہ جاوراں سرپد کناں کُت اُنت ۽
 پہ شہر ۽ مال و مڈی ۽ پشکچنگیں مردمانی رکیننگ ۽ گوں تاندار ۽ آئی ۽ سپاہیگاں
 جنگ کُتگ ۽ تيار کناں کُت اُنت۔

”نوں آلوگ ۽ سر ۽ اُرش بکن ات۔“ تاندار ۽ دگہ لوگے ۽ نیمگ ۽
 اشارہ کُت ۽ وتی سپاہیگاں حکم دات۔ آئی ۽ شکل نوں ہنچو گشتگ ات کہ پچا
 آرگ ہم نہ بوت، کہ کے اُنت۔ تاندار اُنت یا دگرے۔ نبی آدم ۽ یا جانا
 ورے۔

چریشی ۽ پیسرکہ سپاہیگ سہی لوگ ۽ بہتر اُنت، شہر ۽ ایدگہ دُراہیں
 مردم گوں تاندار ۽ آئی ۽ سپاہیگاں جنگ کُتگ ۽ اُتک ۽ سر بوت اُنت۔
 ”واجہ تاندار! مئے میار چہ اُنت کہ شمائے سر ۽ اُرش کُتگ ات؟“ چہ
 شہر ۽ مردمانی سروکاں یکتے ۽ پہ وت بیسہ تی جُست کُت۔

”شئے میار ہمیش اُنت کہ شما منی حکم پر دشتگ اُنت۔“ تاندار ۽
 وتی گل گوات دات اُنت ۽ پتہ دات۔

”بلے مرچگیں، جموری دور ۽ چُشیں ناجائیں حکم پر چہ دنگ بیت؟“
 شہر ۽ مردمانی دگہ سروکے ۽ پہ دلیری جُست کُت۔

”پہ جموریت ۽ آرگ ۽ جموریت ۽ ہپازت ۽ ہاتر ۽۔“ تاندار ۽

ٹیلگ دُر آورت اُنت ۽ پتہ دات۔

” اے غیر جمہوری ءِ آمرانہ ہلکماں بزان تو پہ جمہوریت ءِ آرگ ءِ جمہوریت ءِ ہپازت ءِ ہاتر ءِ دیرنگا ءِ ؟ “ شہر ءِ مردمانی دگہ سروکے ءِ پہ ہیرانی جُست کُت۔

” ہا — ہا — ہا — ہا — “ تاندار ءِ پہ تون کھکا جت — ءِ پدا دم نئے گوں سپاہیگاں کُت ءِ پہ کلاگ گُستئے۔

” سپاہیگاں ! اے ہوڈ ، تنی وھدی جمہوریت ءِ مانا ءِ مکسداں نزان انت — پمیشا اشانی سر پد کنگ ءِ داستا چیزے بکن ات — “
” واجہ ! ماچے بکنس ؟ “ یک گُستائیں سپاہیگے ءِ پہ گُستائی جُست کُت۔
” اشانی سر ءِ اُرش بکن ات — “ آئی ءِ پہ جبزہ ہکم دات۔

ءِ پدا گوں سپاہیگانی ہمراہی ءِ پہ مردمانی سر ءِ اُرش کنگ ءِ دم پہ مردماں جُزناں بوت — جنزگ ءِ وھد ءِ آچہ زھر ءِ ہنچو پُ بوآن ات کہ چریشی ءِ آسر ءِ آبدلاں بوت ، بدلاں بوت ، بدلاں بوت ءِ اناگما چہ نبی آدم ءِ یک تیار ءِ مستیں لیڑھے بوت ، درپ ءِ لگت — ءِ چرائی ءِ اثر ءِ آئی ءِ سپاہیگ نزور تریں لیڑہ بوت انت — اے نوکیں شکل ءِ جون ءِ آہاں مردمانی سر ءِ ہنچو اُرش کُت ، کہ دگہ بازینسے ہم کُشگ بوت۔ پدا ہم پشکلپنگیناں چری جت ءِ گوں آہاں جنگ کُت ءِ آہاں ہم کئے جانی تاوان دات — بلے چرے مردماں ہم بازینسے رندا پادلپاش بوت ءِ مرُت ، ءِ ہرچی کہ پہ لگی ءِ مُندی یا پہ سلامتی پشت کپت انت ، آچہ لیڑہانی ترُس ءِ پیماں بوت ، پیماں بوت ءِ اناگما چہ مردم ءِ دگہ سمدار بوت انت ، کہ آہانی توک ءِ یک لاگریں لدی نئے ، لستیں اپتار ، لستیں شادی ءِ بازیں مورئے ہوار ات ، وھدے کہ آہانی مستریں سروک باریں چونی ءِ بدلت ءِ چہ مردم ءِ نادراہیں مئے بوت — مستریں لیڑہ ءِ کہ مردمانی اے

آسر دیت نہ آچہ گرور ۽ گوات گراں بوت ، گوات گراں بوت ، گوات گراں
 بوت ۽ اناگما چہ مستیں لیڑہ ۽ مستیں پیلے بوت ۽ جُشنگ ۽ لگنت - ۽ چرائی ۽ اثر
 ۽ چہ ایدگہ لیڑہاں گیشتر وا بزور تریں پیل بوت انت - بلے چرا لیڑہاں یکے ،
 لنگیں شیرے بوت ۽ دگرے ، منڈیں پلنگے - چہ شیر ۽ پلنگ ۽ شکل ۽ سرؤ
 پراں ہنچو گندگ ۽ اٹک ، گٹھے آیک زمانے ۽ پیرا ہم شیر ۽ پلنگ بوتگ انت -
 ۽ شیریک جنگلے ۽ بادشاہ بوتگ ۽ پلنگ آئی ۽ وزیر بوتگ -

۽ ہمے سہت ۽ ہنچیں ہورے ۽ گورت کہ شہر ۽ بجھیں لوگ پرشت و
 کنت انت ۽ آہانی بدل ۽ وڈ وڈیں درچک رُست ، کہ مزن بوہاں بوت ۽ یک
 جنگلے جوڑ بوت انت - وھدے مستیں پیل ۽ دیت کہ شیر لنگ ۽ مم نادارہ
 انت ، ۽ دگہ ہچ چنیں سلامتیں سہا رے نیت کہ منی ہسری ۽ کت بکنت ،
 گڈا آئی ۽ وتارا جنگل ۽ بادشاہ لیکت - ۽ وتی بادشاہی ۽ جار پرنیت - پدا
 چیزے مدت ۽ رند ہنچیں ہورے ۽ گورت کہ بجھیں جنگل بہار گاہ بوت - ۽
 سہاراں چرت ۽ آباد بوت انت - بلے مستیں پیل چہ زیامیں آبادی ۽ ہنچو
 مست بوت کہ چہ زیامیں مستی ۽ پھک گنوک ترات - ۽ چہ زیامیں گنوک ۽
 جنگل ۽ کند کند ۽ پھ گنوک تران ۽ جشاں بوت - ۽ بید چہ شیر ، پلنگ ۽ کستریں
 پیلاں کہ آئی ۽ داسنگیں کچکانی وڈ ۽ انت ، ایدگہ دپ ۽ تروکس دراہیں
 سہاراں پادپاش کناں بوت -

آئی ۽ پیس پیرا مم پادپاش کت کہ گوں آئی ۽ سرماں سری ۽ کت
 گوں - پدا لدی ۽ پادپاش کت کہ آئی ۽ بادشاہی بے نہ منت ۽ چریشی ۽ رند
 چیزے شادی ۽ ہم پادپاش کت انت کہ آئی ۽ گیگان ۽ گپنگ ات -
 پشکپتگیں اپار چرائی ۽ پادپاشی ۽ ترس ۽ تنگ ۽ چیر بوت انت - پشکپتگیں

شادی چرائی ۽ پادپاشی ۽ ترس ۽ درچکائی سر ۽ سرکپت اُنت۔ ۽ مور آئی ۽ چم ۽ نذر ۽ نینتگ اُنت۔ ۽ آہم گیشتر کاہ ۽ بوچانی نوک ۽ اندیم اُنت۔ پمیشا نوں آگیشتر گنوک ترات۔ ۽ جُشاں جُشاں ۽ جنگل ۽ چپ ۽ چاگرد ۽ پتہر دیگ ۽ لگت۔ بلے وھدے دگہ ۽ چچ چُشیں سھدارے نہ دیست کہ گوں آئی ۽ سرماں سرئی بکت گوں، گڈا چہ گل ۽ گرور ۽ لونس ۽ مک کنان ۽ ترات۔

”ہی — ہی — ہی —“ چہ نزیکیں درچکے ۽ سر ۽ شادی ۽ آئی

۽ سر ۽ پہ تھون کنڈات۔

”ہو — ہو — ہو —“ چہ دگہ نزیکیں درچکے ۽ سر ۽ دگہ

شادی ۽ ہم آئی ۽ سر ۽ پہ تھون کنڈات۔ آئی ۽ باریگ باریگ ۽ ہر دو شادیانی نیمگ ۽ چارات ۽ آہان ۽ چم سر دات۔

نوں آسک شُدیک بوتگ اُت۔ گوں شُد ۽ مارگ ۽ آئی ۽ کاہ ۽ شوہاز

کننگ شروع کُت۔ مک شوہاز ۽ رند آئی ۽ یک جاگے سبز سبزیں کاہ دیست۔ آ

اوشات ۽ کاہ ۽ چرگ ۽ لگت۔ زندیں سستے ۽ چرگ ۽ رند آئی ۽ چہ کاہ ۽ سیر

نُت ۽ پہ آرام کننگ ۽ جکت ۽ سر ۽ لونس ۽ ماں زمین ۽ سر ۽ کش و کائی

ایرکت اُنت۔ نزیک گور ۽ بازیں مورے کم کم ۽ آئی ۽ سر ۽ سرکپاں بوت، کہ

چرہاں لہتیں آئی ۽ لونس ۽ پُرت ۽ لہتیں گوشاں۔ دمانے ۽ رند ہمے مورانی

سُوب ۽ آئی ۽ لونس ۽ گوشاں پلسینگے زرت۔ جان ۽ تیرک جننگ شروع کُت۔

چہاں سیاہی آورت۔ ۽ پدا ہنچو گمان بوت، گُشے آیک زندیں دبائے ۽ آماج

بوتگ۔

انا گما پیل سر لیٹ ات ۽ نلک جننگ ۽ لگت۔ ۽ انا گما جنگل ۽

دراہیں مور پدا مردم بوت اُنت — !!

سیاہل

سباہ ۽ سرء کہ دھکان بٹام ۽ سیاہیں ترشتر ۽ بُست کُت تہ آ سبز
 رنگیں نوک ورنائیں بچکے بوٹگ ات۔ آ بے کساس ۽ گل بوت۔ ۽ پہ لگے پا
 اتک ۽ اوشات۔ پیرا سرء تا پا ۽ و تارا شری ۽ سرء چار اتے کہ نیم سوئیں
 سبزیں پشک ۽ شلوار ۽ پر ات ۽ نیم سوئیں سیاہیں چوٹ ۽ پا ۽ ات۔
 پدا وتی چاریں نیمگاں چم ۽ شانک دات انت ۽ دُور دُور ۽ چار اتے۔ آئی ۽
 چھاں چپ ۽ چاگرد ۽ درچک ودار ۽ ڈل و ڈوک ۽ کوہ و کوہ کور ۽ کنڈ و بیٹ سک
 ڈولدار اتنت۔ ۽ آئی ۽ دل ۽ انسانی زند سک و ش ات۔

”مشگر انت کہ من چہ پس زنده ۽ دھکان بٹام ۽ گلای ۽ چشتاں۔“
 آئی ۽ ہیال کُت ۽ شرکنیں بچکند گے جت۔

آدھکان بٹام ۽ مستریں بز ۽ چک ات۔ دھکان ۽ سک دوست داشت۔
 چسمے دوستی ۽ برکت ۽ پیرا چہ مات ۽ شیر ۽ سیر کُت۔ ۽ چہ شیر ۽ بوجگ ۽
 رند پہ کاہ ۽ کلونٹ ۽ دان ہم گورے کُت۔ سباہ ۽ سرء رنگ ۽ دیم دات۔ ۽
 بیگاہ ۽ برے چہ ڈگاراں کاہ ۽ چت و دات ۽ برے اسپت ۽ بہا زرت و
 دات۔ آمین ۽ کلونٹ ۽ ہم دات ۽ ایرھت ۽ برے برے دان ۽ ہم دات
 — تمپیشا آ روج پہ روج پز ورتر بوآن بوت۔ بلے آ چہ وتی زند ۽ انگت امین و

ہر سُنند نہ ات۔ پرچہ کہ ہر وہدے دھکاں بٹام دگہ جاگے فُت، گڈا آئی ۽ لاپ
 سیر نہ بوت۔ برے برے دھکان ۽ چکاں آٹ و کٹ ہم کُت۔ برے برے
 شپانک کُری ۽ آپہ مکنی ہم جت۔ برے برے تیار ترس پساں پہ کانٹ ہم
 جت، ۽ برے برے شیتانیں کچھاں دپ ہم جت۔ ۽ مستریں مسیت ہمیش
 ات کہ مزنیں عید نزدیک ات ۽ دھکاں بٹام، آئی ۽ زال ۽ چکانی ہبر ۽
 اشارہاں ہنچو سما کپنگا ات کہ عید ۽ آئی ۽ کُشنگ ۽ ارادہ ۽ دارانت۔ آپہ قربانی
 ۽ داروانہ بیت۔ بلے قربانی ۽ نہ بوگ ۽ سوب ۽ آئی ۽ پہ گوشت واری کُشنگ
 لوٹ انت۔

وہدے آچہ وتی پسی زند ۽ پہک شزار بوت، گڈا شپ ۽ روچ چہ خدا ۽
 دُعاے لوٹت کہ خدا آئی ۽ انسانے بکنت۔ تاکہ آ آسودگیں زندے گوازیبت
 بکنت۔ وہدے تادیراں آئی ۽ دُعا قبول نہ بوت انت، گڈا یک روچے آئی ۽
 ماں کوہ ۽ چم و دوچم کُت ۽ چہ رنگ ۽ دراتک ۽ یک کُندے ۽ توک ۽ ٹپت۔
 رنگ ۽ روگ ۽ رند پہ سربنگی کوہ و کوہ کوراں تران ۽ یک تلجے ۽ چیر ۽ پہ لموری
 بہت۔ ۽ پہ دل وستک خدا ۽ درگاہ ۽ پریات و زاری ۽ لگت۔ آئی ۽ اے
 پریات و زاری ہما وہد ۽ کُنت انت کہ شپ ۽ وہدے آواب کپت۔ ۽ سہا
 ۽ سز ۽ کہ آئی ۽ بُست کُت تہ آئی ۽ پریات و زاری قبول بوتگ انت ۽ ایک سبز
 ۽ رنگیں نوک ورنائیں پکے بوتگ ات۔

آ خدا ۽ مشکر ۽ گراں بوت ۽ چپ و چاگرد ۽ ڈولداریں بندارگانی سیل و
 سواد ۽ کنناں بوت ۽ دیم پہ بازار ۽ شت۔

”نوں باریں من کجا برواں؟“ روگ ۽ توک ۽ یک جاگے آئی ۽ ماں

دل ۽ ہیال کُت ”چہ کار و دندا بکناں ۽ وتی لاپ و پچ ۽ چتور شوہاز بکناں؟“

دمانے ۽ ہمے ڈول ۽ هیال ۽ کت ۽ پدا اناگھا گوں وت ۽ پہ کل
گشتے۔

”ہوٹلے ۽ بچک ہاں۔“

بازار ۽ رسگ ۽ پد پیس پیرا آ ”کیفے اچانک“ ۽ شت۔ ۽ چرائی ۽
کوٹ ۽ کماشیں واؤند ۽ چاڑ چاڑ ۽ جستے کت، کہ نام ۽ ہارون ات ۽ شاملیں
چادرے مان ۽ پوشتگ ات۔

”واجہ! بچک نہ دار ۽؟“

”انہاں، مناں بچک وت باز انت۔“ کیفے اچانک ۽ واؤند ۽ چہ دخل ۽
دیم ۽ پتہ دات۔

چہ کیفے اچانک ۽ واؤند ۽ نا ایتی پتہ ۽ رند آ ”دلشاد ہوٹل“ ۽ شت۔ ۽
چرائی ۽ پنگ ۽ گردریشیں واؤند ۽ پہ اجزی جستے کت، کہ نام ۽ دلشاد ات ۽
کوھنیں کوٹے گور ۽ اتے۔

”واجہ! شمتے ہوٹل ۽ ہالیکیں نوکری جاگہ نہ بیت؟“

”چہ کار زانے؟“ دلشاد ہوٹل ۽ واؤند ۽ چہ ہوٹل ۽ توک ۽ پتہ

دات۔

”آپ ۽ آرگ، ایران و ازباب ۽ شوڈگ، چا ۽ دیم ۽ دینگ۔ ۽۔۔۔۔۔“

”آپ بہ و بکڈی ہیال ۽ لگت۔“

”اے و زانگی کار نہ انت۔ اشاں ہرکس زانت۔“ ہوٹل ۽ واؤند ۽

دخل ۽ دیم ۽ نشت ۽ ذرا نیت ”توچا ۽ گرادگ زانے؟“

”ہو، زاناں۔“ آئی ۽ گشت ۽ پکر ۽ کپت۔

ہوٹل ۽ واؤند کواسیں مردے ات۔ زانے کہ بچک دروگ بندگا

انت ہاس پے واستا کہ مناں نوکری برسیت۔

”من زاناں کہ توچا ۽ گرادگ نہ زانے، بلے ہیر من ترا داراں۔ بس پہ لاپ۔ ۽ روچے کدارے ۽ حساب ۽۔ آگن ترا سجتت۔ بجل ۽ آگن نہ سجتت گڈا وتی مستروتے۔“ ہوٹل ۽ واؤند ۽ گشت ۽ دلگوش ۽ گراکے ۽ نیمگ ۽ کت۔

آئی ۽ ہیال کت کہ ”انوں منی مستریں جیزہ والاپ انت ۽ پدا روچے کدارے رسیت۔ آگن من کدار ۽ ایر بکناں، گڈا چیزے مدت ۽ رند پہ وت ۽ چچ وچ ہم گپت کناں، ہمیشا بندت ۽ اے کار شرانت۔“

”واجہ! مناں قبول انت۔“ آئی ۽ گشت۔

”تئی نام کے انت؟“ ہوٹل ۽ واؤند ۽ جست کت۔

”منی نام۔۔۔ منی نام۔۔۔“ آئی رندے پدا بہ و بکڈ بوت بہ اولی رندا پہ وت ۽ نامے ۽ پکر ۽ لگت۔ ۽ پدا گشاد گشاد ۽ گشتے ”منی نام لیاقت انت۔“

”تو چونیں بے لیاقتیں مردے ۽ کہ ترا وتی نام ہم یات نہ انت۔“ ہوٹل ۽ واؤند ۽ روک روک ۽ چارات ۽ گشت ”بلے ہیر بروچا ۽ دیم ۽ وینگ ۽ مدت بدے، کہ لپگ ایوک انت۔“

لیاقت دلشاد ہوٹل ۽ نوکر بوت۔ چرائی ۽ گیشتر چا ۽ دیم ۽ وینگ ۽ کار گرگ بوت، بلے برے برے آپ ۽ آرگ، درپانی پر کنگ ۽ کیتلی ۽ پیالہانی شوگ ۽ کار ہم گرگ بوت انت۔

ماہے ۽ رند آئی ۽ چچ دوسہ جاگما درت انت۔ زمستان ۽ موسم ات۔ دھدے سار میں گوات ۽ کشت، گڈا آئی ۽ گوھرے چیر کپت۔ آئی ۽ وتی زر یڈول ۽ نہ زرتگ انت کہ ماہ ۽ سر ۽ بجاگہ زوراں ۽ چچ ۽ کناں۔ ہمیشا

ماہ ۽ سر جم بوگ ۽ رند آئی ۽ وتی پورھیں ماہ ۽ زربکجاگہ زرت انت ۽ دکانے
پہ چچ ۽ گرگ ۽ شت۔

” واجہ ! مناں جوڑ ہے چچ پکار انت کہ منی چچ درتگ انت ! بلے منی
بزبس سی ۽ یک کدار انت۔ “ آئی ۽ گوں کماشیں دکاندار ۽ پہ میار گشت
کہ نام نے صالح ات ، اسپتیں دزمالے سر ۽ اتنے ۽ یک گراکے ۽ گدے بیٹ
دارگات۔

” تو سار ۽ یاگنوک ۽ ؟ “ دکاندار ۽ سر چست کت ۽ آسر ۽ تا پاد ۽ چار
ات ۽ گشت۔ ۽ پدا دگوش گوں پیسری گراک ۽ کت۔ آچرا دکان ۽ درانک
۽ دگہ دکانے ۽ شت۔

” واجہ ! من جوڑ ہے چچ گرگ لوٹاں۔ بلے منی زر بس سی ۽ یک
کدار انت۔ مناں جوڑ ہے کم قیمتیں چچ دات کتے ؟ “ آئی ۽ گوں ورنائیں
دکاندار ۽ پہ بزگی درائنت کہ نام نے بشیر ات ، ڈکس مودے پشت ۽ رتگ
انت ۽ دکان ۽ توک ۽ گوں مردے ۽ نشنگ ۽ گپ ۽ ات۔

” مناں تو دڑے گندگ ۽ کائے۔ شاباش درا چہ دکان ۽۔ “
دکاندار ۽ آئی ۽ دپ ۽ دیمانی نیمگ ۽ روک روک ۽ چارات ۽ آئی ۽ راھکل
دات۔

آچرا دکان ۽ ہم گوں ہشکس دستاں در اتک۔ یک برے آئی ۽ لوٹت
کہ ہوٹل ۽ واتر بکت ۽ پہ وتی پچانی وستا انگت ہوٹل ۽ داؤند ۽ گور ۽ پریات
وزاری بکت ، بلے پدا چہ ہوٹل ۽ داؤند ۽ ہاسیں ائنت ۽ نہ گندگ ۽ سوب ۽
وتی ہیال ۽ بدکنت ۽ پہ ناکلیں دلے سیمی دکان ۽ پترت۔

” واجہ ! من گریسبیاں۔ منی چچ درتگ انت۔ بلے گوں من ابیدچ

سیء یک کدار ء گیشتر نیست۔ مناں جوڑ ہے پچھ نہ رست ؟ ” آئی ء پہ آجزی
گوں پیریں دکاندار ء گشت ” کہ نام ئے سوپی رمضان ات ۱۰ سپتیس گدی ملاء
ہے سرء اتے ء وئی اسپتیس ریشاں سمار گات۔

” آگن تئی دُراہیں زر بس سیء یک کدار انت گڈا دوچائینگ ء کری
ء چہ کجا کار ء ؟ ” دکاندار ء گوں تونی بچکندگے ء جُست کُت۔

” راست گشت۔ ” آپکر ء کپت ” دوچائینگ ء کری ہم گوں من

نیت۔ ”

” تو آگن منی گور ء کار یکنے گڈا من ترا لاپ ء پچھ ” ہردک دیاں۔ ء

جیب ہرج ء واسا ہم چیزے نہ چیزے دیاں۔ ” دکاندار ء پہ ہمدردی دُرائینت
” بگش، تئی ہیال جی انت ؟ ”

” من تیاراں۔ ” آئی ء پہ گلے پتہ دات ء دکان ء نشت۔

دکان ء گڈ ء ریزیکی سامان بہا بوت۔ چرائی ء گیشترھے چیزانی بہا کنگ

ء کار گرگ بوت، بلے برے برے لوگی کار ہم گرگ بوت۔ دکاندار آئی ء سرء

سک شرآت۔ آئی ء لاپ ء پچھ ” ہم دات ء جیب ہرج ہم۔ بلے آئی ء

چک شاکر گوں آئی ء شر شر نہ ات۔ آیک نشہ نی بکے ات۔ وھدے آئی ء

آرودسوج کُت کہ نشہ ء یلہ بد انت، گڈا گوں آئی ء زد بوت۔ ء برے برے

دات سرء دت آئی ء سرء زھر ہم گپت۔

یک بیگاہے سوپی رمضان ء دگے کارے کپت۔ آئی ء بدل ء شاکر انگ

ء دخل ء نشت۔ دومی سباہ ء کہ سوپی رمضان ء دخل ء زر دست جت انت

نہ کم و گیش پچ سدا کدار کم ات۔ آئی ء جُست و پرس کُت نہ کس ء راستیں پتہ

دات نہ کُت۔ لیاقت ء شک کُت کہ شاکر ء پہ ہیرون ء دُز انگ انت۔ بلے

آئی ۽ نام نہ گیت۔ وهدے کہ شاکر ۽ اناگھا گوں پت ۽ دُر آئنت۔

” منی پت ! بیت نہ بیت زُر لیاقت ۽ دُر اتنگ انت۔ من زیکس بیگا۔“

دمانے ۽ چه دکان ۽ دُر اتنگاں ۽ دُن ۽ گوں مردے ۽ گپ و رپ جنگ، الم ۽
هے وهد ۽ آئی ۽ دُری کتگ۔“

شاکر پت ۽ یکتی چک ات، پمیشا آئی ۽ سک دوست ات ۽ آئی ۽ هر

هبرے باور هم کت۔

” نمک هرام ! تو بزاں دُری کتے ؟ ترانچ نہ کنت ؟؟“ سوپی رمضان

آئی ۽ سر ۽ زهر گیت ۽ آئے جنگی کت۔ آئی ۽ باز پریات و زاری کت ۽ وتی
سپائی پیش کت۔ بلے آئی ۽ هبرے گوش نہ داشت انت ۽ آئے چه نوکری ۽
درکت۔

آ چه دکان ۽ دُر اتک ۽ په پریشانی دیم ۽ روان بوت۔ راه ۽ بازار ۽ ہائی

اسکول دپ ۽ پکت۔ تفرج ۽ سوب ۽ بازیں تالے دُن ۽ ترگا ات۔

” شئے اسکول ۽ هالیگیں چپراستی نی جاگہ نیست ؟“ آئی ۽ چه دُلگیں

تالے ۽ جُست کت۔

” من تئی همراه بان ۽ میڈ ماسٹر ۽ جُست هم کناں ۽ تئی سپارش ۽ هم

کناں۔ بلے مناں شرتے است۔“

” تئی شرت جی انت ؟“ لیاقت ۽ پیٹ و پول ۽ ڈول ۽ جُست کت۔

” منی شرت همیش انت کہ اگن تو چپراستی ملکتے، گڈا مناں امتخان ۽

نقل بدئے۔“

” نقل ؟“ آئی ۽ په چکندگ گشت۔ یک برے دل ۽ نہ منت، بلے پدا

په نامل جی گشتے ” شر انت۔ مناں قبول انت۔“

پدا آء تالب همراه بوت ء هيڈ ماسٽر ء ديٽر ء شٽ اُنٽ ، كه نام ئے الہی
 بخش ات ، گندگی عينكے چمان اتے ء كرسي ء سرء نشنگ ء ميز ء سرء ايريس
 كاگدے ء وانگا ات ۔ تالب ء چه هيڈ ماسٽر ء چپراسٽي ء نوكرى ء بابت . ء جُست
 كُت ء په لياقت ء سپارش ء بازيس هبرے كُت ۔ بلے هيڈ ماسٽر ء كَش و كالى چار
 ات ء گونڈ گونڈ ء پَنه دات ۔

” چپراسٽي ء واستا اُنٽ وار باز اُنٽ ۔ بلے پوسٽي جند نيست ۔ “
 آ چه اسكول ء در اٽك ۔ نزيك ء هوٽل ء شٽ ء چائے وارتنے ء په
 نوكرى ء جُست ء بازار ء بنك ء شٽ ۔
 ” واجه ! شُمنے بنك ء نوكرى نه رسيٽ ؟ “ آئى ء چه نشنگليس مردماں جُست
 كُت ۔

” ترا تعليم اُست ؟ “ چه نشنگليس مردماں يڪے ء جُست كُت ، كه چادگراں عمر
 ء مسٽر ء تيار تر گندگ ء اٽك ، نام ئے عبدالقدوس ات ء اسل ء بنك ء ميختر
 ات ۔

” اناں ، مناں تعليم نيست ۔ “ آئى ء په بلے چاڙي پَنه دات ۔

” ادا تعليم لوٽ اُنٽ ۔ “

” چپراسٽي ء چوڪيدار ء واستا هم تعليم لوٽ اُنٽ ؟ “

” ادا هر ڈوليس نوكرى ء واستا تعليم لوٽ اُنٽ ۔ “

آ چه بنك ء در اٽك ۔ بنك ء ديم ء نڪلے اوشات ء په هيراني ء پريشاني
 چاڙيس نيمگاں چارات ء هيال ئے كُت كه باريس نون كجا بروٽ ۔ اناگما آئى ء
 چم په يڪ كپي نيس بانے ء پڪٽ اُنٽ كه آئى ء چپ و چاگرد ء پرنج و كاٽ ۔ آ
 په اُنٽ واري ديم په همابان ء شٽ ۔

” واجہ ! شما دگہ مزدور نہ دارے ؟ “ آئی ء دیم گوں کماشیں مستری ء
 کُت ء جُست کُت کہ نام ءے مستری محمد ات ، کوهنیں شماغے سرء اتے ء بان ء
 پر چنگا ات ۔

” سبہی بیالگڈا چاریں ۔ مستری ء اُعتتی پُتہ ءے دات ۔
 آگل بوت ۔ دمانے ء انگر انگر ترات ء گوں پوریا گراں گپ و رپ ءے
 کُت ء پدا چودا ٹنگل ات ۔ آئی ء پنجہ کلدار گون ات ۔ سبارگ ء شام ءے
 ہوٹلاں کُت ء شپ ء وپسنگ ء مسیتے ء فُت ۔ عشا ء نماز ء رند وهدے آ
 مسیت ء پُترت تہ یک مردے یک کر ء نماز ء ات ۔ آ بے برمش ء وش وشن
 ء پُترت ۔ چبہ ءے دست ء کُت انت ۔ ء توک ء فُت ء کنڈے ء وپت ۔ ء
 چم ءے ڈنی نیگ ء کُت انت ۔ زندیں سیتے ء رند نمازی مرد ء نماز ء وزپہ
 بس کُت ۔ زرم زرم ء پادا تک پسیل ء وپ ء فُت ۔ پسیل ء تہنگ ءے چچ کُت
 انت ء ڈن ء چار اتے ۔ پدا مسیت ء لستیں دری ءے تل پہ تل کُت ء پیتک ،
 ء بگل ء کُت انت ، ء سراپ کناں بوت ء ڈن ء در اتک ۔

” مرد ء دری دُز انت ۔ “ آئی ء وتی دل ء غُشت ۔ ء وپسنگ ء
 کوشیت ء لگت ۔ بے نادیراں واب نہ کپت ۔ ء وتی گوستگیں زند ء آوکیں
 زند ء بابت ء پکر وھیال ءے کُت ۔ حزنیں کوشیتے ء پدا واب کپت ۔
 دومی سبہ ء سرء آ دیم پہ ہما بان ء فُت ۔ گوں آئی ء رسگ ء مستری
 گوں وتی بچکاں ہم اتک ء رست ۔

” تتی بہت ءے مے یک ہشتی ءے نادراہ بوت ۔ ہمیشا آئی ء جاگما توکار کن
 گوں ۔ “ مستری ء دلگوش ہمانی ء نیگ ء کُت ء غُشت ” تتی نام کے انت ؟ “
 ” لیاقت ! “ آئی ء گل گل ء پہ بچکندگ پُتہ دات ۔ ء ایدگہ بچکانی

ہمراہی ۽ نادراہیں ہشتی ۽ جاگہا کار ۽ لگت گوں۔

آئی ۽ سہ روج ۽ کارکت۔ چاری سبہ ۽ سر ۽ کہ آکار ۽ جاگہا رست ۽

مستری ۽ درانیت۔

”بچک لیفت! مے نادراہیں ہشتی ذراہ بونگ ۽ واپس آنت۔ ۽ مے

بچک پورہ آنت۔ ہمیشا تو نون پہ وت ۽ دگہ کارے شو باز کن۔ بزور تہی

پشکپتگیں زر آنت۔“

آئی ۽ دل چہ پردوی ۽ ایر مرٹ۔ بلے آئی ۽ پہ ناٹلا جی وتی پشکپتگیں

زر دست گپت آنت ۽ چودا ٹنگل ات۔ آئی ۽ بازار ۽ پشکپتگیں ہوٹل، دکان ۽

ایدگہ کار و پوریاتی جاگہا فٹ ۽ جُست و پُرس کُت۔ بلے آئی ۽ ہج جاگہہ ہج

ہمیں کارنہ رست۔

یک سبہ ۽ سر ۽ مہلہ آسُرک ۽ سر ۽ فٹ ۽ اوشتات ۽ گوں کوچ بس ۽

آہگ ۽ آئی ۽ سوار بوت ۽ دم پہ شہر ۽ رہ گپت۔ کوچ ۽ ٹی وی ۽ سر ۽ وی سی

آرچ ات ۽ یک ہندوستانی بلے پیش دار گات۔ آئی ۽ بس ۽ دروازگ داشت

گوں ۽ پہ ہیرانی آئی ۽ نیمگ ۽ چارگ ۽ لگت۔ آئی ۽ چدوپیسر ایڈولیس چیز بہ

نہ دیتگ ات۔ گرماگ ۽ توک ات۔ آہید شلچکا ات۔ بلے اے دشین

ندارگ ۽ آئی ۽ دلگوش ہنچو وتی نیمگ ۽ ترنیت کہ آئی ۽ گرمی ۽ ہج سما ہم نہ

بوت۔

”بچک! مے دم ۽ مگر کہ ماہاس پہ بلم ۽ چارگ ۽ بس ۽ سوار بونگیں

۔“ ہشتی نیمگ ۽ یک جنین آدمے ۽ درانیت۔ ۽ آگشاد گشاد ۽ چہ وتی نزدیک

تریں ہالگیں جاگہا یکے ۽ سر ۽ نشت۔ آیک نوکیں لذتے مار گات۔ آئی ۽

ھیال کُت کہ ”وحدے شہر ۽ روکیں بس ۽ تہہ چو وشن آنت، گڈا شہر ۽ جند

چتور دشن بیت ؟

شہر ۽ رسگ ۽ رند ، آئی ۽ شہر ۽ ہوٹل ، دکان ، اسکول ، کالج ، ڈاکخانہ ،
 دپٹر ، مارکیٹ ۽ دگہ بازیں جاگے گولت بلے ابید چہ حمالی ۽ آئی ۽ دگہ ہیج کارنہ
 رست ۔ ۽ حمالی ہم آئی ۽ برے برے رست ، کہ چریشی ۽ آئی ۽ ہیج گزارہ نہ
 بوت ۔ وھدے آئی ۽ زرگنت انت ، گڈا آسک نگیگ بوت ۔ یک برے آئی ۽
 ہیال کت کہ دومی بکنت کہ اگن گرگ نہ بوت وا زوت زردار بیت ۔ پدا دز
 انگس زرانی سر ۽ بیپار یا شکی شروع کنت ۽ لک پتی کروڑ پتی بیت ۔ ۽ اگن
 گرگ بوت ، گڈا جیل ۽ روت ۔ ۽ جیل ۽ کم چہ کم ۽ نانے وا رست ۔ بلے پدا
 آئی ۽ شہر ۽ دگہ دگہ کنڈاں پدماں پدا سہ پنڈوک دیست ، کہ مزنیں زرتے رسگا
 اتے ۔ یکے منڈا ات ۽ ترگن ۽ توک ۽ پنڈگا ات ۔ دومی لنگ ات ۽ نشنگ ۽ پنڈگا
 ات ، ۽ سہی کور ات ۽ سڑک ۽ سر ۽ اوشانگ ۽ پنڈگا ات ۔ انا گما آئی ۽ ہیال
 کت کہ ” پنڈگ کنتگ ۽ آسانیں وڈے ۔ پمیشا من پنڈوکے بان ۔ کوریں
 پنڈوکے ۔ ”

پدا آئی ۽ چم و دوچم کت ۽ وتی چچ درت وھاکس کت انت ، مودشنگ و
 شانگ کت انت ، دوئیں چم نزکنت انت ۽ سڑک ۽ سر ۽ جاگے اوشات ۽ لگنت
 گوں ہیر ۽ کشنگ ۽ ۔

” وا جہاں ! کور ۽ پنڈگ ۽ بدی ات کہ شمارا ثواب رست ۔ ”

” واجہ ! تئی چکاں خدا سلامت بکنات ۔ ”

” خدا ترا جنت نسیب بکنات ۔ ”

ہپت ۽ ہشت روج ۽ پنڈگ ۽ رند آ پنڈگ ۔ سسک زبر بوت ۔ ۽ کم کم

۽ آئی ۽ زرچ کت ۔ گپڈے زرت ۽ چم کنتگ ۽ رند ، آئی ۽ انکاپیں چچ گپت ۽

دو چائیت و پرت۔ دگہ لہتیں کار مرزی چیز ہم پہ وت ۽ زرت۔ ۽ وتی بازار ۽
 واتر زت۔ گوں بازار ۽ رسگ ۽ کرمی ۽ سر ۽ دو کڑی ماں کڑی نہیں کوئی تے
 زرت۔ یکتے وتی لوگ تے بکت ۽ دو می ۽ ریزی کی سامان ۽ دکا نے کشتے۔ ۽ دکان ۽
 نام تے "لیاقت جہزل اسٹور" نت۔ دکان کم کم ۽ مشہور بو اں بوت ۽ آئی ۽
 گراک ودان بوت انت۔ ۽ بازار ۽ گند کدہ ۽ مردین، جنین، بچک ۽ جنتک
 آئی ۽ دکان ۽ پہ سودائی ۽ فت انت۔ ۽ یک روپے دھکاں بشام ۽ جنس چک
 کاڑو ہم آئی ۽ گراک بوت کہ گندم گونگ ۽ شر اعضا میں کاڑے ات۔ لیاقت ۽
 کاڑو سک دوست بوت۔ کاڑو ۽ ہم لیاقت دوست بوت۔ بلے گوں لیاقت ۽ چمانی
 گندگ ۽ برے برے آسک پکر ۽ کپت ۽ آئی ۽ چم تے روک روک ۽ چارات
 انت۔

"تو گیشتر واناں پہ دوستی چار ۽ بلے برے برے مناں گشتے زانا پہ
 ہیرانی ہم چار ۽۔ تئی اے ہیرانی ۽ سوب چئی انت؟" یک روپے وھدے آ
 دو میں دو پہ دو انت، گڈا لیاقت ۽ جت کت۔

"مارا یک تر شترے بوتگ کہ پت ۽ سک دوست بوتگ ۽ پہ دوستی نام
 تے سیاہل کتگ۔ ۽ چیزے مذت انت کہ گار انت۔ تئی چم مئے ہما تر شترے
 چمانی وڈ ۽ انت۔ برے برے من تئی چماں گندیں، گڈا آہاں پہ ہیرانی چار میں
 پرچہ کہ من وتی ہما تر شترے ترانگ ۽ کہیں۔" کاڑو ۽ پہ بچکندگ پتہ دات

"ہیر، وتی مسکراہاں یلہ دے۔" لیاقت ۽ گشت "تو بگش کہ ترا منی

دوستی انت یا نیست۔ راست راست بگش۔"

"دوستی و است۔ بلے تو بے تعلیم تے ۽ ۽ مرچگیں دور تعلیم نیگ

انت۔ " کاڑو ۽ ھنڀين وڙي ۽ گشت ڪه آسڪ اثر مند بوت۔

" اگن من بواناں، گڏا۔۔۔۔۔ "

" گڏا۔۔۔۔۔ " آئي ۽ گشت ۽ هيال ۽ لگت۔ ۽ پڌا ۽ ڀڳندگ ۽ مسڪرا

پنه ۽ دات " گڏا، بس گڏا۔ "

" گڏا مني ۽ تني سور ۽ ترا دگه اعتراض بيت؟ " آئي ۽ ائيت ۽ نا ائيتي

۽ نيام جين ۽ جست ڪت۔

" اناں! " آئي ۽ پننه دات ۽ ڇو ڇو ۽ وٽي ديم گيت ۽ ڀڳنداں بوت ۽

چودا هت۔

لياقت ۽ ماں دل ۽ همے سوڙگ ڪت ڪه آ سباه ۽ اسڪول ۽ روت ۽

وانيت ۽ ڇو اسڪول ۽ رند دڪان ۽ چچ ڪنت۔ پميشا دومي روچ ۽ آ اسڪول ۽

هت ۽ گوں هيڏ ماسٽر ۽ ڊپ ڪپت۔

" واجه! من اسڪول ۽ وانگ لوڻاں۔ "

" ڪڄام جماعت ۽ داخل بوگ لوڻي؟ " هيڏ ماسٽر ۽ روڪ روڪ ۽ چار

ات ۽ جست ڪت۔

" قاعده ۽۔ " آئي ۽ پننه دات

" اے عمر ۽ قاعده ۽ داخل بے؟ " هيڏ ماسٽر ۽ په هيراني ۽ تون درائنت

" ترا ڀڳڪ په ڪلاگ ڪش انت۔ "

" گڏا من چوں بکناں؟ من چيزے وانگ و زانگ لوڻاں۔ " آئي ۽ په

پکر مندي درائنت۔

" تو چو بکن۔ " هيڏ ماسٽر ۽ هيال ڪت ۽ په همدردی درائنت " تو

ماسٽرے ۽ گور ۽ بيگاه ۽ ٿيوشن بوان۔ "

”بلے واجہ! آئی ۽ درآئینت ”گڈا مناں کئے وانینیت؟“

”ٹلنگ ٹلنگ ٹلاناگ۔“ ہیڈ ماسٹر ۽ گھنٹی جت۔

چپراستی تہا پترت ۽ پہ ادب آئی ۽ دیم ۽ اوشات۔

”جی صاحب!؟“

”تو پرائمری سیکشن ۽ برو ۽ ماسٹر اکرم ۽ بگش کہ دمانے بیئیت۔“

ہیڈ ماسٹر ۽ ہلکم دات۔

”شرانت صاحب! چپراستی ۽ پہ ادب پنے دات ۽ اشاپ اشاپ ۽

فت ۽ ماسٹر اکرم ۽ ہال دات۔ دمانے ۽ رند ۽ ماسٹر اکرم اتک ۽ سر بوت۔ آ

کماشیں مردے ات۔ واسکو نے گور ۽ اتے۔ ۽ سر در ات۔

”واجہ! سلام علیکم!“

”والکیم سلام!“

ماسٹر اکرم کرسی ۽ ۽ سر ۽ نشت۔ ۽ ہیڈ ماسٹر ۽ نیمگ ۽ چارگ ۽

لگت۔ ہیڈ ماسٹر ۽ آئی ۽ نیمگ ۽ دلگوش گور کت ۽ گشت۔

”اے ورنانا ونگ لوٹیت، چہ قاعدہ ۽۔ تو اشی ۽ ٹیوشن وانینگ ۽ واستا

بیگاہ ۽ وهد کشت کئے؟“

”جی ہو، من وهد کشاں۔“ ماسٹر اکرم ۽ سر سرینت ۽ پہ وت بیسے تی

پنے دات۔ آگندگ ۽ مخنتی ۽ مردم دوستیں انسانے ات۔

چپراستی ۽ رند، لیاقت ہر بیگاہ ماسٹر اکرم ۽ گور ۽ وانگ ۽ فت۔ آئی ۽

پہم شرأت ۽ ماسٹر اکرم ۽ سکین شتریں وڈے ۽ وانینت۔ آئی ۽ پدماں پدا قاعدہ

اولی ۽ دوی ۽ کتاب و نت ۽ ہلنت انت۔ کورس ۽ توک ۽ اردو ۽ بلوچی

ہردکانی کتاب ہوار انت گول۔

یک روپے پجارو کے ۽ دست ۽ آئی ۽ اردو آزمانکانی کتابے دیت۔
 چرائی ۽ ادارکی لوٹت ۽ ونٹے، تہ آئی ۽ آزمانک وانگ ۽ باز ہب پیداک بوت
 — پدا آئی ۽ اردو ۽ بلوچی زبانانی توک ۽ دنیا ۽ دگہ دگہ آزمانک نویسانی بازیں
 آزمانکے ونٹ، کہ چربانی توک ۽ موپساں، چیموف، کرشن چندر ۽ نعمت گپکی ۽
 آزمانک آئی ۽ ہاسیس سورت ۽ دوست بوت انت۔ چرا آزمانکانی وانگ ۽ آئی ۽
 دیم ۽ زند ۽ یک نوک تر ۽ راست تریں عکے اتک۔ ۽ آ اردو ۽ بلوچی ہردو
 زبانان جوڑ بوت۔

”نوں منان مال ۽ ابید تعلیم ہم است۔ من اردو ۽ بلوچی ہردک
 وانگ ۽ نبشتہ زانان۔ من ارادہ داران کہ نوں بلوچی لبرانک ۽ توک ۽ ہم پاداں
 ایر بکناں ۽ آزمانک نویسے بہاں، کہ بلوچی ۽ آزمانک نویس تنی وھدی کم انت۔
 منی اولی آزمانک منی ۽ تنی مہر ۽ بابت ۽ بیت۔ بلے نوں منی ۽ وتی سور ۽
 بابت ۽ تنی ارادہ چہ انت؟“ یک بیگاہے آئی ۽ گوں کارو ۽ درآینت۔
 ”نوں دگہ چے پشت کپنگ۔ وتی کاسد ۽ مے لوگ ۽ دیم بدے۔ منان
 اُمت انت کہ منی پت ۽ مات انکار نہ کن انت۔ توئے سیٹھ لیاقت ۽ نام
 بجنیں بازار ۽ جکسنگ۔“ کارو ۽ نرم نرم ۽ پتہ دات۔

دومی روچ ۽ آئی ۽ بلک سنگین پہ دھکاں بٹام ۽ آئی ۽ زال ۽ نپرکت ۽
 دیم دات۔ آہاں اول سر ۽ اعتراض کت کہ ماہزانیں سیٹھ لیاقت کئی چک ۽
 نماگ انت ۽ کج ۽ مردم انت۔ بلے وھدے بلک سنگین ۽ ککے زور دات ۽
 لیاقت ۽ سپت و سناکت، گڈا آرازیگ بوت انت۔

چربیشی ۽ رند لیاقت ۽ وتی سور ۽ چن ولائج بناکت۔ آپ سور ۽ لہتیں
 ہاسیس سامان واز بابانی گرگ ۽ آرگ ۽ دیم پہ شہر ۽ شت۔ اودا یک شے در

بوت۔ وهدے دومی سبہء گوں وتی سامان و ازباہاں پک آپ ئے ۽ سرء واتر
 کنگا ات تہ راہ ۽ نیم ۽ پک آپ گوں آئی ۽ سامان و ازباہاں دُزناں پُلَت ۽ بُرَت۔
 ۽ وهدے آوتی بازار ۽ رَسْت تہ آئی ۽ مالوم بوت کہ گوستگس شپ ۽ آئی ۽
 دکان ہم دُزناں جنگ ۽ ہج ہاسس چیزے پشت نہ گیتنگ۔ ۽ آئی ۽ بد بہتی ۽
 بچار کہ آئی ۽ وتی زر ہم دُرسْت بنک ۽ جم کنگ ۽ بدل ۽ دکان ۽ یک پیتی ئے
 ۽ ایر کنگ اتنت، کہ ہم دُرسْت دُزگ بوتگ اتنت۔ آھندی انتظامیہ ۽ دپتر ۽
 شت ۽ وتی اے تاوان ۽ رپوٹ ئے درج کنائنت، بلے اودا کس ۽ دچسی نہ
 زرت۔ پرچہ کہ اودا ہر کس چرائی ۽ دلانگ ات۔ بلے آنوں پکیر بوتگ ات۔ ۽
 کس ئے وش کُت نہ کُت۔ آکوچنڈاں بوت ۽ چہ دپتر ۽ واترئے کُت۔ آئی ۽
 کری نی کوئی یلہ دات اتنت۔ ۽ روج ۽ پہ سر بگی تر ات۔ ۽ شپ ۽ دم پہ ہما
 مسیت ۽ شت۔

آ مسیت ۽ کُنڈے ۽ ذکرنگ ات ۽ نماز ۽ رند چہ حُدا ۽ دُعا لوٹگا ات کہ
 حُدا آئی ۽ رہ شوئی ۽ بکنت کہ آخر نون آکجام راہ ۽ بروت ۽ چے بکنت ۽ ہمے
 سہت ۽ اناگما مردے اتک ۽ رَسْت۔ ۽ ہمے سہت ۽ آئی ۽ ہم پہ اناگتی ہلگے ۽
 آنکر کُت۔

”تو چونیں مردے ۽ کہ ادا نشنگ ۽؟“ آوکس مردے کہ آئی ۽ ہلگے۔
 توار اشکت، تہ چرائی ۽ پہ ترندی جُست کُت۔ شپ تہار ات۔ آہاں یکے دومی
 ۽ شکل دیست نہ کُت۔ بلے لیاقت ۽ گالوار پجا آورت۔ آ مسیت ۽ بانگو ملأ
 جنگیان ات۔

”واجہ! من مسیت زدھیں مردمیاں۔ ادا نماز کنگ ۽ نون وپسگ ۽
 دلانگاں۔“ آئی ۽ پہ بزی پنے دات۔ آئی ۽ وتی نام پہ زانت زاہر کنگ نہ

لوٹات۔

”ادا کس ۽ وپسنگ ۽ اجازت نہ انت۔ چیزے مدت انت کہ مسیت ۽
 سامان وازباب دُزگ بوگا انت۔ چوبیت کہ شپ ۽ وهدے تو ہم وار ۽ دش
 یکنے ۽ مسیت ۽ نوک آور نگیں ذری ۽ ایدگہ ساماناں بڈا یکنے ۽ پہ دیم بروہ
 — ”لما جنگیان ۽ وتی دل ۽ شک زاهر کت۔

”انان واجہ ! من چشیں مردے نہاں۔“

”دل ۽ پہ واؤند ۽ بدی مان نیست۔ هرکس و تارا شرگشیت۔ بلے تی
 وڈوچیم چو دُزیگا انت۔ تو ادا وپت نہ کئے۔ شاباش پادا جدا۔ اگن تو دت
 درنیائے، گڈا من انون سے چار مردم کاران، کہ ترا تمام کن انت ۽ چہ مسیت ۽
 ۽ دُن چگل دی انت۔“

”اگن تو منی سر ۽ اعتبار نہ کئے، گڈا من پہ نائلاجی درکاباں۔“ آلی ۽
 چہ وتی بے عزتی ۽ ترس ۽ درآینت۔

”من تی سر ۽ حج اعتبار کت نہ کناں۔ همه دمان ۽ پادا ۽ چہ مسیت ۽
 دربیا۔ شاباش زوت کن۔“

لما جنگیان ۽ حشیں ترند ۽ نہ دسین وڈے ۽ گشت کہ آپ پاد آهگ ۽
 در آهگ ۽ نائلاج بوت۔

نوں آ چہ انسانی زند ۽ هنجو شرار بونگ ات کہ لویتئے کہ پدا پے
 بہیت۔ ترمی آپسی زند ۽ هر ڈول تکلیپ بہیت، پدا ہم برداشت کنت۔ ۽
 ترمی مزنیں عید ۽ آقربانی کنگ بہیت یا بے عید ۽ کشتگ بہیت، نوں آلی ۽
 اے چیز ہم قبول بیت۔ آپ دلپروشی ۽ لموری چہ بازار ۽ در انک ۽ دیم چہ
 کوہ ۽ رہ گپت۔ ۽ هما تمب ۽ چیر ۽ فٹ ۽ نشت۔ ۽ چہ خدا ۽ پریات و زاری

ء لگت۔

”یا اللہ! من چه دوزھیں انسانی زندء شزاراں۔ مناں چه انسان
 بوگء بزار انت۔ پمیشا ہر چند زوت تر بہیت، مناں چه انسان ء پدا پے
 بکن، کہ لپی زند چه انسانی زندء سد سرء شر تر انت۔“
 آئی ء تابا نگواہ ء نشت ء پریات وازاری کت۔ بانگواہ ء وھدء اناگما آ
 داب کت۔ ء وھدے سبہ ء برء آئی ء بُست کت، تہ آ پدا پے بوگ ات۔
 آہما پیسری پس بوگ ات۔ بلے نون عمرء مسترء تیار تر ات۔ آپے طے پاد
 ایک ء گشاد گشاد ء رگ ء شوہاز ء انگر ء انگر ترگ ء لگت۔ زندیں سستے ء رند
 آئی ء رگ دیست۔ آ رگ ء توک ء پترت ء و تارا ماں رگ ء هورو تورے
 کت۔ رگ ء ایدگہ پسانی ڈول ء شرمی ء سرء چرت ءے۔ ء آہانی ہمرای
 بیگاہ ء بازار ء واترے کت گوں۔

وھدے جبل عصر ء رگ ماں بازار ء پترت ء آدھکاں بٹام ء لوگ
 رست، تہ لوگ ء ڈراھیں مردماں پہ گلے وشن اٹک کت۔
 ”اے مئے سیاھل انت کہ در کپنگ ء اٹگ۔ بلے نام خدا نون مزن
 انت۔“ دھکاں بٹام ء لوگ بانک گنجی ء شرمی ء سرء چارگ ء پجارگ ء
 رند گشت۔

”سیاھل ء واتر کنگ و آھگ سک شربوت۔ ہاس انوگلیں وھد ء کہ
 ماز ء سک تنگ این۔ ء مزنیں عمید نزیک انت۔ ء مارا ماں عمید ء دگہ کھنگلی
 پس نیست۔“ دھکاں بٹام ء درآینت۔ ”سیاھل نون مزن بوگ ء قربانی ء
 ہم روابیت۔“

انہاں، آبا، من وتی سیاھل ء کھنگ ء نیلیں۔ ”کاڑو ء دور کت ء آماں

بگل ۽ ماں رُپت ۽ نشت۔

۽ آئی ۽ هنجو مارات، گُشے آچہ رستراڻی زالمیں چنگاں رکتنگ ۽ وڻی

جند ۽ آسودگیں منزل ۽ سر بوتگ۔

عجبیں الت

یک شے چہ وپسنگ ۽ پسر آئی ۽ دل ۽ عجیبیں ہیالے اتک۔
 "اگن من لستیں وگ ۽ ماسک بزوران ۽ برے یک وگے ۽ ماسکے پر
 بکنان ۽ برآں، گڈا منی تماشہ بیت۔ چہ وتی شکل ۽ یک رنگی ۽ ہم رکان ۽
 چہ رنگا رنگیں شکلاں وڈ وڈیں پاندہ ہم کشت کناں۔"

چرے ہیال ۽ آہگ ۽ آسک گل بوت۔ و تارا سکین اگلا مندیں
 مردے لیکنتے۔ ۽ دوی سبہ ۽ سر ۽ چہ آرزبند ۽ رند بازار ۽ شت ۽ لستیں دگہ
 دگہ رنگ ۽ وگ ۽ ماسکے بہا زرت۔

چرے وگ ۽ ماسکانی دس کپنگ ۽ رند آئی ۽ زند ۽ نوکین دورے بنا
 بوت۔ هر وهدے ۽ کہ دل ۽ لوشت، وتی شکل ۽ بدل کت۔ ۽ ہر رنگیں
 شکلے کہ دل ۽ هل کت، وتی دم ۽ پر کت۔

چریشی ۽ آچہ وتی شکل ۽ یک رنگی ۽ ہم رکت۔ ۽ چہ رنگا رنگیں
 شکلاں وڈ وڈیں پاندہ ہم کشت۔ آچونانی ۽ واپ بکاری کارٹ ۽ کارگس ۽ یک
 منشی ۽ ات، کہ نام ۽ طارق ات۔ بلے نون منشی طارق کتر ۽ دگہ مستریں
 مردم گیشتر بوت۔

برے سیٹھ وارث بوت، برے ڈاکٹر نعیم بوت، برے انجینئر اختر بوت،

برے وکیل طاہر بوت ، برے مُستہپی ریاض بوت ء برے ناظم ارشاد بوت ۔ آئی
 ء ناظم ارشاد بوگ چہ دُرستاں دوستر بوت ۔ ہمیشا یک رندے کہ ناظم ارشاد
 بوت ، گڈا پدا تادیر ء دگہ شکل ء بدل بوگ ، یا وئی جند ء شکل ء واہر کننگ
 نئے دل ء نہ بوت ۔ ہمیشا دوہپنگ ء چھٹی نئے گپت ء پہ دل ایمنی ناظم ارشاد
 شکل ء وهد ء گوازینگ ء لگت ۔

دوئیں ہسپتگانی پورہ بوگ ء رند ، گڈمی شپ ء کہ آویت ء سباہ ء مہلہ
 پاد اتک ء ناظم ارشاد ء شکل ء وگ ء ماسک نئے دُرکت انت ، تاکہ وئی کارہ
 سر ء بروت ، تہ اناگما آئی ء مارات کہ آئی ء دیم گشے دگہ ڈول انت ۔ آگشاد
 گشاد ء مردم کدیں آدینک ء دیم ء فٹ ء اوشتات ۔ ء پہ گنوکی لگت گوں وئی
 دیم ء چارگ ء ۔ بلے مالوم نہ انت کہ چونیں کزائے ء گپتگ ات کہ چم نئے گار
 انت ء آہانی جاگما بس دو کسان ء کم روکیں ٹنگ پشکپتگ ات ، کہ آہانی کٹنیں
 رٹن ء آئی ء کلابے دیست کہ آئی ء دپ گار انت ء آئی ء جاگما بس دراج
 بریں نشانے پشکپتگ ، پوز گار انت ء آئی ء جاگما بس ٹنگیں ڈپے پشکپتگ ء
 مود گار انت ء آہانی جاگما ابید چہ کوئیں سرگ ء دگہ ہچ پیش نہ کپتگ ۔
 آپہ دلپردی ، اجمکئی ء بہ و بکڈمی لسبجگ ء لگت ۔

” اڈے ۔ اڈے ۔ مناں چہالتے ء گپتگ کہ منی دیم گار انت ۔ “
 بلے اپوز کہ آئی ء توار ہم چہ گٹ ء ء ڈن در اتک نہ بوت ۔ !

چیمال

عمرؑ ملأ باز دیستگ ات۔ بے آئی ء ڈولیں ملأ ہچیر نہ دیستگ ات۔ آ
 یک عجیبیں ملأئے ات۔ یک وڈ ء اللہ ء بندہانی حقانی منوک و پہازوک ات۔
 پادان ء مکہ ء شتگ و حج ءے کنگ ات۔ بے مزہ ء ہرکس ء بند ء تائیدے
 دات۔ چہ شریعت ء ڈن حج کارے نہ کت۔ ء وش رونی، نرم ہبری ء سگ و
 اوپار ء وتی مٹ وت ات۔

عمرؑ گوں ملأ ہاں ہاسیں ہب نیست ات۔ آ یک شراب نوش ء بے
 نمازیں مردے ات۔ بے ملأ دینار ء شتریں کارو کرد ء ہیل و عاداتانی سوپ ء
 آئے سک دوست بوت۔

یک جمعہ ءے ء دینداریں مہمانے ء ہمراہی ء جمعہ ء نماز ء ماں جمعہ ء
 مسیت ءفت گوں۔ چہ نماز ء پیسر ملأ دینار ء واز کت۔ چرائی ء دپ ء، شراب
 نوشی ء ایراد ء نماز ء تو سیپ ءے اشکت انت۔ چہ وتی دو ستگیں ملأ ء ہبراں
 صخو اثر مند بوت کہ شراب نوشی ءے یلہ کت ء مسیت ء منجار بوت۔ سردریں
 مرد ء اسپتیں دزمانے سر ء بوت۔ فیشن ء ہدا بند ء بے وڈیں چچ و پوشاک پر
 بوت۔ دنیا ء شیدا پہ آخرت ء دلاپ بوت۔ ء لکلیں شراب نوش دینداریں

تبلیغی نے جوڑ بوت۔

پیرا آئی ۽ ارادہ ات کہ سو رو سانگ بکت ۽ دشمن زندے بگواز نیت
 بلے وھدے آئی ۽ وتی استاد ملّا دینار دیست، کہ ناں لوگ و جاگئے است، نلر
 جن و چک ۽ ناں دنیا ۽ تما۔ گڈا آئی ۽ ہم وتی دل کشت ۽ ملّا دینار ۽ رندگم
 بوت۔ چرائی ۽ بدلتگ ۽ دُراھیں مملوک ہیران ات، بلے آئی ۽ ہج سما حم
 نیت ات۔

آسہ روچی تبلیغ ۽ باز براں شتگ ات گوں۔ بلے یک رندے وتی
 استاد ۽ شور ۽ سر ۽ چل روچی تبلیغ ۽ ہم شت گوں۔ تبلیغیانی سروک آئی ۽ استاد
 وت ات۔ آوتی ڈویشن ۽ تبلیغ ۽ در اتک انت ۽ شب جاہ ۽ روچ جاہ بوت
 انت۔ اے سپر آئی ۽ دین ۽ دنیا ۽ بابت ۽ بازیں ہبرے ہیل کت۔ آئی ۽
 ملّا دینار ۽ بارہ ۽ ہم بازیں ہبرے مالوم بوت۔ ملّا دینار ۽ بارہ ۽ ہاس تریں
 ہبر ہمیش ات کہ آئی ۽ بندات ۽ دین ۽ نماز ۽ باز براں سستی کتگ۔ بلے یک
 رندے کہ چل روچی تبلیغ ۽ شتگ گوں، گڈا سستی ۽ در اتگ۔ ۽ ہما
 انت کہ دین ۽ نماز ۽ چھر سنت نہ بیت۔ ۽ پے تبلیغ ۽ مدام اوشاتگ۔

سپر ۽ دواز دھمی شب ۽، اہاں یک مسیتے ۽ داشت۔ بازار ۽ ازگاریں
 ملّے ۽ مہمان بوت انت۔ گرماگ ۽ بنگلج ات۔ موسم وش ات۔ عشا ۽ نماز
 پد گیشتر تبلیغیاں ماں مسیت ۽ پیٹرگاہ ۽ وپسگ ۽ چن ولائج بناکت۔ بلے ملّا
 دینار ۽ گوں وتی نزیکیں ہما ہے ۽ ذرا نیت۔

”سوپی وشدل! من ۽ تو بریں تجرہ ۽ وپسیں، ۽ پدا بانگواہ ۽ ہمودا نختہ
 کنیں۔“

”بریں۔“ سوپی وشدل ۽ گشت ۽ پے روگ ۽ تیار بوت۔

ہر دک پاد اتک انت - لما بارگ بند ۽ گرد ریشیں مردے ات ۽ سوپی
 مزن جون ۽ چنگ ریشیں مردے - وھدے آھمراہ بوت ۽ روگ ۽ لگت انت
 نہ باھکانی ۽ روژنائی ۽ چو واجہ ۽ نوکر ۽ گندگ ۽ اتک انت -

چہ لما دینار ۽ سوپی وشدل ۽ روگ ۽ رند ۽ عمر ۽ ایدگہ ھمراہ مسیت ۽
 پڑگاہ ۽ وپت انت - عمر نوکی اہینگ بوتگ ات ، کہ اناگما چہ واپ ۽ گد ات ۽
 راستی گب ۽ لتارگ ۽ لگت - آئی ۽ راستی گب ۽ لیلکے ۽ وارنگ ات - ۽ آھم
 ھنچو کہ آئی ۽ واپ پھک شت - ۽ پدماں پد ۽ کوشستاں رند ھم آئی ۽ ھچ
 واپ نیئتک - وھدے آئی ۽ تادیر ۽ واپ نیئتک ، گڈا آ پاد اتک ، کہ لما ۽ گور
 ۽ بروت ۽ ٹپ ۽ دم بکنا نیئت -

وھدے آ جڑہ ۽ نزدیک ۽ رست ، تہ چہ جڑہ ۽ نیمگ ۽ آئی ۽ گوشاں
 توارے کپت - آئی ۽ دل وش بوت کہ شگر انت ، لما ۽ سوپی آگہ انت ، کہ پنی
 روگ ۽ ھاس تکلیپ نہ بنت - پدا آ جڑہ ۽ دپ ۽ رست - تھتگ شپ کبل
 انت - آئی ۽ وش وش ۽ تھتگانی زمزمل گپت ، کہ تھتگاں بخت ۽ لما ۽ سوپی ۽
 چہ وتی آھگ ۽ سرپد بکنت ، تاکہ چرہاں یکے بیئت ۽ تھتگاں چچ بکنت -

تنی وھدی آئی ۽ تھتگ نہ جنگ انت ، کہ اناگما چہ جڑہ ۽ پدا آئی ۽
 گوشاں توارے کپت - توار لما دیناریگ ات ، کہ پہ ٹوک ۽ فنت واری گوں سوپی
 وشدل ۽ گشگا ات -

”سوپی جان ! ترا گشے مرچی ھائینگ مان نیست - ھمت کن ، ھمت ۔۔۔“
 آئی ۽ گشاد گشاد ۽ چہ تھتگانی شم ۽ سرک دات ۽ چارات - چراگ ۽
 روژنائی ۽ ھنچیں عجیبیں ندار گے دیستے ، کہ پھک ابکہ بوت - پہ بے اختیاری
 پوسوزیں چیمالے جتنے - ۽ یکدم چودا درشت -

آئی ء یک رندے پدا وتی کوھنیں زند ء نیمگ ء واتر گت — ء نماز

یلہ دات ء شراب نوشی دست ء گپت — !!

درپشوکسِ استار

آئی ء شاعری ء قدرتی لیاکت است ات ۔ ہمیشہ ننھی جماعت ء زمانگ ء
شاعری ء بنگج کت ۔ بلے آئی ء مزنیں ارمانے ات کہ آئی ء یک ہنچیں شتریں
شاعرے دست بکیت کہ آئی ء استاد بہیت ، آئی ء گال ء پٹھانی کچ وکیل ء بکنت
ء آئی ء شاعری ء ازم ء بابت ء سرو سوج بکنت ۔

وحدے آئی ء ننھی جماعت در برت ء دھمی جماعت ء سر بوت ، ات یک
روچے اناگما آئی ء یک ماہتا کے دست کپت ۔ آئی ء پشت ء یک ورنائے ء عکس
جگ ات ، ء عکس ء چیر ء نبشتہ ات ۔

”بلوچی شاعری ء آزمان ء درپشوکسِ استار مجید ماجد!“

ماہتاک ء تما آئی ء کسانیں پجارے ہم چاپ کنتگ بوتگ ات ۔ ء آئی ء
لوک ء ہمی نبشتہ ات کہ مجید ماجد نوکسِ شاعرانی سرپ ء یک پیداوریں نان ۔
آئی ء تنی وحدی کساس پنجاہ گال ء پٹھ پر بستگ ، کہ چراہاں کساس بدیت گال ء پٹھ
رکٹ بوتگ ۔ ء ریڈو ء ٹی وی ء مدہم پیش کنتگ بنت گند سہ آئی ء نشان
م رنگ بوتگ ات ۔

چرے چیزانی گندگ ء وانگ ء پد ، آئی ء دل ، یک نوکسِ وشی ء
ہمت بوت ۔ چہ زیاعیں وشی ء آئی ء ٹیلگ پمگ ء لگنت انت ۔ ء آئی ء ماں

دل ۽ سوڙگ کُت، که آ مجید ماجد ۽ هر سورت ۽ گندیت ۽ آئی ۽ شاگرد بیت۔
 تا که آئی ۽ شاعری گیشتر دیروی بکت۔

مرچی دو ورنبا دم پہ دم ات۔ یک نوک نکلین ورنائے ات، که نوکی
 دهمی جماعت ۽ چکاس ۽ دانگ ات ۽ بلوچی ۽ نوک باہندی شاعرے ات۔ ۽
 دومی مستریں ورنائے ات، که چارده جماعت ۽ در برنگ ات ۽ بلوچی زبان ۽
 نامدار تریں ورنائیں شاعران هوار ات۔

” من سکین بہتا وریاں کہ مرچی گوں تو دو چار کپتگاں۔ “ نوک
 باہندی شاعر ۽ چاء گئے گپت ۽ کسانیں ہوٹل ۽ آسنی کرسی ۽ تکه دات ۽ پہ گل
 درآینت۔

” تو وتی نام کئے گشت؟ “ مستریں ورنائیں شاعر مجید ماجد ۽ چاء گئے
 گپت ۽ وتی دست ۽ راڈو گھڑی ۽ وهد چارات ۽ پہ پکننگ جست کت۔
 ” واجہ! منی نام علی توار انت۔ “ نوک باہندی شاعر ۽ مجید ماجد ۽
 دراہ جانیں دم ۽ قیمت داریں کوٹ ۽ نیمگ ۽ چم شانک دات انت ۽ پہ اڑ
 مندی پنے دات۔

” سکین ڈولداریں نامے۔ شاعری نام باہندی ہنچو ڈولدار بہنت۔ “
 مجید ماجد ۽ علی توار ۽ بارگس دم ۽ کم قیمتیں جرسی ۽ نیمگ ۽ چم شانک دات
 انت ۽ آئی ۽ را دلہڈی دیان ۽ گشت۔
 ” واجہ! تہی باز مہربانی انت۔ “

” بلے تو بگش باریں۔ نہ نئی سر ادا چونیا کچگ؟ “
 ” من حاس تہی گندگ ۽ انگاں۔ لوٹاں کہ تہی شاگرد بہاں۔ “
 ” باز مہربانی!۔ بلے ترا زانا ادا دگہ کار نیست؟ “

”انا، دگہ سچ کار نیست۔“

”چن چہ نک لوئے؟“

”من وتی لستیں گال آورتگ گوں۔ باز منت وار باں، آگن تو اشانی

کاوکیل، یکنے، مناں شاعری، ازم، بابت، سرو سوچ ہم کیکنے۔“

”تئی کار بیت، بلے۔“ مجید ماجد، گشت، پکرے، کپت۔

”بلے چے واجہ؟“ علی توار، تمہبل، تمہبل، جست کت۔

”تو کجا داشتگ؟“

”من نوکی ہوٹلے، داراں۔ تاشپیگ، منا، بچوٹیں۔ سباہی وائر

کناں۔“

”حیر، ہوٹل، دارگ، ذلورت، انت۔ یکتیں شب، گوں من

بدار۔“

”شرانت واجہ!“ آئی، سر سرینت، بلے منی کار تاشپیگ، الم، کنگلی

انت۔“

”تئی کار بیت، بلے۔“ آئی، گشت، وتی ہبر پیدانا توام، یلہ، دات۔

”بلے چے واجہ؟“ آئی، ہم پیسری طرز، جست کت۔

”حیر، ہرچی بہیت، گدا، رندا۔ وهد بازانت۔“ مجید ماجد، سر

سرینت۔“

”شرانت واجہ!“ علی توار، چکنڈات۔

”گدا، تو بزاں پکالی، راز داشت کئے؟“ شامان و رند مجید ماجد، جست،

کت، گھڑی چارات، پدا گشاد گشاد، گشت، چیا کہ، ہنچو کہ، من پیسرا گوں

تو گشت، شریں لبزانگی کاراں رازداری الہی انت۔“

”ہو، واجہ! — من سرپداں — چہ منی نیمگ ء بے پکر ہو۔“ علی

توار ء آسدگی دات۔

”پہ لبرانگ ء ہرج ہم کت کتے ناں؟“

”جی، ہو! وتی گنجائش ء۔“

انا گما ڈن ء برمشے بوت۔ ء دمانے ء رندیک سکتیں لاگرین ء برزین

مردے پترت کہ نیم سوئیں چادرے مان کے پوشگ ات۔

”وا جہاں! سلام علیکم!“

”وا لکیم سلام!“

”اے بلوچی ء ناداریں شاعر شاکر شرپے انت۔“ دست و درو بوگ

ء جوڑی ء پد، مجید ماجد ء گوں علی تووار ء آئی ء بجا روکی کت۔

”باز وشی بوت۔“ علی تووار ء وشی درشان کت۔

”ء ورنہ ء بجا روکی؟“ شاکر شرپے ء علی تووار ء نیمگ ء اشارہ کت ء

گوں مجید ماجد ء ذرائعنت۔

”واجہ! اے نوکیں شاگرد۔“ علی تووار انت۔ ”مجید ماجد ء گشت۔

باز جوان، باز جوان!“ آئی ء سر سرینت ء چکندات۔

چاداری، مجلس، کندگ و مسکرا ء شعر و شاعری ء قصہ و آیات بنا بوت

انت ء تادیر ء برجا بوت انت۔

”بے واجہ! منی کار؟“ زندگیں سستے ء دل ء دارگ ء رند، علی تووار

ء پے بے تاہیری ذرائعنت۔

”تئی کار بیت، بے۔“ مجید ماجد ء پے تسکا گشت ء وتی ہبریک

رندے پدا ناتوام ء یلہ دات۔

” بے چے واجہ ! ” علی توارے بے تھیری وڈات۔

” تو لوٹے کہ تئی نام ء ڈولدار ڈولداریں پر بندماں ماہتاکاں چاپ بہیت
ء شرکن شرکنیں پر بندریکاٹ بہیت ؟ ” مجید ماجد ء راز داری ء وڈ ء جُست
کُت۔

” ہو، لوٹاں۔ ” آئی ء سر سرینت ء نرم نرم ء پہ اُئیت واری پتہ دات
” چیاکہ من ہم درپشوکیں استارے بوگ لوٹاں۔ ”

ء مجید ماجد ء نصحیت ء ڈول ء گوں آئی ء درائینت۔

” گڈا دگہ زیامیں محنت ء جہد و جپا ء ذکورت نہ انت۔ شاکر شرپ مالی
ناٹا جیانی سوب ء پر بندے سد کدار ء بہا کنت۔ تو ہرچ پر بندے زورگ
لوٹے، بزور۔ بلکیں منی سلاہ ہمیش انت کہ ہرچند گیشتر پر بند زرت کئے،
بزور، اگن پکائی ء درپشوکیں استارے بوگ لوٹئے۔ ”
ء پدا، چکندگ ء لگت۔ !

بیست و یکمی کرن ۽ مساپر

”دوستاں! بیست و یکمی کرن نزدیک انت۔ هر ملک گون نوکس رنگے ۽ گون دیروی ۽ نوکس چیزے ۽ ۱۰ دیم پہ بیست و یکمی کرن ۽ روگ ۽ چن ولائچ ۽ انت۔ مثال هبر ۽ امریکه گون وتی نیو ورلڈ آرڈر ۽ روگ لوٹیت۔ جاپان گون وتی نوکس ٹیکنالوجی ۽ روگ لوٹیت۔ سیکنڈے نیویائی ملک گون وتی نوکس وشھالی ۽ روگ لوٹنت۔ ۽ دگه بازیں ملکه هم هے ڈولیس اراده داریت۔ بے سوال همیش انت کہ پاکستان گون وتی کجام نوکس چیز ۽ روگ لوٹیت؟“

”اے سوال ۽ جواب هر حالت ۽ مارا در کجگی انت۔ بزاں مارا وانگ و زانگ ۽ ٹکمه ۽ مردماں۔ چیا کہ هر ملک ۽ دماغ آئی ۽ وانگ و زانگ انت۔“

کماش ۽ لاگریں استادے ۽ وتی راستی دست ۽ شهادت ۽ ننگ ٹال کت ۽ ”هر حالت“ ۽ سر ۽ زور دات۔

”اے هبر و زانگ نہ بیت کہ پاکستان ۽ سرکار گون کجام نوکس چیز ۽ ملک ۽ ماں بیست و یکمی کرن ۽ برگ لوٹیت۔ بے منی هیال گشیت کہ پاکستان گون وتی نوکس جمهوریت ۽ بیست و یکمی کرن ۽ داخل بیت۔“ عمر ۽ کتر ۽ جون ۽ تیار ترین استادے ۽ وتی هیال درشان کت۔

”جمهوریت ۽ باریگ ۽ گڈ پاکستان شپاد ۽ داخل بیت، چیا کہ منے ملک

۽ تہی وھدی ھاسیں جمھوریت نیست۔ ” پرنسپل ۽ گوں برزیز توارے ۽ پھ
جون گشت ۽ کیٹین سگریٹے بن دات۔

” منی ھیال ۽ پاکستان گوں وتی نوکیں تپاکی ۽ بیست و یکمی کرن ۽
پہریت۔ ” ورنہ ۽ نوکیں استادے ۽ وتی ھیال درشان کُت۔

” ابا! ادا تپاکی کج انت؟ ۽ نئے پرے زوتاں اشی ۽ اُنت کشتگ بیت۔
پرے چیز ۽ باریگ ۽ ہم پاکستان شپاد ۽ روت۔ مئے ملک ۽ سیاسی جماعت نئے
وت ماں وت ۽ ٹنت، ۽ نئے مھلوکات ۽ پھ تپاکی ۽ کلت۔ ” پرنسپل ۽ سگریٹ
۽ سوٹے دات ۽ دوت یلہ دات اُنت ۽ گشت۔

” منی نزپک ۽ پاکستان گوں وتی نوکیں امن و ایمنی ۽ بیست و یکمی کرن
۽ پادو کدماں ایرکنت۔ ”

” امن و ایمنی؟ ” پرنسپل ۽ جُست ۽ وڈ ۽ پھ ھیروانی گشت ” چرے چیز ۽
باریگ ۽ ہم ما ۽ شما شپاد ۽ روئیں آخر پرے زوتاں مہاجر ۽ مہاجر، مہاجر ۽
سندھی، شیعہ ۽ سُنی، ذگری ۽ نمازی، ۽ بلوچ ۽ پشتون چتور ٹنت ۽ امن و ایمنی
۽ برجا دارگ ۽ کلت۔ ”

” واجہ! چوکہ ما پاکستان ۽ مردمانی مالی دیروی ۽ رپتار ۽ گندیں، اُنت
ھمیش انت کہ پاکستان گوں وتی نوکیں مالی دیروی ۽ ماں بیست و یکمی کرن ۽
روت۔ ”

” پاکستان ۽ مالی دیروی؟ ” اے دوئیں چیز پرے زوتاں چتور یکجاگہ
بوت کن انت۔ پاکستان تاندے ۽ چہ روا یرشتی ملک ۽ مالی ادارہانی دامانی چیر ۽
درانک نہ کنت ۽ مالی سورت ۽ وتی پادانی سر ۽ اوشتات نہ کنت۔ مالی دیروی ۽
باریگ ۽ ہم مارا شمارا شپاد ۽ روگ کپیت۔ ”

”واجباً من اے بن گپتہ ۽ سرء باز پکر و هیال کنگ۔“ چہ دگر
 کالج ۽ انگلیس کماش ۽ کواہیں استادے ۽ درآئینت کہ یازدھمی ۽ دوازدهمی
 جماعتنی چکاسانی، سٹرانسپیکٹر ۽ بستار ۽ اے ہند ۽ دیم وینگ بوتگ ات ”منی
 جند ۽ ہیال ہمیش انت کہ پاکستان گوں وتی نوکیں دیما شنگلیں وانگ و زانگ ۽
 ماں بیت و یکمی کرن ۽ روت۔ چیاکہ ادا وانندھیں مردمانی تعداد پہ تیزی وڈان
 انت۔ وانندھیں مردیں آدمیاں بل، وانندھیں جنین آدم ہم سب باز پیداک
 بوگا انت۔“

انانگا نیلپون ۽ توار کت۔ پرنسپل ۽ نیلپون چست کت ۽ ہبر ۽ لگت
 ۽ دمانے ۽ رند نیلپون نے ایرکت ۽ گوں نشنگلیں استادان درآئینت۔
 ”من بحث و تران ۽ سوب ۽ بے ہیال بوتگان کہ مناں یازدہ بج ۽ کشز

۽ کارگس ۽ یک ہاسیں دیوانے ۽ ہرزورگی انت۔“
 ککے بس نے کت، گھڑی نے چارات ۽ پدا درآئینت ”یازدہ و نیم انت۔
 من نیم کلاک ۽ لیٹاں۔ پمیشا مناں نوں روگ لوٹیت۔“ آئی ۽ گشت ۽ پہ
 گشادی پاد اتک ۽ چہ کارگس ۽ در اتک۔

”مناں ہم نوں روگ لوٹیت۔ چیاکہ مناں سٹر چک کنگی انت۔“
 سٹرانسپیکریں استاد ۽ وتی گھڑی چارات ۽ گشت ۽ پاد اتک۔

”چکاس چوں گوز گا انت؟“ سٹرانسپیکٹر ۽ کان ۽ اولی سٹر ۽ پیرگ ۽
 رند، چراسٹر ۽ سپوڈنٹ ۽ جُست کت۔

”دگہ ڈول ۽ دا سٹر گوز گا انت۔ بلے یک جیڑے است۔“ سپوڈنٹ
 ۽ پہ نلگی پتہ دات۔

”جیڑہ جی انت؟“

”بیڑہ ہمیش انت کہ لستیں اُنت وارانہ سیٹانی سرءِ اصلی اُمت وارانہ
بدل، دگر نشنگ اُنت۔“
”چے مطلب؟“

”مطلب ایس انت کہ لستیں اُنت وارانہ چکاس، دگر دنیگا اُنت۔“
”نہ نقل نون اسے کج، سر بوتگ کہ اصلی اُنت وارت نقل ہم نہ کن
انت؟“ سنرا نسپکٹرء پے باز اجکتی در اُنت۔
”واجہ راستیں ہر ہمیش انت کہ اصلی اُنت وارت نون ورت نقل ہم
کت نہ کن انت۔“ سپوڈنٹ، راستیں ہر پندرکت۔

”گڈا تو پرچہ در آمدیں مردم چہ سیٹانی سرءِ پاد نہ کتگ انت؟“
”من باز کوشت کتگ، بلے گوں من پاد نیستگ انت۔“
”باریں آکجام مردم انت کہ اصلی اُنت وارت نہ انت؟“
سپوڈنٹ، اُنت وارانہ عکس، سیٹ آئی، پیش داشت انت،
در اُنت۔

”تونون ورت ہر اُنت وارت عکس، شرمی، سرءِ بچار، آئی، سیٹ
، گورء، بروء، سیٹ، سرءِ نندوک، شرمی، سرءِ بچار۔“
سنرا نسپکٹر، اُنت وارانہ عکس زرت انت، اولی اُنت وارت، سیٹ،
گورء، شت۔، باریک، باریک، برے آئی، عکسے چارات، برے سیٹ، سرءِ
نندوکیں ورنائے چارات۔، پدا پے تون چرائی، جُستے کت۔
”میر صاحب! اے عکس عکس انت؟“

”ہو۔“ ورناء پے ڈڈی پتہ دات۔
”اے عکس، تسی شکل، باز پرک انت۔ اے چتور تسی عکس بوت

کت؟ پادا، شاباش پادا چه سیٹ ۽ سرء۔
 ”وہدے عکس نمیک انت ۽ من اسلی اُمت واراں، گڈا چونیا پاد بیلاں

۔ ”ورنا زھر گت۔

”اے عکس نمیک انت؟“ سٹرانسپکڑ ۽ دومی اُمت وار ۽ عکس شری ۽
 سرء چارات ۽ آئی ۽ سیٹ ۽ سرء نشنگلیں مردم ۽ شکل شری ۽ سرء چارات ۽
 چرائی ۽ جُست کُت۔

”من دروگ نہ بنداں، اے عکس منی جند ۽ نہ انت، بلے منی کستریں

براتیگ انت۔“

”تئی کستریں برات کج انت؟ آوتی چکاس ۽ وت پرچہ نہ دنت؟؟“

”واجہ! آچہ پرپٹ ۽ کپنگ ۽ راستی دست ئے ٹپی انت۔“

”گڈا زانا آئی ۽ ذمہ تو زُرنگ؟ آوت کج انت؟؟“

”آوت آانت کہ سرگ ئے چه دریگ ۽ زاهر انت ۽ مناں نقل دنگا

انت۔“

”بلے، تو پادا چه سیٹ ۽ سرء۔“

”واجہ! نو آ پاد نہ کت کہ ایم اے ۽ طالے ۽ ایف اے والے ۽

چکاس ۽ دنگا انت، گڈا مناں پاد کئے کہمے کالج ۽ بی اے ۽ وانگاہاں؟۔ واجہ!

چشمیں ریا و رو شر نہ انت۔“

”اے تئی عکس انت؟“ سٹرانسپکڑ ۽ سبی اُمت وار ۽ عکس شری ۽ سر

۽ چارات ۽ آئی ۽ سیٹ ۽ سرء نشنگلیں ورنا ۽ شکل شری ۽ سرء چارات ۽

چرائی ۽ جُست کُت۔

”انال!“ ورناء سر راست ۽ چپ ۽ چند ات ۽ پہ جبرہ پتہ دات۔

”اسلی اُمنت وار کج انت؟“

”آ ادا نہ انت۔“

”کجا انت، برو بیارے، بلے، وتی سیٹ، سرء وت نندیت، وتی

چکاس، وت دنت۔“

”آ دور انت۔ اٹک نہ گنت۔“

”هر جاگے بہیت، بلوٹائیے۔“

”لوٹائیےنگ نہ بیت کہ سک دور انت۔“

”دوریں جاگما نام پر نیست؟“

”عربستان، انت۔“

”اُمنت وار ماں عربستان، انت، چکاس، ادا بوگا انت؟“

”ہو، مرچاں اے ربیت اُست انت۔“

”شباباش، پادا چہ سیٹ، سرء۔“ سٹرانسپیکٹر، پے ترمندی گشت۔

”آکے انت کہ مناں پاد کنت؟“ سیٹ، سرء، نشنگیں ورناء، چہ لانک

، دناں درکت، چہ پشک، تل، مککے زاہر کت، پے جبزہ ذرائعت۔

سٹرانسپیکٹر، پے بژن، دل پردوی، دل پردشی و اتر کت۔ آڈانس، سر

، سر کتہ آئی، اُمنت وارانی عکس سپوڈنٹ، دست، دات انت، وتارا ماں

کرسے، سرء دور دات۔ ماں دل، ہیال کت۔

”پاکستان، وانگ و زانگ، باریگ، ہم پادشپاد، ماں بیت و یکمی

کرن، روگ کپیت۔“

بے سرہیں بنی آدم

” میگ و شمنے چاگردی گلن وا جوڑ بوت ۔ ء اشئ ء اولی گچین کاری حم بوت انت ۔ بے اشئ ء سر پرست کئے بہیت ، کہ تنی وهدی جاگمہ ئے ہالیگہ انت ؟ “ نوک جوڑ بوتگلیں چاگردی گلن ” سوشل ویلفیئر سوسائٹی امیری گلگت “ ء کار مسٹر عبدالوہاب ء دیوان ء دُراہیں مردمانی نیگ ء چارنت ء چراہاں سلاہ لوشت ۔ آیک درنیہی کدو بالاد ء ورنائیں ، بے کواہیں مردے ات ، کہ دراجیں موڈے پُشت ء رستگ انت ۔ دمانے ء دُرتال پہ بے ترک و تواری پکر وھیال کُت ، ء پدا یک نوک گلگلیں باسکے ء دُرانینت ۔

” تحصیلدار رحمت اللہ چون انت ؟ “

” تحصیلدار رحمت اللہ شریپیں مردے ، لائیکس مردے ، مئے وتی گلگت ء مردم انت ، بے آ انتظامیہ والہ ئے ۔ ء انتظامیہ والہ ئے ء سر پرست جوڑ کنتگ مناسب نہ انت ۔ “ کار مسٹر ء ہبر پد رکت ۔

” کپٹن احمد خان ء بارہ ء چہھیال انت ؟ “ یک ورنائیں باسکے ء

دُرانینت ۔

” کپٹن احمد خان ؟ “ کار مسٹر ء جُست ء وڈ ء پُنتہ دات ء پدا گشت “

کپٹن صاحب جوانیں مردے ، بے آرٹائر بوتگ ء پیر و آجز انت ۔ ہمیشا آئی ء

تکپ دینگ ہم شرنہ انت۔ ہنچیں مردے شوہاز بکن ات کہ آئے پشت
ہیت۔ ۽ ذلورت ۽ وھدء گوں ما ہم کوپگ ہم بوت بکت۔

” منی ہیال ۽ پرے بکسد ۽ میر سپر خان چہ دُرستاں شرنہ انت۔ “
کماش و کلا نہیں باسکے ۽ سلاہ دات۔

” اے سکین شرنی سلاہے۔ “ کار مستر ۽ چم چہ وشی ۽ ترپگ ۽ لگت
انت ” میر سپر خان باز مناسب انت۔ پے سلہ توسی ۽ حاجت روائی ۽ بختیں
ھند ۽ نادر انت۔ “

” سو شلیں مردے۔ ۽ ہمراہ داری کت کت۔ “ مزن کار گشاد بشیر
احمد ۽ ذرائعت، کہ برز و بارگ بندیں ورنائے ات ۽ سوارے کش ۽ پیچ
ات۔

” ازگاریں مردے۔ ۽ مالی نمک و مدت ہم کت کت۔ “ کلیت دار علی
اکبر ۽ ذرائعت، کہ زندو پنکلیں ورنائے ات ۽ پی کیپے سر ۽ اتے۔
” اگن مردے ۽ اعتراضے است گڈا بگشیت۔ “ کار مستر ۽ ویم گوں
دیوان ۽ کت ۽ گشت۔ بلے کس ۽ اعتراض نہ کت۔ پمیشا آئی۔ ذرائعت۔
” نوں میر سپر خان ۽ جند ہال دینگ لوٹیت کہ ما آوتی گل ۽ سر پرست
گچن کنگ، ۽ چرائی ۽ جُست کنگ لوٹیت کہ باریں آئی ۽ اے سر پرستی قبول
انت؟ “

” اے بابت ۽ آئی ۽ ہال دینگ ۽ چرائی ۽ جُست کنگ وا شرنہ انت۔
بلے منی گمان ۽ آ انکار نہ کت۔ “ نمک کار مستر دین محمد ۽ وتی ہیال درشان
کت، کہ اسپت ریشیں پیر مردے ات، ۽ کوھنیں آ برو شمی دزمالے سر ۽ بستگ
ات۔

شور ۽ پدا سہی سہاہ ۽ سرء کار مستر عبدالوہاب ، گنگ کار مستر دین محمد ،
 مزین کار گشاد بشیر احمد ۽ شنگ کار محمد رحیم ، میر سپر خان ۽ دیوان جاہ ۽ شت
 انت ۽ گوں آئی ۽ دپ کپت انت ۔ وھدے میر سپر خان ھمد ابہیت ، گڈا
 آئی ۽ دیوان جاہ ۽ مدام مردمانی مچی و میڑی ۽ رو آبیت ۔ ۽ آمردمانی سلہ توسی ۽
 حاجت روانی ۽ کاروباراں دزگٹ بیت ۔ تنی وھدی مہلہ ات ، بلے انگت
 چیزے مردم چرہاں پیر شنگ ات ۽ ماں دیوان جاہ ۽ گوں میر ۽ ھم مجلس ات
 گوں آبانی رنگ ۽ ، میر ۽ ھوری ۽ ذراھیں مردم پاد اتک انت ، گوں آہاں
 دست و دروہ بوت انت ۽ جوڑی اش کت ۔ ۽ پدا درست نشت انت ۽ گوں
 مزینں سرجاہاں تکہ اش دات ۔

”اگن شمارا گوں من ھاسیں کارے است ، گڈا مہلہ بگشتے ، کہ رندا
 من سک دزگٹ ہاں ۔“ میر ۽ گوں آہاں ذرا نیت ۔ آیک تیار ۽ مزین
 بروتیں کماشیں مردے ات کہ نوکیں آبروشی دزمالے سر ۽ بستگ ات ۔
 ”واجہ ! ماتھی ھذمت ۽ یک کارے ۽ انگ ایں ۔“ عبدالوہاب ۽ وتی
 چم آئی ۽ نیمگ ۽ شانک دات انت ۽ گشت ۔

”بلے بگشت ، کار نیک !“ میر ۽ دلگوش گورگت ۔

”ما وتی گلگ ۽ آپ ، بجلی ، ٹیلپون ، الارج ، وانگ و زانگ ۽ دگ ھے
 ڈولیں جیڑ ہانی گش و گیوار ۽ ہاتر ۽ یک چاگردی گلے جوڑ کتگ ، کہ نام ے
 ”سوشل ویلفیئر سوسائٹی امیری گلگ“ انت ۔ ۽ ما پے تپاکی اش سرپرست
 شمارا کتگ ۔ اگن شمارے سرپرستی ۽ قبول بکن ات ، گڈا پما اے مزینں شرپے
 بیتد ”وہاب ۽ پے وت بیسہ تی ذرا نیت ۽ پے دلہانگی آئی ۽ نیمگ ۽ چارنت ۔
 ”من وتی بجنیں زند پے مملوک ۽ ھذمت ۽ وپک کتگ ۔ اگن پے منی

سرپرستی ۽ کارے شربیت ، گڈا منا چہ اعتراض ؛ من پہ شمنے ہر وڈیں مُک
 و مدت ۽ اوشا لگاں۔ " میر ۽ پہ و ش رونی گشت ۽ و تی بروت مرزنت انت۔
 " مارا چہ شما همے اُعتب بونگ۔ " دین محمد ۽ پہ . چکنگ گشت ۽ و تی
 رٹی سمارت انت۔

" واجہ ! ماشمنے باز متت واریں۔ " بشیر احمد ۽ پہ زیر فنتی گشت ۽
 لتیں تل ماں تلین کاگد آئی ۽ نیمگ ۽ شماؤرت۔

" اے جی تے ؟ " میر ۽ پہ ہیرانی درانیت ۽ اولی تاکدم چارنت۔
 " سوسائٹی ۽ دستور العمل انت۔ " بشیر ۽ پنے دات۔
 " سکین شتریں چیزے۔ " میر ۽ بے سر ۽ چست کنگ ۽ گشت۔
 پدا سرے چست کت ۽ پرستے " سوسائٹی ۽ نسب دار کے ۽ کے انت ؟ "
 " واجہ ۽ گچین کاریانی رپوٹ ۽ نقلے بدے۔ " وہاب ۽ محمد رحیم ۽ نیمگ
 ۽ چارنت ۽ گوں آئی ۽ گشت۔

" واجہ ! اے مے گچین کاریانی رپوٹ ۽ نقل انت ، کہ دراهیں نسب
 دارانی نام ۽ مان انت۔ رحیم ۽ چہ کیسگ ۽ کاگدے درکت ۽ میر ۽ نیمگ ۽
 شماؤرت۔ رحیم یک پنک و نزوریں ورنائے ات کہ کسانیں دنمالے سر ۽ بستگ
 ات۔

سوسائٹی ۽ دومی دیوان ۽ نسب دار ۽ باسکاں باز جوش و جزہ درشان
 کت۔ پہ ہب وواہکے ، سیادی داررکیں محکمہانی سروکافی نام ۽ بازیں درخواستے
 تیار ۽ کت۔ چہ دیوان ۽ رند لتیں المی درنواستانی سر ۽ مملوکات ۽ دستخط
 ۽ گپت انت۔ دراهیں درخواست ۽ چہ سرپرست میر سپر خان ، صدیق
 کنانیت انت۔ ۽ دگہ دگہ ڈلانی مُک ۽ اپراں پیش ۽ کت انت۔ ستیں

چاندی جیڑہانی گیش و گیوار بہ منزوری زوت و رنگ بوت ۽ ایدگہ جیڑہانی گیش و
گیوار بہ واسا سدنی و رنگ بوت ۔

سبی دیوان ۽ نسب دار ۽ باسکاں باز گل و دشی درشان کُت ۔ ۽ دتی
اے کنگیں کاران ۽ دتی سوب مندی لیکت ۽ گیشتر سوب مندی بہ ایت زام
کُت ۔

گوں وحد بہ گوزگ ۽ کم کم ۽ ماں گلگ ۽ آپ ۽ پاپ لائن منڈگ
بوت ، مڈل اسکول ہانی کنگ بوت ، ڈسپنری ۽ ڈاکٹر ونگ بوت ۽ ٹیلپون ۽
انترام شرتر کنگ بوت ۔

امیری گلگ ۽ مسونات ۽ چہ سوسائٹی ۽ جہدانی برکت ۽ اولی رندا گلگ ۽
باندات روژنا گندگ ۽ اتمک ۔ ہمیشا آچہ سوسائٹی ۽ باز رازیک بوت انت ۔
۽ آتی ۽ نسب دار ۽ باسکے ساڑات انت ۔ ہاسیس سورت ۽ سوسائٹی ۽
سرپرست ۽ گلگ ۽ محبر میر سپر خان ، ۽ سوسائٹی ۽ کارمستر ۽ گلگ ۽ اسکول ۽
استاد عبدالوہاب آہانی بہرو جوڑ بوت انت ۔ دتی گلگ ۽ ہم آہانی نام ۽ پ
شری گپت انت ۽ چہ دتی گلگ ۽ ۽ ڈن ہم آئے گلات انت ۔ چریشی ۽ آہانی
نام و قوار کش و گور ۽ جنس گلگ ۽ شہراں جگست انت ۔ ۽ آسکین لائیں
سروک ۽ مردم زانگ بوت انت ۔

” امیری گلگ ۽ مردمانی نیب سک شز انت کہ آہاں میر سپر خان ۽
ڈولیں محبر ۽ عبدالوہاب ۽ ڈولیں استاد دست کچگ ۔ “

” اگن سروکے چو میر سپر خان ۽ عبدالوہاب ۽ ڈول ۽ بہیت ، گڈم بن
اتنے ۔ “

” چشیں لائیں مردم ہرج گلگ ۽ شہر ۽ بہیت ، آ باز دیروی کنت ۔ “

”شالہ! مئے گلگت ۽ ہم ہنچیں شتریں مردم پیداک بہیت۔“
 ”خدا بکت، مئے شہر ۽ ہم ہمے ڈولیں جوانیں سرے ودی بہیت۔“
 سوسائٹی ۽ کاروبارانی سوب ۽ چونائی ۽ واسوسائٹی ۽ بہنیں نسب دار ۽
 باسک گوں میر سپر خان ۽ نزیک بوت انت۔ بلے عبدالوہاب گوں آئی ۽ سک
 نزیک بوت۔ ۽ ہسپتالے یک ۽ دو رندا آئی ۽ دیوان جاہ ۽ ہم شت ۽ سوسائٹی ۽
 گلگت ۽ جیڑہانی سر ۽ گوں آئی ۽ شور و سلاہ ۽ کت۔

یک بیگہ ہے کہ وہاب ماں آئی ۽ دیوان جاہ ۽ دپ ۽ شت ۽ بندیں
 دروازگ ۽ مکتت تہ نوکریں جنین شریپہ ۽ بدل ۽ دروازگ میر ۽ کستریں
 جنیں چک لالین ۽ چچ کت۔

”واجہ ہمد ۽ انت؟“ وہاب ۽ زرم زرم ۽ جت کت۔

”تو وہاب ۽ ناں؟“ لالین ۽ پتہ ۽ بدل ۽ وش ۽ وش ۽ جت کت۔

”ہو، من وہاب آں۔“

”تو راستی کش ۽ دروازگ ۽ دپ ۽ برو، من کوئی ۽ چچ کناں ۽ ہمودا

ترا دراہیں حالان دیاں۔“

آ راستی کش ۽ دروازگ ۽ دپ ۽ شت و اوشتات، تہ دمانے ۽ پد

دروازگ چچ بوت۔

”تہا بیا۔“

آ تھمبل تھمبل ۽ تہا پترت ۽ دیوال ۽ نکمیں سر جاہے ۽ مکہ ۽ دات و

نشت لالین ۽ ڈنی دروازگ بند کت ۽ آئی ۽ دیم ۽ دیوال ۽ نزیک ۽ نشت۔

”تیار جوڑ ۽؟“

”چتور ۽؟ وش و جوڑ ۽؟“

” تو بند ، من همه دمان ، کاہاں ۔ ” آئی ، گشت ، اشٹاپ اشٹاپ ،

شٹ ، آپ ، چائے آورت ، ایر ریتک ، آئی ، دیم ، دات انت ۔ ایک
شر اعضائیں گورگین کاڑے ات کہ دوچی نیں بلوچی گدے پرات ، گندگ ،
سکین شاہو کاریں جنکے مارم بوت ۔

، اسلیں ہبرایش انت کہ واجہ مرچینگیں سہا ، سر ، پتنگور ، شنگ ۔

لالین ، جم چست کت انت ، گشت ” بلے اگن من دروازگ ، دپ ، ترا حال
بداعیں ، گڈا تو یکدم واتر کتنگ ات ، وحدے کہ واجہ ، مارا کڈن کتنگ کہ وہاب
، ہاتر ، عزت ، باز بکن ات ۔ ”

” ٹینگ ، واجہ ، باز مہربانی انت ۔ ” وہاب ، ہم آئی ، چستیں پہانی

نیمگ ، چارست ، گشت ، پدا آپ وارت و ہورکین گلاس غالی ، سر ،
ایر کنان ، جست کت ” بلے واجہ چنت روج ، داستا شنگ ؟ ”

” روگ ، دھد ، وتے ، ہمے گشتنگ کہ سہ چار روج لکنیت ۔ ” لالین ،

پتہ دات ، پدا چرائی ، جست کت ” تو چہ کارو دندا کتنگا ؟ ”

” من وتی بازار ، اسکول ، ماسٹراں ۔ ”

” چہ قسم ، ماسٹر ، بے ای ٹی ، ایس ایس ٹی ، ؟ ”

” پیرا بے ای ٹی بوتگاں ۔ بلے چیزے مدت انت ایس ایس ٹی آں ۔ ”

آئی ، پتہ دات ، پھیرانی جست کت ” تو زانا چچک ونگ کہ ماسٹرائی قسماں
ہم زان ، ؟ ”

” من میرک پاس کتنگ ۔ ” آئی ، گشت و سر جہل کت ، پدا سر

چست کت ، ذرائعت ” واجہ مدام تی تو سیپ ، کت ۔ گشت ، وہاب سکین
قابل ، دوش اخلاقیں انسانے ، چو ہم گشت ، کہ چہ وتی جنڈ ، گیشتر وتی قوم ،

بازار ۽ مردمانی گم ۽ پر انت۔

”اے واجہ ۽ وتی شری ۽ مزنی انت۔ اگن نان منی بستارچی انت۔“

آئی ۽ گشت، ۽ چاء ۽ کوپ چست کت و چاء ۽ ورگ ۽ لگت۔

”واجہ چو ہم گشتیت کہ وہاب ۽ هج تکبرمان نیست ۽ هنجیں ساپیں مردے

کہ ترمی سرگے بکن ۽ چمان ۽ ماں کش۔“

گوں لالین ۽ هبر ۽ هلنگ ۽ وہاب ۽ گشاد گشاد ۽ پدا آئی ۽ نیمگ ۽

دلگوش کت۔ آئی ۽ دیست کہ لالین آئی ۽ پہ دوستی چارگا انت ۽ چکندگا انت۔

آئی ۽ ہم لالین پہ دوستی چارنت و چکندنت۔ آئی ۽ اولی رندا مارنت کہ لالین

۽ چم سک ڈولدار انت، ۽ وهدهے مردم ۽ بچاریت، گڈا پدا چمانی شگیننگ

آسان نہ بیت۔

”ساپ ۽ بے تکبریں مردمانی دل ۽ هرکس ساپ ۽ بے تکبر انت۔ واجہ

وت، ساپ ۽ بے تکبریں مردے، پمیشا منی بارہ ۽ ہم هنجیں هیال داریت۔“

آئی ۽ نرم نرم ۽ پنہ دات، بے هنجو مارنتے، گشتے واب ۽ هبر ۽ انت۔

”شما وتی سوسائی ۽ جنک ۽ جنین ممبرکن ات یاناں؟“

”مارازیک ایس۔ بے مے اے پد منتگس چاگرد ۽ جنک ۽ جنین کجائے

ممبرنت؟“

”من شئے ممبرماں۔“ آئی ۽ پہ اگوتی درآینت، ۽ وتی ڈوالداریں چم

پلپٹینت انت ”شئے دستور من ونتگ۔ دستور ۽ روء ۽ هرچ پیس ۽ بہیت،

من ۽ دیاں۔ جنک ۽ جنینانی توک ۽ هرچ کارے بہیت، من ۽ کناں۔

وهدهے گوں من رابطہ ۽ ذلورت بہیت، تہ بیگاہ ۽ چنج ۽ شش نج ۽ نیام ۽

بیت و هشت نمبر ۽ سر ۽ ٹیلپون بکن۔“

” سکس و شس ہبرے ۔ اے مئے نگ بہتی انت ۔ ” آ بے کساں گل
 بوت ۔ اے چمے گوں آئی ۽ چھاں ڈکرنٹ انت ۽ آئے پہ وئیگی چارنت ۔ چرے
 ہبرے رند گئے آئی ۽ چھاں آنگت دوستناک تر بوت ۔ ۽ پدا گوں آئی ۽ پہ وئیگی
 ذرائعتے ” اگن ترا یا لوگ ۽ ایدگہ مردماں پما کارے بوت ، شما ہم ، دپ ۽
 دوست مدارنت ۔ ماشئے ہر ڈولیں کارو خدمت ۽ تیاراں ۔ اگن گوں من رابطہ
 ۽ ذلورت بوت ، گڈا سباہ ۽ ہشت ۽ نہہ نج ۽ نیام ۽ سی و پیچ نمبر ۽ سر ۽ ٹیلپون
 بکن ۔ ”

پدا وہاب ۽ چرائی ۽ موکل گپت ۽ چہ کوٹی ۽ در اتک ۔ ۽ گوں نوکس
 هل و جزماں لوگ ۽ شت ۔

یک روچے انتخاب حب ، جنگ کونٹ ، جنگ کراچی ۽ دگہ لستیں
 ہوا تاکاں یک سکس تر سنناکس ہالے شگ کنگ ات ۔ حال ایڈول ات کہ
 پاکستان ۽ یک چک دزیز کاروباری گروہے در گیجگ بوٹگ ، کہ چیزے مدت
 انت کاروبارے تیز تر بوٹگ ۔ اشی ۽ تنی وھدی باز کساں سالیں چک چہ رحیم
 یار خان ، ڈیرہ اسماعیل خان ، تھر ، لیاری ، خاران ۽ گوادر ۽ ڈولیں پد منتگس
 ضلع ۽ ہنداں دز اتک ۔ اے مردم دژمنس گروہ ، چکاں دزیت ۽ پیسرا ماں
 متحدہ عرب امارات ۽ دیم دنت ۽ پدا چودا ماں یورپ ۽ دیم اش دنت ، کہ
 یورپی ڈیہاں آہانی چم ، گنگ ، دل ، جگر ، گوشت ، پوست ۽ ہڈ ، پہ نادر آہانی جانانی
 پیوند ۽ کارمرز کنگ بنت ۔ اے مردم دژمنس گروہ ۽ پرے کاروبار ۽ ارباں
 ڈالر ۽ نپ و پاندہ رسیت ۔ ہوا تاکاں ہبردار کنگ ات ، کہ ڈیہہ ۽ تجیس شر ۽
 کلگانی مردم وتی وتی شر ۽ کلگانی چکانی ہیال ۽ بدار انت ، تاکہ آہانی شر ۽
 کلگانی چک دزگ بنت ۔

سوسائٹی ۽ آؤکس دیوان میر سپر خان ۽ پاگولھی ۽ بوت ۔ ۽ لہجندا ۽
مستریں چیزہ ہمیش ات کہ ” چہ چک دُزین گروہ ۽ امیری گلگ ۽ چک چتور
پہازگ بہنت ؟ ”

اے بنگپ ۽ سر ۽ بازیں باسک ۽ نسب دارے ۽ گشتانک دات ۽ عمد
کت ، کہ آپ وتی گلگ ۽ چکانی پہازگ ۽ ہر ڈولیں قربانی ۽ دینگ ۽ تیار
انت ۽ گڈ سر ۽ میر ۽ وتی پاگولھی گشتانک ۽ درآینت ۔

” مئے ملک ۽ بد نیسی انت کہ ادا یک ہتر ناکس چک دُزین گروہے کار
۽ انت ۔ پیرا آئی ۽ چک دُز انگ ۽ امارت ۽ پہ اشترتاچی ۽ بہا کتگ انت ۔
بلے مرچاں گشتر نپ و پاندہ ۽ ہاتر ۽ دُز انگس چکاں روایر مشتی ملکاں بہاکن
انت ۽ اودا اشانی اعضاء پہ ازگاریں نادرہانی جسمانی پیوند ۽ کارمرز کنتگ
بنت ملک ۽ ایدگہ ہندانی ہمراہی ۽ مئے ہند ۽ چک ہم ہتر ۽ توکا انت ۔ بلے
من دعدہ کناں کہ گوں شمنے ۽ بازار ۽ ایدگہ مردمانی کتگ ۽ چت و چاگرد ۽
بہتیں ہند ۽ چکانی ہپازت ۽ کنت ۔ ۽ حاسیں سورت ۽ پہ وتی بازار ۽ چکانی
ہپازت ۽ ہاتر ۽ نئے مالی قربانی ۽ چک و پد باں ۽ نئے جانی قربانی ۽ ۔ ”

” ہیلو ، ہیلو ۔ ”

” ہیلو ، کے انت ؟ ”

” لالین تو ۽ ؟ ”

” ہو ، تو وہاب ۽ ناں ؟ ”

” ہو ، ہو ۔ ”

” باریں حال کن ۔ ”

” تو پیریگیں ہوا تاک ونگ انت ؟ ”

"ہو۔۔ نوکیں ہالے شنگ بوتگ۔ چک دُزی ۽ بارہ ۽۔"

"بلے، ہو۔۔ من پیرگیں استخاب ۽ اے ہال ونگ۔"

"اے بارہ ۽ کارے کُت کئے؟"

"من جاڑیگاں۔ بگش۔"

"چونائی ۽ ما، مائیک ۽ لوڈا سپیکر ۽ سر ۽ جار ہم پرنگائیں۔ بلے"

ہر وہدے تو ۽ تہی دزگوہار امیری گلگ ۽ ہرج جنین آدمے گندت، آہاں زبانی

ہبردار بکن ات کہ وتی چکانی ہیال ۽ بدار انت ۽ آہاں ڈن ۽ دُور روگ ۽

میلنت۔"

"بلے، شرانت۔"

"گڈا مادلم بہیں؟"

"ہو، پرے کار ۽ دلجم بہت۔ بلے شئے دیم ۽ دیوان کدی بیت؟"

"آوکیں جمعہ ۽ سبہ ۽ دہنج ۽۔ پرچہ زانا؟"

"من اے دیوان ۽ ہر زورگ لوٹاں۔"

"سکتیں دسیں ہبرے۔"

"شئے دپتر کجام جاگما انت؟"

"سیڈھ غلام قادر ۽ لوگ ۽ پشتی نیمگا انت۔"

"من وتی دگہ یک و دودز گوہارانی ہمراہی ۽ دہنج ۽ سرہاں۔"

"شرانت۔ اللہ ۽ میار ۽۔"

"اللہ ۽ میار ۽۔"

پیسرا وہاب ۽ گول وتی دوست و دزبرادراں

۽ لوڏا سپيڪراني گمڪ ۽ جھنڻس اميري گلگ جکينست - ۽ پدا لالين ۽ گون وٽي دز
 گوهاراں زباني پروپيگنڏه بنڊات کٽ ۽ ايڏول ۽ اميري گلگ ۽ جنين آدم چه
 چڪ دُزِي ۽ هالاں سر پدڪٽ اُنٽ - ۽ کڏن کٽ اُنٽ ۽ آوٽي چڪاني جھيال
 ۽ بدار اُنٽ ۽ آهاني هپازت ۽ بکن اُنٽ - آهاں لوگ ۽ دپ ۽ در آمدن سوڊاگر ۽
 پنڏوڪ ۽ دگه همے ڏوليس مردمانی گور ۽ روگ ۽ منيل اُنٽ ۽ چه لڳ ۽ دُور
 روگ ۽ په ترندي مکن بکن اُنٽ -

وهاب ۽ وا پيسرا وتارا منائينتگ ات - بلے چرے چست و ايراں لالين ۽
 نام و توار هم شنگ بوت - بازار ۽ جنين آدم چرائي ۽ سک وش بوت اُنٽ ۽
 وٽي دل ۽ توکا آئے وٽي سروک منت - رندا تاگپڏے روج ۽ پدماں پدا بازار ۽
 جنين آدم آئي ۽ گور ۽ شت اُنٽ - چڪ دُزِي ۽ بابت ۽ چرائي ۽ جُست و پُرس
 ۽ شور و دور اش کٽ - ۽ چرائي ۽ سوچ و سر ۽ رهشوني اش گپت ۽ واتر اش
 کٽ -

۽ يک شے ۽ وهڏے آ وٽي کوئي ۽ وپنگ ۽ شت ۽ پکر ۽ دريائے ۽
 کپنگ ات -

” منا هچرگمان هم نه بونگ که بني آدم په زر و مال ۽ هاتر ۽ چو ووت
 غرض بيت ۽ پرے واستا آئي ۽ دل ۽ ڊگر ۽ هچ ارزشت پشت نه کپيت - آ ۽ نزيڪي
 ۽ سيادي ۽ براتي ۽ دوستي ۽ مهر ۽ هچ چيز ۽ پرواه ۽ نه کنت - کسی جان ۽ ساه ۽ پرواه ۽
 هم نه کنت - ۽ پهلڪس رستر جوڙ بيت - جون وارين رستر - چريشي ۽ پڌر بيت
 که بني آدم اشرف المخلوقات گشنگ ۽ لانگ نه اُنٽ - آپهک بے سر ۽ بے راه
 اُنٽ ۽ آئي ۽ هچ پيدا وريں منزل نيست - دريگتس ۽ رستراني چرے دُنيا ۽ زند
 ۽ من بے زند بومينان - ياکه پيدا ک مبعينان ۽ ياگڏا ديري بمرمينان - ”

آسباہ ۽ سرء سوشل ویلفیئر سوسائٹی امیری گلگ ۽ دیوان بوگی ات۔
 لستیں باسک ۽ نمب دار کارگس ۽ جم بوٹنگ ات۔ وہاب انگل ۽ کارگس ۽ توک
 توکی تگر د ۽ سرء نشنگ ات۔ لالین گوں وتی دو دزگوہار ۽ ہم انگل ۽ یک کرنیں
 تگر دے ۽ سرء نشنگ ات۔ بلے دگہ لہتین ۽ انگت آھگی ات ۽ آہانی انتزار بوگا
 ات۔ ھے نیام ۽ اناگما شنگ کار محمد رحیم تیز تیز ۽ انگ درست ۽ زھرا زمر
 انتخاب حب ۽ نوکیں تاکے آہانی دیم ۽ دور دات ۽ ۱۰ پے ککار گشتے۔

” شما اے ہوالٹاک ونگ ۽ “

”چہ ھبرے زانا ۽“ وہاب گڈنت ۽ ۱۰ پے بے ارادہی چہ دپ ۽ در انگ۔
 ” اے حال ۽ بوٹان ات۔ “ آئی ۽ ہوالٹاک پدا چست کت ۽ چراہاں
 لستیں ۽ دیم ۽ ایرکت۔ ۽ حال آہاں پیشی داشت ” ۽ مزن کارگشاد بشیر احمد ۽
 گوں برزیں آواز ۽ آئی ۽ وانگ بناکت۔

” پولیس کے ۱۰ اگیں آئی کے مطابق ۱۰ گذشتہ روز پسنی کے ساحل سمندر
 کے نزدیک واقع ایک پناہ گاہ سے دس اغوا شدہ کمن بچے برآمد کر لئے گئے۔ ان
 کے ساتھ ۱۰ اغوا کرنے والے گروہ کے عین کارندے اور دوسرے غنچے بھی گرفتار کر
 لئے گئے۔ اور ایک کشتی بھی پکڑ لی گئی ۱۰ جو خرابی کی وجہ سے وقت مقررہ پر
 منزل مقصود کی جانب روانہ نہ ہو سکی تھی۔ عین دن کے بعد ان کا راشن ختم
 ہوا ۱۰ تو قریبی گاؤں کے میر کے گھر سے کافی روٹیاں لے جانی گئیں۔ میر کو شک
 ہوا ۱۰ تو وہ خود پناہ گاہ میں گیا۔ وہاں اُسے غیر معمولی حرکات نظر آئیں ۱۰ تو اُس
 نے جاکر پولیس کو آگاہ کیا اور پھر وہ اور ایس آئی ۱۰ ساتھ آئے اور پولیس کے
 ذریعے گرفتاریاں عمل میں آئیں ۱۰ اغوا کرنے والوں نے بتایا ہے کہ وہ اس سے
 پہلے بھی چار دفعہ بچوں کو اغوا کر کے یہاں لاکھے ہیں اور انہیں گلف اور یورپ

بھجوا چکے ہیں۔ اغوا کرنے والے تینوں کارندوں میں سے دو تھرن کے سندھی ہیں :
 جن کے نام محمد گل اور خان بیگ ہیں ، اور تیسرا پسنی کا بلوچ ہے ، جس کا نام
 چار شنبہ ہے ۔ جبکہ دونوں سرغنوں میں سے ایک میاں والی کا پنجابی ہے ، جس
 کا نام چودھری کریم خان ہے ، اور دوسرا امیری گلگ کا بلوچ ہے ، جس کا نام میر
 سفر خان ہے ۔

دُراہیں نشنگیں مردم ہشک و صیران بوت انت ۔ ءِ پہ گنوکی یکتے دومی ءِ
 چارگ ءِ لگت انت ۔ صخو سما کپت ، گشے گاڑی نے چنی بوگ ات ءِ آ درستانی
 پت و مات ءِ سیاد و وارث بیران بوگ انت ۔ ءِ اے وحد ءِ آپہ دل پدروی
 پُرس ءِ پتر ءِ سر ءِ نشنگ انت ۔ ءِ ہمے ست ءِ ، اناگما لالمن ءِ صخیں پریاتے
 جت و گریوگ ءِ لگت ، کہ چرائی ءِ ترندی ءِ — بجنیں نشنگیں مردمانی دل ،
 ترنگی بوت انت — ۱۱

وگر ۽ کلم ۽ نبشته

آزمانک نويس ۽ واھگ هميش ات که آئی ۽ ماتی زبان ۽ هنجیں آزمانک
 نبشته کتنگ بہیت ، کہ آگوں دُنیا ۽ مزنیں مزنیں زبانانی شترتیں آزمانکاں دیم
 پہ دیم کتنگ بہیت ، تاکہ آئی ۽ ماتی زبان ۽ آزمانک دیمروی بکت - پرے مراد ۽
 آئی ۽ وت ہم بازیں آزمانکے نبشته کت ، بلے آنچو شرنہ بوت انت کہ گوں
 دُنیا ۽ مزنیں مزنیں زبانانی شترتیں آزمانکاں دیم پہ دیم کتنگ بہیت -
 مزنیں پکرو هیال ۽ جھدو کوشستے ۽ رند ، یک سہاے اناگما آئی ۽ ذہن ۽
 یک سکین شترتیں آزمانکے اتک ، کہ گوں وتی شتر ۽ ہم دپیں بن گپ ، پلاٹ ،
 کتنگ ، طرز ۽ ایدگہ پہناتاں پیداوار ات ، ۽ پہ نبشته کتنگ ۽ جاڑیگ ات - بلے
 آوھد ۽ آ ، بس ۽ سوار ات ۽ بازار ۽ روگا ات — پمیشا آئی ۽ هیال کت کہ
 وھدے آلوگ ۽ واتر کت ، گڈا آرام ۽ سر ۽ نندیت ۽ آزمانک ۽ نبشته کت
 بلے وھدے آئی ۽ لوگ ۽ واتر کت ، ات آزمانک چرائی ۽ ذہن ۽ در اتلگ ات
 آواز کتنگ بوت ، بلے دست ۽ ھچ ۽ نہ رست - چریشی ۽ پد آئی ۽ ھے سوڑگ
 کت کہ اگن اے آزمانک یا ہمیشی ۽ وڈیں دگہ آزمانکے پدا آئی ۽ ذہن ۽ بہیت ،
 گڈا آتری ھرج جاوے ۽ بہیت ، الم ۽ وت ۽ گیگ وگور کت ۽ آئی ۽ نبشته
 کت - پمیشا نوں آھر وھد ۽ ھما آزمانک ۽ پدا آھگ ، یا ھما وڈیں دگہ آزمانکے

۽ آهنگ ۽ وڊاريگ بوت۔ بلے نئے هما آزمانک پڊا آئی ۽ ذهن ۽ انک ۽ نئے
 هماوڊيس دگه آزمائکے۔ ۽ اے نيام ۽ همينچو وهند گوست که گڏ سر ۽ آپک يکيم
 بوت۔

يک شپے چه بازيں کار ۽ سوب ۽ آسک دمبرده ات۔ پميشا چه شامان ورنه
 زوت پڊا انک ۽ تهن ۽ سر ۽ وپت۔ تني وهدي آئی ۽ واب نيتنگ ات، که
 اناگما هما آزمانک يک رنده پڊا آئی ۽ ذهن ۽ انک۔ آگشاد گشاد ۽ چه تهن ۽
 سر ۽ پڊا انک۔ ۽ کلم ۽ کاگد ۽ شوباز ۽ گير بوت۔ چه کتاباني الماري ۽ لمستين اسپيتين
 کاگد وا آئی ۽ دست کپت۔ بلے سلامتین کلم چه هچ جاگما دست نه کپت۔
 آپ ناملاجي چه لوگ ۽ در انک ۽ په کلم ۽ چچ گرگ ۽ همساهگاني لوگاني
 نيمگ ۽ هفت۔

اولي لوگ سيڙھ شمير نيگ ات۔ آئی ۽ گهنئي جت۔ دمانه ۽ رند تهنک
 چچ بوت انت ۽ ورنائين پکچي زاهر بوت۔
 ”واجه! کيا لوئے؟“

”سيڙھ شمير همد ۽ انت؟“ آئی ۽ په أميت واري جست کت۔

”پت، کراچي ۽ تنگ۔ انگت واترے نه کنگ۔“

”گون شما کلم نه بيت که منا ادارکي کلمه پکار انت؟“

”کلم؟ بلکين بهيت، بلے انون گندگ ۽ مشکل انت۔“

دومي لوگ ڏاکتر اسحاق نيگ ات۔ آئی ۽ گهنئي گون جت۔ دمانه ۽ پڊ

چه تهنگاني پشت ۽ جنين آدي گالوارے بوت۔

”کے انت؟“

”من و شالاں۔ ڏاکتر صاحب لوگ ۽ انت؟“

” انا۔ نادرا ہے ۽ چارگ ۽ شنگ۔ انگت هما نگر انت۔ “

” شئے لوگ ۽ کلم نہ بیت کہ منا پہ امانتی کلمے بدی ات؟ “

” کلم واجہ ۽ جند ۽ گون انت۔ “

” سہی لوگ و کس یوسف یگ ات۔ آئی ۽ گھنٹی زور پردات۔ دمانے

۽ رند تتگ کلمے چچ بوت انت۔ ۽ کسانیں بچکے ۽ سر کشت۔

” کیار لوٹے؟ “

” وکیل صاحب حمد ۽ انت ناں؟ “

” هو، ابا حمد ۽ انت۔ “

” کتے دیم تے بدئے گون۔ “

بچک ۽ تتگ یلہ دات انت ۽ تماشت۔ ۽ آئی ۽ سار میں گینے کشت؛

ھیال کت، مشکر انت کہ کم چہ کم وکیل وا حمد ۽ انت۔ آئی ۽ گور ۽ انت

انت کلم بیت۔ ۽ منی آزمانک نوں الم ۽ نبشتہ کنگ بیت۔ “

چہ لوگ ۽ پیٹر گاہ ۽ پادبر مٹے نزدیک ۽ آہان ات۔ پدا تتگاں توار کت،

۽ چریشی ۽ رند وکیل ڈن ۽ ذراتک۔ وشال گون آئی ۽ دست و دروہ بوت۔

” تنی کارو شوہاز چي انت؟ “ وکیل ۽ پہ پٹ و پولی پرست۔

” وکیل صاحب! منا ہمے شپ ۽ ذلوری چیزے نبشتہ کنگی انت، بلے

گون من سلامتیں کلم نیست دکان چدا دور انت ۽ اے وهد ۽ بند ہم بنت۔

اگن گون تو کلم بہیت، منا کلمے پہ بدل بدئے گون۔ “

” بجل باریں، من۔ چاراں۔ “ وکیل ۽ گشت ۽ پدا لوگ ۽ پترت۔

دمانے ۽ رند کہ واترئے کت، پار کر فاؤٹین پنے دست ۽ آتے۔ پہ وش روئی

دراکتے۔

” کھم وا ایش انت۔ بے بال پنے وانہ انت کہ ترا پہ بن بدیانے .
 فاؤٹین پنے ء منی یکنس الکا پس کھم انت۔ ہمیشا باندا گڈا واپسے بکن۔ “
 ” شر انت۔ دلجم ہو۔ “ آئی ء پہ بچ کندگ گشت ء کھم نے دست
 گت ء لوگ ء واترے کت۔

گوں لوگ ء پترگ ء آئی ء کاگد زرت انت ء گتہ ء سر ء کت
 انت۔ ڈلگس سر جا ہے تمہ ء سروں ء ماں دیوال ء چک ء دات۔ تمہ ء سر ء
 سرکت ء گوں سر جاہ ء مکہ دات۔ ء لگت گوں آزمانک ء نبشتہ کنگ ء ” چشمیں
 ہاسیں آزمانک ء دگر ء کھم ء نبشتہ ء در یگتیں اے آزمانک من وتی جند ء کھم ء
 سر ء نبشتہ بکتیں! “

آئی ء دست داشت ء ہیال کت ء بے — بے چے پرک کپیت ؟
 زانا اے بد بہتیں ملک ء کجام کار وتی وسیلمانی سر ء بیت ؟ کجام چیز وتی وسیلمانی
 سر ء ریت ؟ ادا وا ہر کار ء ہر چیز بدل و باندا تہ سر ء انت۔ گڈا اگن یک
 کھے پہ یک شپے ء واستا بدل زورگ بوگ ء کجام کیامت کیت انت ؟ “

آپدا آزمانک ء نبشتہ کنگ ء لگت۔ جہنیں شپ ء آگہ بوت ء یکوئی
 نبشتہ نے کت۔ وھدے دم نے برت ء تے دت ء چکے کت تن ء گت ء تہ
 پاد انک ء چہ فرج ء آپ نے وارت ء بے نبشتہ نے بر جا داشت۔ برے گشاد
 گشاد ء برے تمہل تمہل ء برے پہ دار و مدار۔ بچ بچ ء کساس ء آئی ء
 آزمانک سر جم کت۔ ء سر جا لیٹنت ء سر آئی ء سر ء ایرکت۔ بے چہ واپ
 کپنگ ء پیسریک رندے پدا ہیال ء لگت۔

” باندا ساپ نے نبشتہ کناں ء یک و دو روچ ء رند ء پہ ماہتا کے ء ویم
 نے دیاں۔ چاپ وشگ بوگ ء پدا ء زوت ماں انگریزی ء دنیا ء ایدگہ ہاسیں

زبانان رجانک کنگ بیت۔ ء بجنیں دنیا ء جکسینیت۔ ”

پدا آواب کپت۔ واب ء دیت ءے کہ آئی ء آزمانک چاپ و شنگ
 بوت۔ پدا ماں دنیا ء بازیں زبانی ء رجانک کنگ ء چاپ و شنگ کنگ بوت،
 کہ چریشی ء وانگ ء رند، دنیا ء بازیں کلم کارے ء پرانی ء مبارک بادی کاگد
 دیم دات ء چرہاں لہتیں ء آئی ء اے آزمانک چہ دنیا ء شرتریں آزمانکاں یکے
 لیکت۔

سباہ ء سر ء وهدے آئی ء تادیر ء بُست نہ بوت، گڈا لوگ بانک ء
 ٹوینت و پادکُت۔ آئی ء ارزبُست، جان شُشت، گڈ بدل کُت انت ء پہ
 آزمانک ء ساپ، نبشتہ کنگ ء کاگد گون گتہ ء چست کُت انت۔ کاگدانی سر ء
 چپانی کپنگ ء شرت ء آپک ہیران و ابکتہ بوت۔ پدا آئی ء پہ گنوکی بجنیں کاگد
 کہ یک و یک کُت و چارات انت، تہ آگندہ تر ہیران و ابکتہ بوت۔ چپاکہ آ
 بجنیں کاگد ہُشکس اسپتیں کاگد انت و بس! دگر ء کلم ء سر ء نبشتہ کنگس
 آزمانک چہ کاگدانی سر ء پک گارات۔ ء چرانی ء ذہن ء ہم در انگ ات !!

